

**ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
EKONOMIKOS KATEDRA**

Sonata Rusteikytė

**UAB „FORMULA“ INVESTICINĖS PLĖTROS EFEKTYVUMO
VERTINIMAS**
Magistro darbas

Šiauliai, 2006

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
EKONOMIKOS KATEDRA

UAB „FORMULA“ INVESTICINĖS PLĖTROS EFEKTYVUMO
VERTINIMAS

Magistro darbas

Socialiniai mokslai, ekonomika (04 S)

Magistro darbo autorė **Sonata Rusteikytė**.....

Vadovė **doc. Angelė Lileikienė**.....

Recenzentas.....

SANTRAUKA

Sonata Rusteikytė

UAB „Formula“ investicinės plėtros efektyvumo vertinimas.

Magistro darbas.

Magistro darbe išanalizuoti ir susisteminti įvairių Lietuvos ir užsienio autorių investicinių projektų efektyvumo įvertinimo būdai, reiškinų plėtros prognozavimo bei rodiklių tarpusavio ryšių tyrimo modeliai. Atlikta uždaros akcinės bendrovės investicinės plėtros galimybės analizė bei jos efektyvumo vertinimas. Išsamiai išnagrinėta įmonės esamos veiklos finansinė būklė, atliktas investicinės plėtros planavimas bei įvertinta jos įtaka bendrai įmonės finansinei situacijai. Patvirtinama autorės suformuluota mokslinio tyrimo hipotezė, kad numatoma investicinė plėtra leis ne tik gauti papildomas pajamas bei pelną, bet ir pagerins bendrus įmonės finansinę būklę atspindinčius rodiklius.

SUMMARY

Sonata Rusteikytė

Assessment of UAB "Formula" Investment Development Efficiency.

Master's work

In the Master's Paper the ways of assessment of efficiency of investment projects employed by Lithuanian and foreign authors as well as the models for investigation of event development forecasts and index interrelationships were analyzed and systematized. Potentiality of the joint-stock company's investment development was analyzed and its efficiency was assessed. The state of the company's financial activity was investigated thoroughly, the project for the investment development was made and its impact on the company's general financial situation was evaluated. The author's scientific investigation hypothesis that the supposed investment development would not only allow for getting some extra income and profit but would also improve the general financial indexes was confirmed.

TURINYS

IVADAS	8
1. ĮMONĖS INVESTICIJŲ IR JŲ VERTINIMO TEORINIAI ASPEKTAI	11
1.1. Investicijų samprata.....	11
1.2. Investicijų svarba	13
1.3. Investicinio projekto rengimo metodologiniai aspektai	15
1.3.1. Investicinio projekto samprata.....	15
1.3.2. Investicinio projekto finansinė analizė.....	18
1.3.3. Investicinio projekto efektyvumo vertinimas.....	21
1.3.4. Rizikos įvertinimo metodų analizė	27
1.4. Rodiklių tarpusavio ryšių tyrimo būdai	29
1.5. Reiškinių plėtros prognozavimas.....	32
2. UAB „FORMULA“ INVESTICINĖS PLĖTROS ANALIZĖ.....	34
2.1. Įmonės charakteristika	34
2.2. Esamos finansinės būklės analizė	34
2.3. UAB „Formula“ investicinio projekto analizė	51
2.3.1. Projekto tikslai ir uždaviniai.....	51
2.3.2. Projekto įgyvendinimo planas	52
2.3.3. Planuojamos investicijos	53
2.3.4. Planuojama organizacinė struktūra	54
2.3.5. Pardavimų prognozavimas	55
2.3.6. Projekto kaštų vertinimas	56
2.3.7. Numatomų veiklos rezultatų vertinimas	59
2.3.8. Prognozuojamas balansas ir pinigų srautai	60
2.3.9. Projekto rodiklių įvertinimas	61
2.3.10. Projekto efektyvumo įvertinimas.....	66
2.3.11. Rizikos analizė. Lūžio taškas.....	68
3. UAB „FORMULA“ VEIKLOS RODIKLIŲ POKYČIŲ PO INVESTICINĖS PLĖTROS VERTINIMAS	70
3.1. Pardavimų apimtys, bendrojo pelno ir grynojo pelno prognozavimas	70
3.2. UAB „Formula“ rodiklių po investicinės plėtros analizė.....	72
IŠVADOS IR PASIŪLYMAI.....	80
LITERATŪRA	84
PAGRINDINIŲ SĄVOKŲ ANALIZĖ.....	87
PRIEDAI.....	91

PRIEDAI

1 priedas. UAB "Formula" balansas 2003-2005 m.	92
2 priedas. UAB "Formula" pelno (nuostolių) ataskaita 2003-2005 m.	94
3 priedas. UAB "Formula" vertikalioji balanso analizė 2003-2005 m.	95
4 priedas. Horizontalioji UAB „Formula“ balanso analizė 2003-2005 m.	97
5 priedas. Vertikalioji UAB "Formula" pelno (nuostolių) ataskaitos analizė 2003 - 2005 m.	99
6 priedas. Horizontalioji UAB "Formula" pelno (nuostolių) ataskaitos analizė 2003-2005 m.	100
7 priedas. UAB "Formula" pelningumo rodikliai ir jų pokyčiai 2003-2005 m.	101
8 priedas. UAB "Formula" turto mokumo ir finansų struktūros rodikliai ir jų pokyčiai 2003-2005 m.	102
9 priedas. UAB "Formula" turto panaudojimo efektyvumo ir apyvartumo rodikliai ir jų pokyčiai 2003-2005 m.	103
10 priedas. UAB "Formula" kapitalo pelningumo pokyčio analizė 2003-2005 m., turto pelningumo ir nuosavo kapitalo pelningumo analizė pagal Bernstein modelį, 2003-2005 m.	104
11 priedas. UAB "Formula" pinigų srautų ataskaita 2004-2005 m.	105
12 priedas. Bankroto tikimybės prognozė, remiantis Altman'o (Z rodiklis) ir Blanc'o modeliu 2003-2005 m.	106
13 priedas. Prognozuojamos UAB "Formula" pajamos 2007-2011 m.	107
14 priedas. UAB "Formula" numatomų pajamų ir kaštų suvestinė 2006-2011 m.	109
15 priedas. UAB "Formula" paskolos padengimo grafikas 2006-2011 m.	112
16 priedas. UAB "Formula" numatomos pastovios ir kintamos sąnaudos 2006-2007 m.	113
17 priedas. Prognozuojamas UAB "Formula" balansas 2006-2011 m.	116
18 priedas. UAB "Formula" prognozuojamų pinigų srautų ataskaita 2006-2011 m.	118
19 priedas. UAB "Formula" turto ir pardavimų pelningumo rodikliai 2007-2011 m.	119
20 priedas. UAB "Formula" turto mokumo rodikliai 2007-2011 m.	120
21 priedas. UAB "Formula" finansų struktūros ir turto panaudojimo efektyvumo rodikliai 2007-2011 m.	121
22 priedas. UAB „Formula“ grynoji dabartinė vertė 2006-2011 m.	122
23 priedas. UAB "Formula" numatomos pastovios ir kintamos sąnaudos degalams 2006-2011 m.	123
24 priedas. UAB "Formula" prognozuojamas balansas esamai ir planuojamai veiklai 2006-2011 m.	126
25 priedas. UAB "Formula" prognozuojama pelno (nuostolio) ataskaita esamai ir planuojamai veiklai 2006-2011 m.	128
26 priedas. Prognozuojama UAB "Formula" pinigų srautų ataskaita esamai ir planuojamai veiklai 2007-2011 m.	129
27 priedas. UAB "Formula" pardavimų pelningumo rodikliai esamai ir planuojamai veiklai 2006-2011 m.	130
28 priedas. UAB "Formula" turto pelningumo rodikliai esamai ir planuojamai veiklai 2006-2011 m.	131
29 priedas. UAB "Formula" turto mokumo rodikliai esamai ir planuojamai veiklai 2006-2011 m.	132
30 priedas. UAB "Formula" apyvartumo rodikliai esamai ir planuojamai veiklai 2006-2011 m.	133

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė. UAB "Formula" pardavimų pelningumo rodikliai ir jų pokyčiai 2003-2005 m. (%).....	39
2 lentelė. Duomenys priklausomybės apskaičiavimui tarp UAB „Formula“ pardavimų apimties ir grynojo pelno, 2003-2005 m.	40
3 lentelė. Duomenys priklausomybės apskaičiavimui tarp UAB „Formula“ pardavimų apimties ir bendrojo pelno, 2003-2005 m.	41
4 lentelė. UAB "Formula" turto pelningumo rodikliai ir jų pokyčiai, 2003-2005 m.....	42
5 lentelė. UAB "Formula" turto mokumo rodikliai ir jų pokyčiai, 2003-2005 m.	43
6 lentelė. Duomenys priklausomybės apskaičiavimui tarp UAB „Formula“ trumpalaikių įsipareigojimų ir atsargų, 2003-2005 m.	45
7 lentelė. UAB "Formula" turto apyvartumo rodikliai ir jų pokyčiai, 2003-2005 m.....	47
8 lentelė. UAB „Formula“ bankroto tikimybės nustatymas Altmano metodu, 2003-2005 m.....	51
9 lentelė. Projekto finansavimo poreikis ir finansavimo šaltiniai (Lt).....	53
10 lentelė. Darbuotojų atlyginimų sąnaudos 2007 m. (Lt).....	54
11 lentelė. UAB „Formula“ planuojamos pajamos 2007 m. (Lt)	55
12 lentelė. Ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai	58
13 lentelė. UAB „Formula“ pelno paskirstymas 2007-2011 m. (tūkst. Lt)	60
14 lentelė. UAB „Formula“ pinigų srautai 2006 – 2011 m. (Lt).....	61
15 lentelė. UAB "Formula" pardavimų pelningumo rodikliai ir jų pokyčiai 2007-2011 m.	61
16 lentelė. UAB "Formula" turto pelningumo rodikliai ir jų pokyčiai 2007-2011 m.....	63
17 lentelė. UAB "Formula" turto mokumo rodikliai ir jų pokyčiai 2007-2001 m.	63
18 lentelė. UAB "Formula" apyvartumo rodikliai ir jų pokyčiai 2007-2011 m.	65
19 lentelė. Grynosios dabartinės vertės dinamika 2006-2011 m.	66
20 lentelė. UAB „Formula“ nenuostolingumo lūžio taško analizės rezultatai	68
21 lentelė. Finansinio stabilumo atsargos koeficientų rezultatai 2007-2011 m.	69
22 lentelė. Pardavimų apimties prognozavimas 2006-2011 m.	70
23 lentelė. UAB „Formula“ bendrojo pelno prognozavimas 2006-2011 m.....	71
24 lentelė. UAB „Formula“ grynojo pelno prognozavimas 2006-2011 m.....	72
25 lentelė. UAB "Formula" pardavimų pelningumo rodikliai 2006-2011 m. (%).....	73
26 lentelė. UAB "Formula" turto mokumo rodikliai 2006-2011 m.....	76
27 lentelė. UAB "Formula" apyvartumo rodikliai 2006-2011 m.	78

PAVEIKSLŲ SARAŠAS

1 paveikslas.	Investicijų vaidmuo užtikrinant efektyvų įmonės funkcionavimą.....	14
2 paveikslas.	Bendroji projekto schema.....	16
3 paveikslas.	UAB „Formula“ turto sudėties lyginamųjų svorių dinamika 2003-2005 m. (%)	34
4 paveikslas.	UAB „Formula“ nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų lyginamųjų svorių dinamika 2003-2005 m. (%).....	35
5 paveikslas.	UAB „Formula“ absoliutus turto pokytis 2003-2005 m. (Lt)	36
6 paveikslas.	UAB „Formula“ nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų pokytis 2003-2005 m. (Lt)	37
7 paveikslas.	UAB „Formula“ pelningumas 2003-2005 m. (%)	38
8 paveikslas.	UAB „Formula“ grynojo pelno priklausomybė nuo pardavimų	40
9 paveikslas.	UAB „Formula“ bendrojo pelno priklausomybė nuo pardavimų.....	41
10 paveikslas.	UAB „Formula“ trumpalaikių įsipareigojimų priklausomybė nuo atsargų	45
11 paveikslas.	UAB „Formula“ įsiskolinimų apyvartumas 2003-2005 m., dienomis.....	47
12 paveikslas.	UAB „Formula“ degalinės organizacinė struktūra	54
13 paveikslas.	Pajamų pasiskirstymas pagal produkcijos rūšis 2007-2011 m. (tūkst. Lt).....	56
14 paveikslas.	UAB „Formula“ planuojamos pastovios ir kintamos sąnaudos 2007-2011 m. (Lt).....	59
15 paveikslas.	UAB „Formula“ bendrojo ir grynojo pardavimų pelningumas 2007-2011 m. (%)..	62
16 paveikslas.	Investicinio projekto atsipirkimo laikotarpis.....	67
17 paveikslas.	UAB „Formula“ pardavimų apimtys prognozė 2006-2011 m. (Lt).....	70
18 paveikslas.	UAB „Formula“ bendrojo pelno prognozė 2006-2011 m. (Lt).....	71
19 paveikslas.	UAB „Formula“ grynojo pelno prognozė 2006-2011 m. (Lt).....	72
20 paveikslas.	UAB „Formula“ grynasis pardavimų pelningumas 2003-2011 m. (% ir tūkst. Lt)..	74
21 paveikslas.	UAB „Formula“ turto pelningumo rodikliai 2003-2011 m. (%)	75

IVADAS

Temos aktualumas. Pagrindinė verslo ilgaamžiškumo ir pelningumo prielaida yra laiku ir racionaliai įvertintų investicinių sprendimų priėmimas, jų įgyvendinimas ir savalaikė kontrolė. Sudėtingi klausimai, apimantys įmonės investicinę veiklą, reikalauja pakankamai gilos analizės ir praktiškai priimamų valdymo sprendimų tam, kad būtų galima efektyviai nukreipti bei formuoti kompanijos veiklą. Strateginių veiksmų, susijusių su įmonės sėkmingos plėtros galimybėmis, pasirinkimas ir įvertinimas priklauso nuo daugybės veiksnių – sprendimų priėmimui naudojamos informacijos patikimumo, įmonės išorinės aplinkos stabilumo ir asmenų, priimančių sprendimus, subjektyvių charakteristikų.

Investiciniai projektai pastaruoju metu tapo ne tik verslo galimybių tyrimo ir projektavimo bei realių verslo planų pateikimo įvairiems partneriams priemone, bet ir šiuolaikinės rinkos ekonomikos ir verslo valdymo studijų priemone. Daugelis Lietuvos įmonių perima pasaulyje naudojamus metodus, pagrindžiančius strateginius sprendimus. Šalies įmonėms, siekiančioms konkuruoti globalioje rinkoje bei pasinaudoti egzistuojančiomis naujomis galimybėmis Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare, būtina taikyti šiuolaikinius investicinių procesų efektyvumo vertinimo analitinius metodus, modifikuojant juos pagal Lietuvos įmonių veiklos specifiką ir sąlygas.

Tyrimo naujumas. Labai dažnai investiciniai projektai analizuojami izoliuotai nuo likusios įmonės veiklos. Tuo tarpu šiame darbe ypatingas dėmesys skiriamas ne tik planuojamų investicijų finansiniam vertinimui, bet ir jų įtakos bendriesiems įmonės rodikliams vertinimui. Visų pirma atliekamas numatomų pajamų ir kaštų prognozavimas, kurio rezultatais remiantis sudaromas prognozinis balansas ir įvertinami būsimi pinigų srautai. Tada atliekama išsami pelningumo, turto mokumo ir apyvartumo rodiklių po numatomos investicinės plėtros analizė. Tai leidžia susieti investicinio projekto efektyvumo vertinimą su įmonės numatomos finansinės būklės vertinimu ir kur kas geriau pagrįsti investicinio projekto įgyvendinimo naudą.

Tyrimo problema. Investicinių projektų valdymas gana sudėtinga problema tiek moksliniu, tiek praktiniu požiūriu, nes nėra bendrai praktiniam taikymui parengtos investicinių projektų vertinimo bei pagrindimo metodikos. Įmonės mažai dėmesio skiria finansinių rodiklių analizei, kuri parodo realią situaciją apie įmonės būklę. Taip pat diegiant naujus investicinius projektus neatliekamas investicijų efektyvumo vertinimas, nenustatomas rizikos lygis, kurių pagalba būtų galima nustatyti perspektyvią investavimo kryptį, teisingai pasirinkti projektą finansavimui bei išvengti nepageidaujamų nuostolių.

Tyrimo hipotezė. Numatoma investicinė plėtra ne tik leis gauti papildomas pajamas bei pelną, bet ir pagerins bendrus UAB "Formula" finansinę būklę atspindinčius rodiklius.

Tyrimo objektas - UAB "Formula" investicinė plėtra.

Tyrimo dalykas – investicinės plėtros projekto ir jo įtakos įmonės finansinei būklei ekonominis vertinimas.

Tyrimo tikslas – remiantis darbo konceptualiojoje dalyje išanalizuotais investicijų ekonominio vertinimo metodais, atlikti UAB “Formula” investicinės plėtros efektyvumo ir pagrįstumo vertinimą.

Tyrimo uždaviniai:

1. Aptarti investicijų įtakos įmonės veiklai, jų ekonominio vertinimo teorinius aspektus;
2. Atlikti UAB “Formula” dabartinės finansinės būklės analizę, identifikuojant pagrindines problemas, nustatant priklausomybę tarp rodiklių;
3. Apibūdinti būsimos investicinės plėtros tikslus ir prielaidas, pateikti tikslų investicinio proceso planą;
4. Įvertinti numatomas investicinio projekto pajamas ir kaštus, apskaičiuoti investicijų efektyvumo rodiklius;
5. Remiantis faktiniais vykdomos veiklos duomenimis, atlikti pardavimų, bendrojo pelno ir grynojo pelno prognozavimą;
6. Nustatyti numatomų investicijų įtaką bendriems UAB “Formula” finansiniams rodikliams, taip pagrindžiant investicijų efektyvumą.

Atliekant analizę naudoti šie **metodai**:

- § mokslinės literatūros analizė, sintezė, sisteminimas, lyginimas, klasifikavimas ir grupavimas;
- § finansinių ataskaitų horizontalioji ir vertikalioji analizė;
- § santykinų rodiklių analizė;
- § koreliacinė ir regresinė analizė;
- § investicijų pajamų ir kaštų prognozavimas;
- § projekto efektyvumo rodiklių skaičiavimas;
- § lūžio taško analizė projekto rizikos vertinimui;
- § prognozavimas, naudojant trendo funkcijas.

Tyrimo strategija. Rengiant magistro darbo konceptualiąją dalį buvo išsamiai išnagrinėta mokslinė literatūra ir išanalizuoti pagrindiniai investicinių projektų efektyvumo įvertinimo būdai. Analitinėje dalyje buvo įvertinta dabartinė UAB “Formula” finansinė būklė, identifikuoti pagrindiniai jos privalumai ir trūkumai. Taip pat atlikta koreliacinė ir regresinė priklausomybė tarp pardavimų ir bendrojo pelno, pardavimų ir grynojo pelno bei atsargų ir trumpalaikių įsipareigojimų. Apibūdintas numatomų investicijų projektas, aptarti jų tikslai ir prielaidos. Siekiant įvertinti investicijų pagrįstumą, atliktas būsimų pajamų ir kaštų prognozavimas, apskaičiuoti investicijų atsipirkimo ir efektyvumo rodikliai. Tyrimo konstruktyviojoje dalyje atliekamas būsimų įmonės

veiklos rezultatų modeliavimas, susiejant tiek dabartinės, tiek ir būsimos veiklos rezultatus. Atliktas pardavimų, bendrojo ir grynojo pelno prognozavimas, remiantis jau vykdomos veiklos faktiniais finansinės atskaitomybės duomenimis. Sudaryti prognoziniai balansai bei apskaičiuoti pelningumo, mokumo ir apyvartumo rodikliai. Tokiu būdu įvertinta numatomų investicijų nauda ir jų pagrįstumas, gerinant įmonės finansinę būklę.

Tyrimo praktinis reikšmingumas. Atlikta išsami UAB “Formula” investicinio projekto analizė yra neabejotinai reikšminga šios įmonės vadovybei, nes suteikė galimybę įvertinti projekto efektyvumą ir reikalingumą. Šis tyrimas naudingas ir kitoms įmonėms, planuojančioms investuoti į tokį pat ar panašų objektą. Jis leis lengviau atlikti projektų vertinimą, suteiks papildomos informacijos.

1. ĮMONĖS INVESTICIJŲ IR JŲ VERTINIMO TEORINIAI ASPEKTAI

1.1. Investicijų samprata

Investicijos – viena iš dažniausiai ekonomikoje naudojamų sąvokų tiek makrolygiu, tiek ir mikrolygiu. Tačiau nepaisant didelio tyrėjų dėmesio šiam ekonominiam reiškiniui, ekonomikos mokslas iki šiol nesuformulavo universalaus investicijų apibrėžimo, kuris atitiktų ir teorijos, ir praktikos reikalavimus ir būtų pritaikomas įvairiems jas įgyvendinantiems subjektams – valstybei, įmonėms, namų ūkiams (Бланк, 2002).

Lietuvių autorė R. Norvaišienė (2004) savo knygoje apibendrintai apibūdina tokias pagrindines investicijų esmę atskleidžiančias charakteristikas:

Investicijos - ekonominio valdymo objektas. Investicijų prasmė tiesiogiai susijusi su šios kategorijos atsiradimu *ekonominėje terpėje*. Investicijos visų pirma traktuojamos kaip ekonominė kategorija, susijusi su ekonominių santykių, ekonominės veiklos sfera, nors neabejotinai siejama ir su technologiniais, socialiniais, gamtosauginiais ir kt. aspektais. Investicijos yra ekonominio valdymo objektas bet kurios ekonominės sistemos tiek makrolygmeniu, tiek mikrolygmeniu.

Investicijos - galimybė panaudoti sukauptą kapitalą įvairiomis alternatyviomis formomis. Investiciniame procese kiekviena iš sukaupto kapitalo formų turi savo galimybių diapazoną ir konkretaus panaudojimo mechanizmų specifiką. Universaliausia yra piniginė kapitalo forma, kuri šiame procese daugeliu atvejų transformuojama į kitas formas. Kapitalas, sukauptas materialių ir nematerialių gėrybių forma, gali tiesiogiai dalyvauti investiciniame procese, tačiau jo panaudojimo šiomis formomis sfera įgyja siaurą funkcinę reikšmę.

Investicijos - alternatyvi galimybė investuoti kapitalą į įvairius objektus. Investiciniame procese kapitalas investuojamas į įvairius investavimo objektus ir investicinius instrumentus.

Investicijos - verslo veiklos efekto generavimo šaltinis. Investicijų tikslas - pasiekti konkretų iš anksto užsibrėžtą efektą, kuris gali būti ir ekonominio, ir neekonominio pobūdžio (socialinio, ekologinio ir pan.). Įmonių lygmenyje pagrindinis tikslas paprastai yra pasiekti ekonominį efektą. Galimybę pasiekti ekonominį efektą iš investicijų visų pirma apibūdina potencialūs sugebėjimai generuoti pajamas. Kaip pajamų šaltinis investicijos yra viena iš svarbiausių investuotojo būsimos gerovės formavimo priemonių. Tačiau investicijų gebėjimas duoti pelną nėra savaime įgyvendinamas, jis užtikrinamas tik pasirinkus efektyvius investavimo objektus ar instrumentus.

Investicijos - rinkos santykių objektas. Investicinė rinka glaudžiai susijusi su kitomis rinkomis (darbo, paslaugų, prekių ir kt.) ir jos funkcionavimą sąlygoja įvairios valstybinio reguliavimo formos.

Kaip verslo veiklos objektas investicijos yra nuosavybės teisių ir disponavimo teisių nešėjas. Įmonė, investiciniame procese naudojanti įvairias kapitalo formas, gali turėti disponavimo tam tikru turtu teises, bet neturėti nuosavybės teisių į šį turtą.

Investicijos - laiko funkcija. Investicinis procesas tiesiogiai susijęs su laiko veiksmu. Šiuo atžvilgiu investicinį procesą galima traktuoti kaip atsisakymą nuo kapitalo dabartinio vartojimo, siekiant didesnės investuotojo gerovės ateityje.

Investicijos susijusios su rizikos ir neapibrėžtumo elementais. Rizika yra viena svarbiausių investicijų charakteristikų, susijusi su visomis jų rūšimis ir formomis. Investicijų rizikos lygis tiesiogiai susijęs su jų laukiamo pelningumo lygiu. Kuo didesnis laukiamas pelningumas, tuo didesnė rizika, ir atvirkščiai.

Visos investicijų rūšys ir formos apibūdinamos tam tikru jų likvidumu, kuris suprantamas kaip galimybė prireikus jas realizuoti už jų realią rinkos kainą. Skirtingos investicijų rūšys ir formos pasižymi skirtingu likvidumo lygiu. Pagrindinis įvairių rūšių investicijų likvidumo įvertinimo parametras yra jų likvidumo lygis, kuris nustatomas įvertinant laikotarpį, per kurį investuotas kapitalas gali būti konvertuotas į piniginę formą neprarandant jo realios rinkos kainos.

Investicijos – finansinių, materialių ar nematerialių išteklių sąnaudos, investuojamos materialiam, nematerialiam ar finansiniam turtui įsigyti, siekiant gauti tam tikrą ekonominį ar neekonominį efektą, o jų įgyvendinimas grindžiamas rinkos principais ir susijęs su laiko veiksmu, rizika ir likvidumu.

Investicijų įgyvendinimas užtikrinamas vykdant įmonės investicinę veiklą, kuri yra viena iš įmonės veiklos rūšių ir svarbiausia jos ekonominių tikslų realizavimo forma.

Ilgalaikė ir efektyvi firmų veikla, jų teisingas vystymasis bei konkurentabilumo gerinimas didele dalimi priklauso nuo investicinio aktyvumo lygio bei investicinės veiklos apimčių. Klausimų ratas, apimantis kompanijos investicinę veiklą, pareikalauja pakankamai gilios analizės ir praktiškai priimtų valdymo sprendimų tam, kad būtų galima efektyviai nukreipti bei formuoti kompanijos investicijų portfelio ekonominį efektyvumą. Atskirų ūkio subjektų bei šalių ekonominė veikla žymia dalimi charakterizuojama vykdomų investicijų apimtimi ir formomis.

Terminas “investicijos” kilęs iš lotyniško žodžio “invest”, reiškiančio “įdėti”. Platesniu požiūriu investicija reiškia kapitalo įdėjimą tikslu paskesnio jo padidėjimo. Tuo pačiu kapitalo prieaugio turi pakakti tam, kad investitoriui būtų kompensuota tai, kad jis šiuo periodu atsisako naudoti turimas lėšas, jis turi būti apdovanotas už riziką ir jam turi būti atlyginti būsimi infliacijos nuostoliai (Бочаров, 2004).

Kapitalo prieaugio šaltinis ir pagrindinis investicijų įgyvendinimo motyvas yra gaunamas iš jų pelnas. Šie du procesai - kapitalo įdėjimas ir pelno gavimas – gali vykti skirtingais laikotarpiais.

Šiems procesams vykstant vienas po kito, pelnas gaunamas iš karto, kai tik pasibaigia investicinis periodas. Jiems vykstant lygiagrečiai, pelnas pradedamas gauti dar nepasibaigus

investavimo etapams. Kai šie procesai vyksta intervalais, tarp investicijų pabaigos ir pelno gavimo pradžios praeina tam tikras tarpas, kuris dažniausiai priklauso nuo konkrečių investicinių procesų ypatybių.

Charakterizuojant investicijų ekonominę esmę, galima pabrėžti, kad šiuolaikinėje literatūroje šis terminas traktuojamas klaidingai arba labai siaura prasme. Tipiškiausia klaida yra ta, kad bet koks lėšų įdėjimas, kuris gali ir nedidinti nei kapitalo prieaugio, nei pelno, suprantamas kaip investicijos. Tokiam lėšų įdėjimui dažniausiai priskiriamos taip vadinamos investicijos televizorių, automobilių, butų ir pan. pirkimui, kurios savo ekonominiu turiniu nepriklauso investicijoms. Įsigyjant šias prekes, lėšos tiesiogiai naudojamos ilgalaikiam vartojimui, išskyrus jei jų įsigijimo tikslas yra pardavimas.

Dažna klaida yra termino “investicijos” sutapatinimas su terminu “kapitaliniai įdėjimai”. Investicijos šiuo atveju yra lėšų įdėjimas pagrindinių priemonių atnaujinimui (pastatų, įrengimų, transporto priemonių ir pan.). Tuo pačiu investicijos gali būti panaudotos ir apyvartinėms lėšoms, ir įvairiems finansiniams instrumentams (akcijos, obligacijos), ir atskiroms nematerialių aktyvų rūšims (patentai, licenzijos). Kapitaliniai įdėjimai suprantami siauresne reikšme ir gali būti kaip viena iš investicijų formų, bet ne jų analogas.

Daugumoje apibrėžimų pažymima, kad investicijos yra piniginių lėšų įdėjimas. Su šituo negalima sutikti, nes kapitalo investavimas gali būti vykdomas ne tik pinigais, bet ir kitomis formomis (turtu, finansiniais instrumentais, nematerialiais aktyvais ir t.t.).

Taip pat daug kur pažymima, kad investicijos yra ilgalaikis lėšų įdėjimas. Atskiros investicijų formos yra ilgalaikės, tačiau investicijos gali būti ir trumpalaikės, pavyzdžiui, trumpalaikiai finansiniai įdėjimai į akcijas, taupomuosius sertifikatus, trumpalaikes obligacijas ir t.t.) (Norvaišienė, 2004).

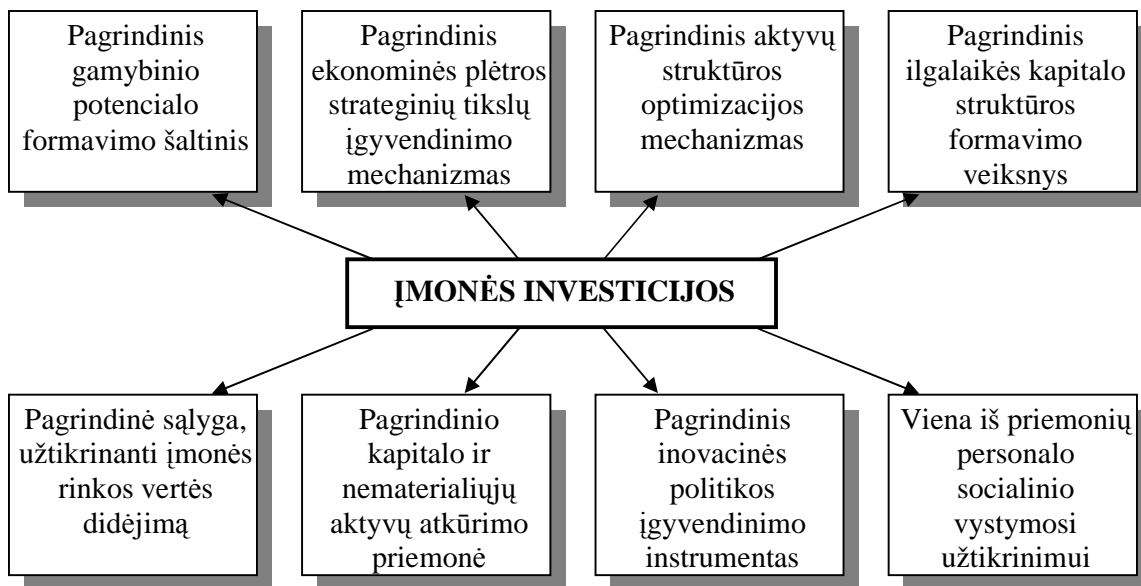
1.2. Investicijų svarba

Investicijų įgyvendinimas yra bene svarbiausia sąlyga sprendžiant praktiškai visus strateginius ir didžiąją dalį einamųjų įmonės plėtros ir efektyvios jos veiklos užtikrinimo uždavinių. Investicijos yra (Norvaišienė, 2006):

- 1) Pagrindinis gamybinio potencialo formavimo šaltinis;
- 2) Pagrindinis ekonominės plėtros strateginių tikslų įgyvendinimo mechanizmas;
- 3) Svarbiausias turto struktūros optimizavimo mechanizmas;
- 4) Pagrindinis veiksnys, darantis įtaką ilgalaikės kapitalo struktūros formavimui;
- 5) Svarbiausia įmonės rinkos vertės augimo užtikrinimo sąlyga;
- 6) Pagrindinis ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto atkūrimo instrumentas;

7) Vienas iš įmonės veiklos rizikos valdymo instrumentų.

Blankas (Бланк, 2002) nurodo, kad investavimas yra svarbiausia sąlyga, leidžianti įgyvendinti praktiškai visus strateginius įmonės tikslus ir didžiąją dalį operatyviųjų uždavinių, didinant ir užtikrinant įmonės veiklos efektyvumą. Jo išskiriami pagrindiniai investicijų svarbos aspektai parodyti 1 paveiksle.

1 pav. Investicijų vaidmuo užtikrinant efektyvų įmonės funkcionavimą

Šaltinis: Бланк, И.А. (2002). Инвестиционный менеджмент. Киев: Эльга – Н, Ника – Центр.

Investicijų svarba gali būti paremta šių pagrindinių įmonės tikslų įgyvendinimu (Ковалева, Лапуста, Скамай, 2001):

- § Būtinybė išleisti naują prekę ar paslaugą;
- § Įmonės įvaizdžio formavimas ar palaikymas;
- § Siekis maksimaliai išnaudoti įmonės išteklius.

Be to, investicinės idėjos pasirinkimas priklauso nuo šių pradinių sąlygų:

- § Galimi paklausos dydžio ir struktūros pokyčiai ateityje, įtakojami demografinių ar socialinių-ekonominių veiksnių arba susiję su naujų tipų prekių pasirodymu rinkoje;
- § Importo struktūra ir apimtis, kurie gali paskatinti kurti projektus, nukreiptus į importuojamas prekes galinčias pakeisti produkcijos kūrimą;
- § Kitų šalių gamybos patirtis ir vystymosi tendencijos;
- § Poreikiai, kurie jau atsirado arba gali atsirasti šakose-vartotojose, vystantis vietinei ar pasaulinei ekonomikai;

- § Informacija apie gamybos didinimą šakose-vartotojose arba augančią jau gaminamos produkcijos paklausą pasaulinėje rinkoje;
- § Gamybos diversifikacijos galimybės;
- § Gamybos apimčių didinimo tikslingumas, siekiant sumažinti sąnaudas;
- § Makroekonominės sąlygos.

1.3. Investicinio projekto rengimo metodologiniai aspektai

1.3.1. Investicinio projekto samprata

Visi firmos įgyvendinami tikslai priklauso nuo investicijų. Dėl jų didėja firmos turtas, atnaujinama technika ir gamybos technologija, gerėja produkcijos kokybė, mažėja kaštai, didėja pelnas, stiprėja jos konkurencinis pajėgumas prekių rinkoje.

Investiciniai sprendimai bei jų įgyvendinimas yra sudėtingas bei rizikingas dalykas. Lėšos investuojamos ilgesniam laikui. Prieš investuojant, reikia numatyti verslo ciklą: pakilimą ar nuosmukį. Jeigu bus pakilimas, išaugusi perkamoji galia padidins ir pardavimus. Tuomet investicijos bus labai naudingos įmonei. Tačiau nuosmukio atveju, investuotojams gresia patirti didelius nuostolius (Lydeka, Drilingas, 2001).

Nepaisant to, kiekvienas verslas yra paremtas rizika: kuo ji didesnė, tuo galima tikėtis ir didesnio pelno. Tačiau, investicinį procesą logiškai ir nuosekliai valdant, visas su juo susijusias rizikas galima optimizuoti. Labiausiai tai įtakoja kruopščiai ir išsamiai parengtas investicinis projektas.

Investicinis projektas gali būti formuluojamas tokiems tikslams tenkinti:

- Gerinti vidinius planavimo, prognozavimo ir kontrolės uždavinius.
- Pritraukti investicijas vykdomai veiklai tobulinti arba veiklos išplėtimui;
- Padėti atsisakyti tam tikrų veiklos sričių;
- Padėti restruktūrizuoti arba reorganizuoti veiklą;
- Įvertinti rizikos atsiradimo priežastis ir dydį;
- Nuspręsti kaip sumažinti ir efektyviai paskirstyti riziką.

Vasina (Васина, 2004) investicinį projektą apibūdina tiesiog kaip lėšų investavimo planą, siekiant gauti pelno. Norvaišienė (2004) projektą apibūdina kaip svarbiausią dokumentą, pagrindžiantį kapitalo investavimo būtinumą, kuriame nuosekliai išdėstomos pagrindinės projekto charakteristikos ir finansiniai rodikliai, susiję su jo realizavimu. Ji taip pat teigia, kad projekto efektyvumo vertinimo metu yra sukuriama kiekvieno projekto finansinės bei ekonominės naudos įvertinimo sistema, o taip pat identifikuojamas investicijų rizikos laipsnis ir galimi netikėtumai ir svarbiausia, nustatomos prognozuojamos pajamos ir išlaidos.

Pačia bendriausia prasme projektas (lot. projectus - mestas į priekį) - iš anksto paruošta dokumentacija, pagal kurią galima sukurti, rekonstruoti ar patobulinti tam tikrą objektą (Griškevičius, Silickas, 1998).

Projektas yra dokumentas, keičiantis mūsų gyvenimą ir aplinką. Tai gali būti gyvenamojo namo arba gamyklos statyba ar rekonstrukcija, mokslo tiriamųjų darbų programa, naujų technologijų įsisavinimas, spektaklio kūrimas, ekonominis regiono plėtojimas ir t.t.

Projektas yra toks darbas, kuris turi pradžią ir pabaigą. Jis yra planuojamas ir kontroliuojamas, sukeltis įvairius pokyčius aplinkoje, tikintis sėkmingos pabaigos, tai iš anksto paruošta dokumentacija, pagal kurią galima sukurti, rekonstruoti ar patobulinti tam tikrą objektą (Rutkauskas, Tamošiūnienė, 2002).

Įprastinė projekto sąvoka – visuma dokumentacijos, brėžinių, apskaičiavimų, būtinų konkrečiam objektui sukurti. Šiandien projektų valdymas būtinas sprendžiant verslo, socialinius, mokslo, technikos, technologijų, inovacijų, investicijų bei kitus uždavinius. (Neverauskas, Stankevičius, Viliūnas, Černiūtė, 2004)

Kituose šaltiniuose projektas apibūdinamas kaip unikalus darbas, turintis konkretų tikslą ir pasireiškiantis koordinuojamu kelių tarpusavyje susijusių veiklų atlikimu, nustatytas pradžios ir pabaigos datas, sritis ir biudžetą. 2 paveiksle parodyta bendroji projekto schema.

2 pav. Bendroji projekto schema

Šaltinis: Ališauskas, Kazlauskienė, 2005.

Tuo atveju, kada galutinis projekto rezultatas yra tam tikri fiziniai objektai (statiniai, gamybiniai kompleksai), naujos technologijos ar produktai, projektas gali būti suprantamas kaip suformuluota tikslų sistema, kuriems realizuoti kuriami arba modernizuojami fiziniai objektai, įdiegiami technologiniai procesai, jiems parengiama techninė ir organizacinė dokumentacija, nustatomi materialiniai, finansiniai, darbo ir kt. išteklių, taip pat numatomi valdymo sprendimai ir jų įgyvendinimo priemonės (Ališauskas, Kazlauskienė, 2005).

Projektai gali būti labai įvairūs – jie gali skirtis savo svarbumu, dyžiu, naujumu, turiniu, trukme, dalyviais, sudėtingumu ir t.t. Todėl iškyla būtinybė juos klasifikuoti. Nėra klasifikavimo sistemos, nes siūloma naudoti skirtingus klasifikavimo kriterijus. Priklausomai nuo to, kaip aiškiai apibrėžti projekto tikslai ir, kaip aiškiai nustatyti metodai jiems pasiekti, gali būti išskirtos šios projektų grupės:

- Inžineriniai projektai;
- Produkto (paslaugos) kūrimo projektai;
- Sistemų kūrimo projektai;
- Tyrimų bei organizacinių transformacijų projektai.

Prieš pradėdant rengti investicinį projektą, reikia viską gerai apmąstyti, pasitarti, kad padarytume mažiausiai klaidų, kad lengvai būtų suvokiamos problemos, alternatyvų pasirinkimas.

Verslininkas pats yra sumanymo autorius ir geriausiai išmano projektą ir su juo susijusias problemas, technologiją ir kt. Tačiau verslą valdo rinka, o įmonės tikslas – maksimaliai tenkinti rinkos poreikius. Taigi rengiamą projektą reikia įvertinti vartotojo požiūriu. Šiam tikslui būtina tiksli informacija apie rinką. Investicinio projekto įgyvendinimas susijęs su lėšomis: reikia papildomo išorinio finansavimo t.y. gauti reikiamo dydžio kreditus. Todėl investicinis projektas turi tenkinti ir investuotojo požiūrį. Investicinio projekto vertinimas ir finansinės prognozės būtinos, kad investuotojai galėtų suvokti savo investicijos vertingumą.

Taigi, rengiant investicinį projektą, reikia aiškiai suprasti tris svarbiausius požiūrius: verslininko, vartotojo ir investitoriaus (Lukoševičius, Martinkus, 2001).

Investicinio projekto rengimo metodikose nėra vienodo reikalavimo, kokios turi būti pagrindinės jo dalys. Bene svarbiausia, kad jame būtų pateikti pagrindiniai tikslai, jų pasiekimo realios sąlygos ir teigiamų rezultatų pasiekimo būdai.

Bet kuriuo atveju, investicinio projekto nauda pasireiškia daugeliu aspektų (Juozaitienė, 2000):

1. Investicinių projektų efektyvumo analizė pateikia pagrindą sprendimui, kurį projektą pasirinkti, o kurį atmesti kaip nepriimtina.
2. Investicinių projektų ekonominis vertinimas formuoja efektyvią investicijų politiką įmonėje.
3. Gavus neigiamus rezultatus atsisakoma nuo ekonomiškai nenaudingo projekto. Ekonominiu požiūriu išrenkamas optimalus variantas.
4. Visapusiškai pagrindžiami investavimo tikslai, įvertinamos projekto įgyvendinimui reikalingos lėšos, finansavimo šaltiniai, projekto įgyvendinimo terminai bei įvertinama investicijų grąža (komercinis projektas), ekonominė projekto nauda bei kiti efektyvumo rodikliai.
5. Esant ribotam finansavimui, sudaromi prioritetų sąrašai ekonominės naudos mažėjimo tvarka ir išrenkami ekonominiu atžvilgiu vertingiausi projektai, kurių ekonominė nauda visuomenei yra didžiausia.

1.3.2. Investicinio projekto finansinė analizė

Ekonominis įvertinimas – tai racionalus būdas pasirinkti sprendimą. Kiekviena komercinė organizacija privalo mokėti nustatyti perspektyvias investavimo kryptis, kad, sukaupusi pinigų investicijoms, galėtų teisingai pasirinkti projektą finansavimui.

Ekonominis įvertinimas įgalina pasirinkti sprendimą, remiantis ūkinės-finansinės naudos matais kaip kiekvieno projekto vertės rodikliais.

Priimant sprendimą dėl vieno ar kito investicinio projekto įgyvendinimo, būtina disponuoti informacija, pagrindžiančia investicijų tikslumą. Turima informacija būtinai turi patvirtinti tokias bazines prielaidas:

- § Investuotos lėšos pilnai atsipirks;
- § Pelnas, gautas įgyvendinus projektą, bus pakankamai didelis, kad kompensuotų laikiną atsisakymą nuo naudojimosi lėšomis bei riziką, atsiradusią dėl galutinio rezultato neapibrėžtumo (Васина, 2004).

Investicinį projektą bus galima sėkmingai parengti ir įgyvendinti, jeigu jis remsis kruopščia organizacijos konkurentų analize. Tokią analizę tikslinga pradėti nuo konkurentų privalumų ir trūkumų galimybių analizės.

Konkurentų tikslų ir strategijos analizė yra sudėtingesnė už galimybių analizę dėl informacijos neapibrėžtumų ir sprendimų variantų gausybės. Įmonės tikslai dažniausiai yra jos paslaptis, jie ne visada afišuojami. Juos galima pažinti tik per įmonės veiklos rezultatus (Sakalas, Vanagas, Martinkus, Neverauskas, Prokopčiukas, Venskus, Virvilaitė, Ivaškienė, 2000).

Detaliai reikia nagrinėti konkurencijos rinkoje intensyvumo ir agresyvumo lygį. Konkurentų analizės rezultatai turi padėti išryškinti skirtumus tarp organizacijos ir jos konkurentų. Ypatingą dėmesį reikia nukreipti skirtumams, kurie suteikia organizacijai ilgalaikį konkurencinį pranašumą ir ženkliai įtakoja jos veiklos pelningumo lygį.

Įmonės veiklos finansinis vertinimas

Norint įvertinti įmonės investicinę plėtrą, būtina atlikti esamos veiklos finansinę analizę. Finansų analizė yra vienas iš objektyviausių būdų tinkamai įvertinti informaciją. Tai didžiausia jos reikšmė ir privalumas. Be to, finansinė analizė padeda geriau suvokti įmonėje vykstančius reiškinius ir procesus, o svarbiausia - priimti optimalius valdymo sprendimus. Tai atlikti yra sunku esant ribotiems ištekliams ir neribotoms reikmėms (Mackevičius, Poškaitė, 1998).

Finansinės analizės turinys priklauso nuo to, kokių tikslų siekia analitikas, tačiau apibendrintai galima pasakyti, kad finansinė analizė – tai verslo praeities, esamos situacijos ir perspektyvos

įvertinimas, remiantis atskaitomybės dokumentais, specialiais tyrimais, duomenų bazėmis ir kitais informacijos šaltiniais.

Finansų analizė padeda nustatyti įmonės veiklos finansinius aspektus, įvertinti esamą padėtį ir ateities perspektyvas. Visa tai svarbu šiuolaikiniam verslui. Jos informacija padeda patikrinti, ar praeityje priimti sprendimai tikslūs, taip pat pagrįsti esamus ir būsimus valdymo sprendimus. Retrospektyvinės analizės metu nustatoma ir įvertinama esama ekonominė situacija, o perspektyvinės analizės – priimamų sprendimų ir būsimųjų projektų prasmė ir efektyvumas.

Nustatant įmonės pelningumą ir jos plėtimosi galimybes, finansinė analizė pasako, ar įmonė eina teisingu keliu. Ji atliekama siekiant gauti tikslią informaciją apie įmonės veiklą, jos efektyvumą, pelningumą bei rizikos laipsnį. Finansų analizė gali būti naudojama kaip (Kancerevyčius, 2004):

- § išankstinio žvalgymo priemonė investavimo objekto pasirinkimui;
- § prognozavimo priemonė ateities finansinėms sąlygoms ir rezultatams;
- § diagnozės priemonė valdymo ir kitoms sritims.

Pagrindinis finansų analizės duomenų šaltinis yra finansinės ataskaitos. Jos parodo, kokius išteklius turi įmonė, kaip jie finansuojami ir panaudojami. Išskiriamos trys pagrindinės ataskaitos:

- § sąskaitų balansų lentelė (balansas);
- § pelno (nuostolių) ataskaita;
- § pinigų srautų ataskaita.

Remiantis finansų analizės duomenų baze, galima daryti įmonės veiklos efektyvumą, pelningumą ir jos perspektyvumą apibūdinančias išvadas bei, remiantis jomis, kurti ir diegti naujus projektus. Tik laiku atlikta finansų analizė sudaro galimybę įvairių lygių vadovams parengti alternatyvius savo veiklos modelius ir priimti racialesnius valdymo sprendimus tam tikram laikotarpiui (Buškevičiūtė, Mačerinskienė, 2004).

Reikia pažymėti, kad finansų analizės praktikoje siūlomos įvairiausios rodiklių sistemos bei kombinacijos, kurios orientuotos į atitinkamus analizės tikslus, todėl finansų analitikui dažnai tenka pačiam pasirinkti geriausią variantą, kadangi nėra bendros rodiklių klasifikavimo į grupes sistemos.

Projekto pinigų srautai

Investicinio projekto ekonominis vertinimas grindžiamas projektuojamais pinigų srautais. Šie srautai rodo būsimas investicijas bei veiklos pajamas ir išlaidas (Bivainis, Griškevičius, Jakštas, 1997). Vienas atsakingiausių ir sudėtingiausių vertinimo momentų laikomas būsimų pinigų srautų prognozavimas artimiausių penkerių metų laikotarpiui.

Pelnas, rodomas Pelno (nuostolių) ataskaitoje, parodo tik įmonės veiklos efektyvumą, tačiau neparodo įmonės pinigų judėjimo grynąją forma. Pinigų judėjimas yra atsietas nuo pajamų uždirbimo ir sąnaudų patyrimo, taigi grynojo pelno rodiklis dažniausiai nesutampa su to paties ataskaitinio laikotarpio grynujų pinigų srautu.

Įmonės grynujų pinigų srautas labai priklauso nuo pasirinkto nusidėvėjimo skaičiavimo metodo. Kuo didesnė nusidėvėjimo atskaitymų norma, tuo mažesnis pelnas, tačiau šie atskaitymai nereiškia piniginių išlaidų, kaip kiti sąnaudų straipsniai. Didėjant nusidėvėjimui, mažėja grynasis pelnas, o dėl mažėjančios mokesčių sumos, didėja firmos pinigų srautas (Darškuvienė, 1997).

Be to, grynasis pelnas nuo pinigų srauto gali skirtis, nes:

- a) ne visuomet Pelno (nuostolių) ataskaitoje pateikiami mokesčiai turi būti sumokėti tais pačiais metais,
- b) kai kurios prekės gali būti parduodamos skolon ir už jas gali būti atsiskaitoma ne pinigine forma,
- c) pelnas labai priklauso nuo pasirinkto atsargų įvertinimo metodo (FIFO, LIFO ir kt.),
- d) palūkanų kaupimas, nuoma, draudimas kaupiami tolygiai ir paskirstomi ataskaitiniams laikotarpiams, nors tais laikotarpiais pinigai realiai negaunami ir neišleidžiami.

Todėl norint apskaičiuoti pinigų srautą, iš grynojo pelno sumos yra eliminuojami nepiniginiai jo apskaičiavimo elementai.

Taigi, kiekvieno projekto pinigų srautas yra apskaičiuojamas iš pinigų atimant pinigų išleidimus. Jeigu pinigų gavimai viršija išleistus pinigus, pinigų suma padidėja, jeigu gauta pinigų suma yra mažesnė už išleistą, sakoma, yra neigiamas pinigų srautas. (Gaidienė, 1998).

Obi (1998) mini, kad paprastai didesnei pardavimų apimčiai reikia papildomų apyvartinių lėšų, kurios dažniausiai finansuojamos iš trumpalaikių paskolų. Būtiną trumpalaikio turto padidėjimo ir trumpalaikių įsipareigojimų padidėjimo skirtumas ir yra grynasis trumpalaikio turto pasikeitimas.

Paprastai pradinės pinigų sąnaudos projektui padidėja (sumažėja), bet kokiu lygiu padidinant (sumažinant) grynąjį trumpalaikį turtą projekto įgyvendinimo pradžioje. Tačiau visas papildomai įdėtas trumpalaikis kapitalas projekto naudojimo laikotarpiu turi būti padengtas. Gryniesi pinigų srautai (grynasis pelnas plius ilgalaikio turto nusidėvėjimas) paskutiniaisiais projekto veikimo metais padidėja padengtuuju trumpalaikio turto dydžiu. (Obi, 1998).

Įmonės pinigų judėjimas atspindimas Pinigų srautų ataskaitoje (PSA). Iš jos sužinome apie ūkio subjekto gautus ir išleistus pinigus tokiomis kryptimis, kaip bendroji įmonės veikla, investicinė veikla ir finansinė veikla (Buškevičiūtė, Mačerinskienė, 2002). Šioje ataskaitoje atvaizduojamos visos įmonės ūkinės operacijos, kuriose naudojami pinigai. Įmonė gauna grynujų pinigų iš tokių šaltinių, kaip grynasis pelnas, debitorinio įsiskolinimo sumažėjimas, atsargų sumažėjimas, kreditorinio įsiskolinimo padidėjimas, ilgalaikio turto pardavimas, įsiskolinimo padidėjimas ir pan.

Įmonėje sumažėja grynujų pinigų tuomet, kai sumažėja kreditorinis įsiskolinimas, padidėja debitorinis įsiskolinimas, įsigyjamas ilgalaikis turtas ar vertybiniai popieriai, sumažėja įmonės įsiskolinimas, išperkami įmonės vertybiniai popieriai, išmokami dividendai ir pan.

Sąvoka "pinigų srautas" yra žymiai mažiau apibrėžtas nei sąvoka "pelnas". Pinigų srauto nustatymo formulė gali būti pasirenkama pagal atitinkamą verslo vertinimo situaciją, jis gali būti apibrėžtas įskaitant ar pašalinant bet ką, ką analitikas mano esant tinkamu tikslui.

Pinigų srautų planavimas (prognozavimas) yra viso projekto vertinimo pagrindas. Kiekviena vertinama įmonė ar projektas turi turėti mažiausiai penkerių metų veiklos planą, kurio sudėtinė dalis būtų finansinis planas. Be detalaus finansinio plano, kuriame atsispindėtų būsimi pinigų srautai, nebus įmanoma nustatyti ekonominių projekto rodiklių. Finansinį planą gali rengti vertinamos įmonės darbuotojai, specialiai pasamdyti konsultantai arba bendromis jėgomis.

Basovskij (Басовский, 2002) išskiria tokias dažniausiai pasitaikančias investicinio projekto pinigų srautų skaičiavimo klaidas:

- § *Įmonės investiciniai projektai analizuojami izoliuotai nuo įmonės.* Tik išimtiniais atvejais projektas neveikia visų įmonės piniginių srautų, todėl būtina į analizę įtraukti ir bendrus įmonės rezultatų pokyčius.
- § *Pinigų srautai ir buhalterinė apskaita.* Buhalterinė apskaita apjungia skirtingas sąnaudas ir pajamas, todėl būtina atlikti detalesnę šių straipsnių analizę. Pavyzdžiui, buhalteriai gali apskaičiuoti pajamas, kurios visiškai neatitinka realių pinigų srautų.
- § *Pinigų srautų paskirstymas laiko atžvilgiu.* Atliekant analizę, būtina įvertinti realią pinigų srauto vertę, be to, atliekant šį vertinimą būtina rasti kompromisą tarp tikslumo ir paprastumo. Dažnai priimama prielaida, kad pinigų gavimas ar išleidimas įvyksta vieną kartą per metus (metų pabaigoje), tačiau kai kurių projektų analizės metu pinigų srautų vertinimą būtina atlikti pagal ketvirčius, mėnesius ar net laikant juos nenutrūkstančiais. Tiek buhalterinės apskaitos, tiek pinigų paskirstymo laiko atžvilgiu problemą nurodo ir Damodoran (2002). Jo manymu, apskritai vertinant investicijas negalima pasikliauti vien buhalteriniais dokumentais, nes juose pajamų vertinimas gali gerokai skirtis. O kalbėdamas apie pinigų srautų paskirstymą laiko atžvilgiu autorius nurodo, kad nemažai įmonių planuodamos investicijas stengiasi planuojamas pajamas dirbtinai perkelti į kitą laikotarpį, taip padidindamos investicijų patrauklumą galimiems investuotojams.

1.3.3. Investicinio projekto efektyvumo vertinimas

Ekonominis-finansinis investicinių projektų vertinimas – tai racionalus būdas pasirinkti sprendimą. Kiekviena įmonė privalo mokėti nustatyti perspektyvias investavimo kryptis, kad,

sukaupusi pinigų investicijoms, galėtų teisingai pasirinkti projektą finansavimui. Ekonominis įvertinimas įgalina pasirinkti sprendimą, remiantis ūkinės-finansinės naudos matais kaip kiekvieno projekto vertės rodikliais.

Pagrindiniai investicinių projektų vertinimo tikslai (Čiburienė, Pabijanskas, 2004):

- nuspręsti, kurioms investicijoms yra geriausia naudoti organizacijos pinigus;
- užtikrinti, kad iš investicijų bus gautas optimalus pelnas;
- garantuoti, kad projekto bei visos organizacijos rizika bus minimali;
- padėti pagrindus tolesnei kiekvienos investicijos panaudojimo analizei.

Projekto efektyvumo vertinimo metu yra (Čiburienė, Pabijanskas, 2004):

- sukuriama kiekvieno inžinerinio projekto finansinės bei ekonominės naudos įvertinimo sistema;
- identifikuojamas kiekvieno projekto rizikos laipsnis ir galimi netikėtumai;
- nustatomos prognozuojamos pajamos ir išlaidos.

Ekonominis įvertinimas parodo projektų naudą, siedamas ją su sąnaudomis, nes dažnai yra sunku surasti vienintelį parametą, kuris tai įvertintų. Projekto ekonominio vertinimo metu naudojama daugybė rodiklių, tačiau būtina turėti omenyje, jog kiekvienas iš jų atspindi tik tam tikrą projekto aspektą. Nė vienas jų nėra tobulas, kiekvienas turi savų pranašumų bei trūkumų, į kuriuos turi būti atsižvelgiama ekonominio vertinimo metu.

Ekonominio įvertinimo skaičiavimus patogiu atlikti kompiuterių programine įranga. Didžioji projekto vertinimo dalis gali būti gauta pasinaudojus paprasčiausiomis elektroninėmis skaičiuotėmis, tokiomis kaip MS Excel ir analogiškoms jai. Nežiūrint to, kiekvienas projekto vertintojas turi gerai išmanyti ekonominio vertinimo metodiką, nes reikia surinkti ir susisteminti teisingus duomenis, juos įvertinti bei korektiškai pakomentuoti gautus rezultatus.

Investicijų projektams vertinti naudojami paprasti bei diskontavimo būdai. Mackevičius ir Poškaitė (1998) prie paprastųjų kapitalinių investicijų įvertinimo būdų priskiria šiuos: 1) lyginamieji kapitaliniai įdėjimai; 2) investicijų atsipirkimo laikas; 3) pelningumo koeficientas; 4) pirmų metų testas.

Prie diskontavimo būdų priklauso: 1) pinigų srautų esamos ir būsimos vertės; 2) pinigų srautų grynos pinigų esamos vertės; 3) vidinės pelno normos; 4) apskaitinės pelno normos apskaičiavimo būdai.

Norvaišienė (2004) ir Aleknavičienė (2004) taiko šiek tiek kitokią efektyvumo vertinimo metodų grupių klasifikaciją: statiniai (investicijų atsipirkimo laikas, investuoto kapitalo grąža) ir dinaminiai metodai (modifikuotas investicijų atsipirkimo laikas, grynoji esamoji vertė, pelningumo indeksas, vidinė grąžos norma, modifikuota vidinė grąžos norma).

Investicinių projektų įgyvendinimo srityje priimamų sprendimų atsipirkimo tikslesnis vertinimas gaunamas taikant diskontavimo būdus. Taikant pastaruosius, atsižvelgiama į laiko veiksnį, naudojant diskontavimo techniką. Įmonės interesų atžvilgiu labai svarbią reikšmę turi investicijų išdėstymas laiko atžvilgiu, taip pat finansiniai rezultatai, gaunami tais laikotarpiais. Diskontavimo technika leidžia palyginti investicijas su jų rezultatais įvairiais laikotarpiais, t.y. įvertinti investicijas ir gautą rezultatą jų esamos vertės atžvilgiu. Diskontavimo būdai turi tą privalumą, kad padeda įvertinti ne tik numatomo įgyvendinti projekto ekonominį efektyvumą, bet ir jau įdiegto projekto funkcionavimo efektyvumą. Tam reikia atlikti detalią projektuojamų investicijų veiksmų bei aplinkos analizę. Nuo šios analizės detalumo laipsnio ir prognozavimo metu priimtų sprendimų priklausys įmonės plėtojimo sprendimų realumas. Dažniausiai taikomi šie diskontavimo būdai:

Grynosios esamos vertės būdas. Vienas iš labiausiai paplitusių pinigų laiko vertės principo pritaikymo sričių yra grynosios dabartinės vertės (Net Present Value – NPV) projektų įvertinimo būdas. Šis būdas gana patikimai padeda atsakyti į klausimą, ar įgyvendinus projektą, padidės savininkų turtas. (Kvedaraitė, 1997).

Skaičiuojant grynąją dabartinę vertę, taikoma tokia formulė:

$$NPV = NCF_0 \times u_0 + NCF_1 \times u_1 + NCF_2 \times u_2 + \dots + NCF_n \times u_n \quad (1)$$

$$\text{arba} \quad NCF_t = \bar{P}_t - I_t \quad (2)$$

čia: I_t – t-ųjų metų investicijos. NPV – grynoji esamoji vertė; NCF_t – nagrinėjamo laikotarpio grynasis pinigų srautas; u_t – kiekvienų nagrinėjamų metų diskontavimo koeficientas, atsižvelgiant į priimtą diskonto lygį (normą); t – analizuojamo laikotarpio (metai) numeris $t=(0,1,2,\dots,n)$; P_t – t-ųjų metų pajamos.

Grynoji dabartinė vertė yra vertė numatomų mokėjimų, diskontuotų su pasirenkama palūkanų norma. L. Juozaitienė (2000) teigia, kad dabartinė turto vertė (NPV) – tai diskontuoti (sumažinti) planuojamų pinigų srautai. Diskonto tarifas atitinka investuotojo reikalaujamą pelningumo (investicijų grąžos) koeficientą.

Vertinant investicijas grynosios dabartinės vertės metodu, apskaičiuojamos konkuruojančių projektų grynosios dabartinės vertės su pasirenkama palūkanų norma. Kai $NPV > 0$ – projektas priimtinas; kai $NPV < 0$ – projektas nepriimtinas. Jei įmonė investuoja lėšas į projektą, kurio $NPV = 0$, tai jos dabartinių akcininkų turtas nesikeičia (t.y. įmonės vertė padidėja investicijų suma, tačiau akcijų vertė nesikeičia).

Projektai su neigiama grynąja dabartine verte atmetami, nes diskontuota išlaidų vertė didesnė už numatomų įplaukų diskontuotą vertę. Ir priešingai, projektai su teigiamu atsakymu nagrinėjami

toliau, kadangi diskontuotosios būsimosios pajamos didesnės už diskontuotą investicijų vertę. Geresniu laikomas tas projektas, kurio grynoji dabartinė vertė yra didesnė (Katauskis, 2001).

Kaip teigia Damašienė ir Rutkauskas (2002), grynosios dabartinės vertės metodas sudėtingesnis už atsipirkimo laiko trukmės nustatymo metodą. Jo esmė yra ta, kad visi grynujų pinigų srautai ateityje perskaičiuojami į esamą jų vertę, atimant pradines investicijas.

Vidinės pajamų normos būdas (IRR). Vidinės pajamų normos metodas taikomas priimant su investicijomis susijusius sprendimus. IRR apibrėžiama kaip diskonto norma, kuri sulygina projekto grynujų įplaukų dabartinę vertę su pradinėmis investicijomis. Kitaip tariant, IRR – tai diskonto norma, kur siūlomos investicijos NPV prilyginamos 0.

Vidinis pelningumas – tai norma, kuri sulygina investuojamo kapitalo diskontuotą vertę su gautinų grynujų pinigų srautų diskontuota verte. Interpoliacijos metodu parenkamas toks pelningumo procentas, kuris apibūdina investicijų pelningumą, bet jis nėra susijęs su rinkos palūkanų norma. Todėl ir vadinamas vidiniu projekto pelningumu. Šis metodas remiasi investicijų į turtą pelno norma, kuri apskaičiuojama surandant tokią diskonto normą, kai būsimųjų įplaukų dabartinė vertė tampa lygi būsimųjų išlaidų dabartinei vertei (Juozaitienė, 2000).

Įmonei naudingesnis projektas, kurio IRR yra aukštesnė.

Yra ryšys tarp vidinio pelningumo (IRR) ir grynosios esamos vertės (NPV). NPV visada bus teigiama, kai diskonto procentas mažesnis už IRR ir, atvirkščiai – NPV visada bus neigiama, kai diskonto procentas didesnis už IRR. Remiantis šia taisykle galima priimti sprendimus dėl investicijų. Projektas, kai diskontas viršija IRR, netinkamas.

Kvedaraitė (1997) išskiria tokius NPV ir IRR būdams būdingus teigiamus bruožus:

1. Šie būdai padeda įvertinti laiko veiksnį, t.y. tą faktą, kad anksčiau gauta pinigų suma yra vertingesnė už vėliau gautą sumą.
2. Jie apima pinigų srautus per visą projekto naudojimo trukmę.
3. NPV ir IRR padeda pasirinkti rezultatyviausią projektą iš visų lyginamų projektų.

Šis rodiklis nusako investicijų rentabilumą ir parodo maksimalų leistiną santykinį (procentinį) investicijų kainos lygį, kurį viršijus projektas pasidaro nerentabilus. Siūloma atsisakyti finansuoti tuos projektus, kurių vidinė pajamų norma mažesnė negu vidutinė rinkos palūkanų norma analogiško laikotarpio paskoloms. Priimtinesnis projektas, turintis didesnę vidinę pajamų normą. Jeigu grynosios esamos vertės nustatymo metodu pasirinktas kitas investicinis projektas negu vidinės pajamų normos nustatymo metodu, tai priimtinesnis yra grynosios esamos vertės nustatymo būdu parinktas projektas. Duomenys šiam metodui imami iš projektuojamų finansinės padėties pakitimų ataskaitų.

Investicijų atsipirkimo laikas. Investicijų atsipirkimo laiko trukmė padeda įvertinti, per kiek metų (mėnesių) atsiperka projektas. Šis būdas labai populiarus, nes verslininkai dažnai koncentruoja dėmesį į projekto atsipirkimo trukmę dėl dviejų priežasčių:

1. Ilga atsipirkimo trukmė rizikinga;
2. Ilga atsipirkimo trukmė atitraukia lėšas, kurios reikalingos verslui jau šiandien.

Be to, esant nepakankamai stabilioms verslo sąlygoms, visai natūralus įmonių noras kuo greičiau gauti maksimalią naudą (Kvedaraitė, 1997).

Vienas iš šio metodo privalumų yra tas, kad jeigu akcentuojamas likvidumas, tai jis leidžia firmai išlaikyti lankstumą, o to pasekoje lengviau išnaudoti nelauktas galimybes. Šis argumentas turi reikšmės tik firmoms, kurių investicinių lėšų galimybės yra ribotos, kadangi priešingu atveju šios galimybės gali būti finansuojamos papildomų kapitalo rinkos fondų sąskaita. (Norvaišienė, Bagdzevičienė, 2000)

Kiekviena investicija susijusi su rizika. Jei investuodama įmonė rizikuoja savo finansiniais ištekliais, ji, žinoma stengiasi kuo greičiau juos susigrąžinti. Todėl išryškėja atsipirkimo laiko sąvoka. Atsipirkimo laiką reikia skaičiuoti norint susigrąžinti pradines realizuojamos priemonės išlaidas ir gauti grynąjį pelną. Atsipirkimo laiko paskaičiavimas pradėdamas nuo to momento, kai padaromos pirmosios investicijos.

Numatomos priemonės atsipirkimo laikas apskaičiuojamas iš pradinių investicijų tai priemonei įgyvendinti atimant metinį pelną, gaunamą iš jau funkcionuojančios priemonės. Tie metai, kai pasiektas pelnas susilygins su investicijų suma, bus baigiamieji metai, kai investicijos bus kompensuotos gautomis pajamomis (pelnu).

Atsipirkimo laiko investicijų vertinimo metodas turi tiek privalumų, tiek trūkumų. Tarkime, Rutkauskas ir Damašienė (2002) nurodo, kad šis metodas nepripažįsta pinigų vertės pasikeitimo, lyginant ją su pradinėmis išlaidomis. Taip pat nekreipama dėmesio į grynąjį pinigų įplaukas pasibaigus atsipirkimo laikotarpiui.

Atsipirkimo periodas parodo santykinį investicinio pasiūlymo patrauklumą. Jis nustato, koks bus periodų, reikalingų pradinei investicijai padengti, skaičius, t.y. jis nustato, kiek reikės periodų, kad kumuliatyvinis investicinio projekto naudingumas susilygintų su kumuliatyviniais jo kaštais. Šiame metode, kaip ir prieš tai nagrinėtuose, yra operuojama pinigų srautais, t.y. tiek projekto naudingumas, tiek ir jo kaštai yra išreiškiami pinigų srautais. Kiekvienai iš alternatyvų apskaičiuojamas atsipirkimo periodas ir gautos reikšmės tarpusavyje palyginamas (Dzikevičius, 2004).

Efektyviausias yra tas projekto variantas, kuris leidžia jį įgyvendinti per trumpiausią laikotarpį ir su mažiausiomis sąnaudomis. Taigi laiko požiūriu efektyvumą nusako atsipirkimo laikas ir sąnaudos. Šis rodiklis apskaičiuojamas taip:

$$T^* = \frac{I}{\bar{V} - \bar{S}} \quad (3)$$

čia: T^* – atsipirkimo laikas; I – objekto vertė arba kapitalinės išlaidos; $\bar{V}$ – metinės produkcijos vertė; $\bar{S}$ – metinės produkcijos savikaina.

Laikas, per kurį projekte numatytos pajamos padengia investicijas šioms pajamoms gauti, vadinamas investicijų atsipirkimo laiku. Kai investavimo procesas trunka ne vienerius metus, o pajamos iš investicijų pradėdamos gauti investavimo procesui dar nesibaigus, patogu pasinaudoti tokia atsipirkimo laiko skaičiavimo formule: ,

$$T^* = (n - 1) - \frac{\sum_{t=1}^{n-1} \bar{P}_t - I}{\bar{P}_n}, \text{ kai } \sum_{t=1}^n \bar{P}_t > I \quad (4)$$

čia: T^* – atsipirkimo laikas; t – investavimo ar pajamų gavimo metų indeksas ($t = 1, 2, \dots, n$); P_n – pajamos gautos tais metais, kai akumuliuotos pajamos viršija visas investicijas; P_t – t -ųjų metų pajamos; I – investicijos.

Atsipirkimo laiko būdo pranašumas – labai paprasti skaičiavimai. Šio būdo pagrindinis reikalavimas – greitas atsipirkimo laikas, neatsižvelgiant į to objekto gyvavimo trukmę susigrąžinus investicijas. Atsipirkimo laikas parodo kapitalinių investicijų apyvartumą, bet neparodo tos priemonės pelningumo. *Todėl atsipirkimo laiko būdas gali būti taikomas tik kaip pagalbinis sprendžiant apie numatomų investicijų efektyvumą.*

Ribotas šio metodo taikymo galimybes sąlygoja tokie trūkumai:

- § kapitalo saugumas, pasiektas trumpų periodų atsipirkimo pagalba, gali būti įgytas aukštos kainos sąskaita;
- § sunku įvertinti bendrą projekto rizikos lygį;
- § tokio rizikos mato galimybes negalima įtraukti į projekto rezultatyvumo rodiklių koregavimo, atsižvelgiant į rizikos veiksnius, procesą.

Taigi, atsipirkimo laiko rodiklis neturėtų būti svarbiausias investicijų priėmimo kriterijus, jį reikėtų taikyti tik kaip papildomą rodiklį, priimant sprendimą.

Rentabilumo indeksas (PI). Šis indeksas išreiškia dabartinių pajamų ir tai pačiai datai diskontuotų investicinių išlaidų santykį. Kartais jis dar vadinamas pelningumo indeksu ar rentabilumo koeficientu.

Apskaičiuojant rentabilumo indeksą, lyginamos dvi dabartinės pajamų dalys – pajamų ir investicinė. Jei rentabilumo indeksas lygus vienetui, tai reiškia, kad kapitalinių įdėjimų pelningumas tiksliai atitinka normatyvą. Kai $PI < 1$, investicijos nerentabilios, kadangi neužtikrina šio normatyvo.

Rentabilumo indeksas yra grynosios dabartinės vertės (NPV) nustatymo metodo tęsinys. PI rodiklis, skirtingai nuo NPV, yra santykinis dydis tarp dabartinės teigiamų ir dabartinės neigiamų piniginių srautų vertės.

Rentabilumo indeksas yra santykinis rodiklis, leidžiantis palyginti vertinamus investicinius projektus. Atliekant kompleksinę analizę, jis leidžia išskirti efektyvesnį projektą tuomet, kai kitais metodais buvo gauti panašūs įvertinimai.

Ir NPV, ir IRR rodikliai, ir PI metodas įvertina pinigų laiko vertę ir naudoja visus pasiūlytojo projekto pinigų srautus, tačiau kai svarstomi du ar daugiau skirtingų dydžių projektai, PI metodu galima pasirinkti projektus, kurie skirsis nuo projektų, pasirinktų NPV metodu. (Ališauskas, Kazlauskienė, 2005).

Lūžio taško analizė. Lūžio taškas – tai tokia gamybos apimtis, kuriai esant įmonės pardavimų pajamos yra lygios bendriesiems kaštams:

Bendrieji kaštai $TC = FC + VC$;

Lūžio taške $S = TC$, t.y. $S - TC = 0$ – rodo, kad nėra nei pelno, nei nuostolio; kur FC – pastovūs kaštai visai gamybos apimčiai; VC – kintami kaštai visai gamybos apimčiai; S – pardavimų pajamos.

Bendriausia lūžio taško išraiška yra:

$$Q_{BE} = \frac{FC}{P - AVC}, \quad (5)$$

čia: Q_{BE} – kiekis lūžio taške, vienetais; P – produkto vieneto kaina; AVC – kintami kaštai, tenkantys vienam produkcijos vienetui; $(P - AVC)$ – pelno indėlio riba, parodanti produkto vieneto indėlį į pastovių kaštų apsimokėjimą (Finansų pagrindai, 2000).

Lūžio momento grynaisiais pinigais parodo, kiek įmonė turi gaminti ir parduoti, kad jai netrūktų grynujų pinigų. Rengiant projektą prasminga atlikti lūžio taško analizę tam, kad būtų galima įvertinti, ar numatyti pardavimai yra pakankami tam, kad įmonė gautų pelną.

1.3.4. Rizikos įvertinimo metodų analizė

Išvystytos rinkos sąlygomis kiekvienas verslas patiria didesnę ar mažesnę riziką. Nė viena įmonė nėra garantuota, kad jos veikla visą laiką bus tęstina, kad jos paslaugos nuolat turės paklausą, kad dėl paklausos svyravimų reikės keisti veiklos apimtį, atleisti darbuotojus, daryti papildomas išlaidas ir pan. Įmonės vadovai, siekdami didesnio pelno, imasi rizikingos veiklos, o nenorintys rizikuoti dažniausiai merdi arba, neišlaikę konkurencijos, bankrutuoja. Todėl įmonių vadovai turi mokėti įvertinti savo verslo riziką, žinoti jos ribas ir neperžengti jų, kad nepatirtų bankroto. (Mackevičius, Poškaitė, 1998).

Paklausos ir pasiūlos pokyčiai, konkurencija ir infliacija, daugelis kitų analogiškų veiksnių nuolat keičia verslo aplinką. Dėl šios kintančios aplinkos verslą pastoviai lydi neapibrėžtumas, prognozuojamų rezultatų neužtikrintumas, rizikingi sprendimai. Neapibrėžta rinkos situacija yra objektyvus rizikingų sprendimų pamatas. Rizikingi sprendimai gali slypėti tiek organizuojant verslą, tiek formuojant firmos strategiją, tiek pačių vadybininkų veikloje, t.y. firmos vidinės priežastys. Rizikingų sprendimų priežastys gali slypėti ir išorinėje verslo aplinkoje – konkurentų, tiekėjų veiksmuose, vyriausybės sprendimuose, visuomenės nuomonės kaitoje, dėl nepakankamos informacijos ir pan. (Garškienė, 1997)

Vertinant investicinius projektus, kaip teigia V. Kvedaraitė (1997), plačiausiai yra žinomi šie rizikos analizės metodai:

- statistiniai;
- išlaidų tikslingumo analizės;
- ekspertinio įvertinimo;
- analitinis;
- analogų panaudojimo.

Tačiau šie metodai yra gana sudėtingi. Juozaitienė (2000) siūlo naudotis tokiais rizikos įvertinimo metodais: jautrumo analize, analize pagal scenarijus ir Monte Karlo modeliavimo metodu.

Bene populiariausias projektų rizikos vertinimo metodas yra jautrumo analizė. Šis metodas leidžia nustatyti rezultato kintamumą, pasikeitus vienam parametru ir tokiu būdu įvertinti projekto jautrumą įvairiems kintamiesiems. Jautrumo analizė dažnai naudojama, bet ji nepakankama, nes išskirtinė įmonės rizika priklauso nuo šių kintamųjų galimų reikšmių svyravimų, kurie gali būti įvertinti tik tikimybinio būdu.

Investavimo sprendimas laikomas nerizikingu, jeigu rezultatas nusakytas vienareikšmiškai (Rutkauskas, 1999). Sprendimų rezultatų nepastovumas geriausiai gali būti atvaizduojamas, pasitelkus jų tikimybių pasiskirstymus.

Naudojant tikimybių pasiskirstymą, galima apskaičiuoti tikėtiną pelną. Tikėtinas pelnas - tai paskaičiuotas svertinis vidutinis pelnas svoriais naudojant tikimybes. Jis nusako vidurkį arba pagrindinę pelno tikimybinio pasiskirstymo tendenciją:

$$R = \sum_{j=1}^n R_j P_j, (6)$$

čia: R - tikėtinas pelnas arba matematinis vidurkis; R_j - galima investavimo pasekmės reikšmė; n - galimų atvejų skaičius; P_j - tikimybė, kad įvyks j-asis atvejis.

Analizės naudojant scenarijus metodo esmė – „blogų“ ir „gerų“ aplinkybių tikimybinis įvertinimas, lyginant su labiausiai tikėtina situacija arba su baziniu atveju.

Kai pesimistinis variantas, visiems įėjimo kintamiesiems suteikiamos blogiausios prognozuojamos reikšmės. Kai labiausiai tikėtinas variantas, įėjimo kintamiesiems suteikiamos labiausiai tikėtinos reikšmės. Kai optimistinis scenarijus, priimamos geriausios reikšmės. Kiekvienam scenarijui priimama grynoji projekto vertė ir to įvykio tikimybė. Pesimistinio, labiausiai tikėtino ir optimistinių variantų tikimybės yra atitinkamai lygios 0,3; 0,45; ir 0,25. Galima apskaičiuoti ir laukiamą NPV vertę, tačiau apskaičiuoti įvykių tikimybes gana sudėtinga. Ši analizė naudinga norint įvertinti išskirtinę įmonės riziką. (Juozaitienė, 2000).

Šis metodas kritikuojamas nemoksliskumu ir primityvumu, tačiau juo plačiai naudojamosi praktikoje prognozuoti įvairiose srityse: nuo akcijų rinkoje iki karinių operacijų vertinimo. Tokie subjektyvūs įvertinimai, pasirodo, be galo naudingi. Jų tikslingumas priklauso nuo kompetentingų žmonių, suinteresuotų kuo geresne pasirinkimo sėkme.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad vis daugiau Vakarų šalių finansininkų laikosi tokios nuomonės, jog šiuolaikinėmis sąlygomis, priimant finansų valdymo sprendimus, nebe tiek svarbu yra vadovautis finansų analizės rezultatais. Svarbiau yra sugebėti racionaliai valdyti būsimus pinigų srautus ir riziką (Neverauskas, Stankevičius, 2000).

1.4. Rodiklių tarpusavio ryšių tyrimo būdai

Vienas iš svarbiausių analizės uždavinių yra ryšių tarp reiškinių tyrimas. Tai sąlygoja visuotinis reiškinių sąryšis, kaip bendriausias dėsningumas. Be to, reiškinių sąveika sąlygoja patį konkrečių objektų egzistavimą, visas specifines jų ypatybes. Tam tikrų tipų reiškinius galima pažinti tik nustačius jų ryšius su kitais. Todėl negalima apsiriboti atskirų reiškinių tyrinėjimu izoliuotai nuo kitų.

Tiriant ryšius, vieni požymiai yra faktoriniai, kiti rezultatiniai. Tie požymiai, kurie sąlygoja kitų požymių reikšmes, yra vadinami faktoriniais (x), o priklausantys nuo pirmųjų – rezultatiniais (y). Pažymėtina, kad vienu atveju tas pats požymis yra rezultatinis, o kitais – gali būti faktorinis.

Nagrinėjant reiškinių ryšius, galima pastebėti, kad jie yra dviejų tipų: funkciniai ir koreliaciniai. Funkciniu vadinamas ryšys, kai kiekvieną faktorinio požymio reikšmę (jų kompleksą) atitinka visiškai apibrėžta rezultatinio požymio reikšmė. Koreliaciniu vadinamas ryšys, kai faktorinio požymio reikšmių kitimas veikia tik rezultatinio požymio vidutines reikšmes. Esant požymių koreliacinei priklausomybei, tyrimo metu sprendžiami šie uždaviniai:

- 1) Nustatomas koreliacinio ryšio buvimo faktas;
- 2) Nustatoma ryšio kryptis ir forma, t.y. apibūdinamas jo pobūdis;

- 3) Kiekybiškai išreiškiamas ryšys, t.y. nustatoma ryšio lygtis, kuri apibūdina faktorinio požymio reikšmių ir rezultatinio požymio vidurkių tarpusavio santykį;
- 4) Nustatomas ryšio glaudumas, kuris parodo rezultatinio ir faktorinio požymio variacijos priklausomybės laipsnį.

Koreliaciniai ryšiai kartais dar vadinami priežasties (padarinio) arba tiesiog priežastiniais ryšiais. Pagal kryptį ryšiai gali būti: 1) tiesioginiai, kai susijusių požymių reikšmės kinta ta pačia kryptimi. Pavyzdžiui, didėjant reklamos išlaidoms, didėja įmonės pardavimai; 2) atvirkštiniai, kai požymių reikšmės kinta priešingomis kryptimis, t.y. didesnes faktorinio požymio reikšmes atitinka mažesnės rezultatinio požymio reikšmės. Pavyzdžiui, didėjant parduotuvės prekių apyvartai, mažėja cirkuliacijos kaštai. Pagal formą ryšiai gali būti: 1) tiesiniai, kuomet rezultatinio požymio reikšmės kinta tolygiai. Toks ryšys išreiškiamas tiese: $\hat{y}_x = a_0 + a_1x$; 2) kreiviniai, kuomet rezultatinio požymio reikšmių kitimas netolygus. Tokio pobūdžio ryšiai gali turėti antro laipsnio parabolės ($\hat{y}_x = a_0 + a_1x + a_2x^2$), hiperbolės ($\hat{y}_x = a_0 + a_1\frac{1}{x}$), rodiklinės ($\hat{y}_x = a_0a_1^x$) ir kitų matematinių funkcijų formą.

Ryšio formos nustatymas yra vienas iš atsakingiausių koreliacinės analizės uždavinių. Ryšio laipsnį charakterizuoja ryšio glaudumo rodikliai. Šie rodikliai parodo, kokią dalį rezultatinio požymio variacijos sąlygoja faktorinio požymio kitimas. Yra naudojami įvairūs ryšio glaudumo rodikliai.

Koreliacijos indeksas (R_x). Jis vartojamas tada, kai žinoma regresijos lygtis ir pagal ją yra apskaičiuotos teorinės rezultatinio požymio reikšmės. Jis skaičiuojamas pagal tokią formulę (Monahan, 2001):

$$R_x = \sqrt{\frac{s_y^2 - s_e^2}{s_y^2}} = \sqrt{1 - \frac{\sum (y - \hat{y}_x)^2}{\sum (y - \bar{y})^2}} \quad (7)$$

Rodiklio pošaknis $\left(\frac{s_y^2 - s_x^2}{s_y^2}\right)$ vadinamas determinacijos koeficientu (D_x^2). Jis parodo, kokią

dalį visos rezultatinio požymio variacijos nulemia faktorinis požymis. Rodiklis įgyja reikšmes iš intervalo [0; 1]. Kuo rodiklio reikšmė artimesnė vienetui, tuo ryšys glaudesnis, t.y. faktorinis požymis labiau sąlygoja rezultatinį. Kai yra funkcinis ryšys, $R_x = 1$. Šis rodiklis nustato ryšio glaudumą esant bet kuriai ryšio formai. Tačiau norint apskaičiuoti koreliacijos indeksą, reikia žinoti teorines rezultatinio požymio reikšmes ($\hat{y}_x$).

Ryšio glaudumą galima įvertinti ir kitais rodikliais, kurių skaičiavimui teorinės rezultatinio požymio reikšmės nereikalingos. Vienas iš jų yra tiesinės koreliacijos koeficientas r . Jis skaičiuojamas taip (Gražytė-Molienė, 2004):

$$r = \frac{\bar{x}\bar{y} - \bar{x} \cdot \bar{y}}{S_x S_y} = \frac{\sum (x - \bar{x})(y - \bar{y})}{\sqrt{\sum (x - \bar{x})^2 \sum (y - \bar{y})^2}} \quad (8)$$

Šis koeficientas apskaičiuojamas remiantis empiriniais duomenimis, todėl jis priskiriamas prie empirinių ryšio glaudumo rodiklių. Koreliacijos koeficientas kinta intervale $-1 \leq r \leq 1$. Kuo $|r| \rightarrow 1$, tuo ryšys glaudesnis (Kunigėlytė, Laškovas, Markelevičius, 1986).

Analitinė ryšio išraiška (regresijos lygtis). Grafiškai pavaizdavus faktorinio požymio reikšmių ir grupinių vidurkių ryšį, gaunama vadinamoji empirinė regresijos linija. Jos pagrindu galima nustatyti analitinę ryšio išraišką (matematinį modelį), vadinamą regresijos lygtimi.

Atsakingiausias regresinės analizės etapas yra funkcijos tipo išrinkimas. Matematinė funkcija turi atspindėti ryšio esmę. Socialinių ekonominių reiškinių ryšiams aprašyti pirmiausia naudojamos šios matematinės funkcijos (Kunigėlytė, Laškovas, Markelevičius, 1986):

- 1) Tiesė ($\hat{y}_x = a_0 + a_1 x$);
- 2) Antrojo laipsnio parabolė ($\hat{y}_x = a_0 + a_1 x + a_2 x^2$);
- 3) Hiperbolė ($\hat{y}_x = a_0 + a_1 \frac{1}{x}$);
- 4) Laipsninė funkcija ($\hat{y}_x = a_0 x^{a_1}$);
- 5) Rodiklinė funkcija ($\hat{y}_x = a_0 a_1^x$).

Šių regresijos lygčių parametrai dažniausiai nustatomi mažiausių kvadratų metodu. Pasirinkus kreivės tipą, parametrai surandami remiantis tokiu kriterijumi:

$$\sum (y - \hat{y}_x)^2 \rightarrow \min ,$$

kurioje: y – faktinė rezultatinio požymio reikšmė; $\hat{y}_x$ - teorinė reikšmė, išreiškianti veiksnio x įtaką.

1) **Tiesinio ryšio** atveju ($\hat{y}_x = a_0 + a_1 x$) šį kriterijų galima patenkinti sprendžiant normalinių lygčių sistemą (Kunigėlytė, Laškovas, Markelevičius, 1986):

$$\begin{cases} na_0 + a_1 \sum x = \sum y \\ a_0 \sum x + a_1 \sum x^2 = \sum xy \end{cases}$$

kurioje n – stebėjimų skaičius.

Koeficientas a_1 vadinamas regresijos koeficientu. Jis parodo, keliais vienetais pasikeičia rezultatinis požymis faktoriniam požymiui pasikeitus vienetu.

2) Kai y ir x priklausomybė išreiškiama **antrojo laipsnio parabolės** lygtimi $\hat{y}_x = a_0 + a_1x + a_2x^2$, jos parametrai apskaičiuojami sprendžiant normalinių lygčių sistemą:

$$\begin{cases} na_0 + a_1 \sum x + a_2 \sum x^2 = \sum y \\ a_0 \sum x + a_1 \sum x^2 + a_2 \sum x^3 = \sum xy \\ a_0 \sum x^2 + a_1 \sum x^3 + a_2 \sum x^4 = \sum yx^2 \end{cases}$$

3) Atliekant ekonominę analizę, dažnai taikoma **hiperbolės** lygtis, kai mažėjimas (didėjant faktorinio požymio reikšmėms yra gėstantis. Šis ryšys išreiškiamas tokia lygtimi: $\hat{y}_x = a_0 + a_1 \frac{1}{x}$. Jos parametrai apskaičiuojami sprendžiant normalinių lygčių sistemą:

$$\begin{cases} na_0 + a_1 \sum \frac{1}{x} = \sum y \\ a_0 \sum \frac{1}{x} + a_1 \sum \frac{1}{x^2} = \sum \frac{y}{x} \end{cases}$$

Pavyzdžiui, hiperbole išreiškiamas ryšys tarp prekių apyvartos ir cirkuliacijos kaštų lygio, produkcijos kiekio ir savikainos ir t.t.

1.5. Reiškinių plėtros prognozavimas

Prognozavimo metodai gali būti suklasifikuoti į kiekybinius ir kokybinius. Kiekybiniai prognozavimo metodai pagrįsti praeities duomenų laiko eilučių ir kitų su jomis susietų laiko eilučių analize. Jeigu praeities duomenys, kurie naudojami prognozuojant, apima ir kitas laiko eilutes, galbūt priklausomas nuo tų, kurios prognozuojamos, tai sakoma, jog naudojami priežastiniai metodai. Regresinės analizės metodas yra vienas iš pagrindinių priežastinių prognozavimo metodų. Naudojant prognozavimui kokybinius metodus, paprastai remiamasi ekspertų nuomone. Šių metodų pranašumas yra tas, kad jie gali būti taikomi situacijose, kai praeities duomenys nepasiekiami arba netinkami (Bagdonas, 2005).

Kartais vizualiai galima nustatyti bendrą reiškinio vystymosi tendenciją, tačiau neretai ji gali būti išreiškiama tik apskaičiavimo būdu. Grafiškai ją galima pavaizduoti linija. Galimi įvairūs trendo linijos nustatymo būdai (Gražytė-Molienė, 2004).

Paprasčiausia trendo funkcija yra *tiesinis trendas*. Ji gali būti užrašyta taip (Martišius, 2003):

$$\tilde{y} = a + bt,$$

kuriuos koeficientai a ir b apskaičiuojami taip:

$$b = \frac{n \sum t \cdot y_t - \sum t \cdot \sum y_t}{n \sum (t^2) - (\sum t)^2} \quad \text{ir} \quad a = \frac{1}{n} (\sum y_t - b \sum t), \quad (9)$$

Tiesiniai regresijos trendai gali būti plačiai naudojami skaičiuojant vidutinės trukmės prognozes. Ne tik gaunama tikėtinausia prognozių reikšmė, bet ir nusakomas jų tikslumas. Pasirinkus tikimybę, galima nusakyti nagrinėjamo rodiklio prognozinis intervalus, konkrečių metų apatinę ir viršutinę rodiklio reikšmę. Ūkinių procesų raida dažniausiai yra netiesinė. Tiesės apskaičiavimas – ekonometrinio modeliavimo pradžia, bet ne pabaiga. (Martišius, 2003). Jeigu nustatoma, kad dinamikos eilutės komponentas išreiškiamas kreive, tai galimi du analizės atvejai (Gražytė-Molienė, 2004):

- 1) Duotos dinamikos eilutės lygius pertvarkyti į jų logaritmus ir tyrinėti šių logaritmų tiesinę tendenciją;
- 2) Taikant mažiausių kvadratų metodą, surasti nežinomus parametrus aukštesnio laipsnio kreivių lygtyse.

Mažiausiųjų kvadratų metodu galima apskaičiuoti daug įvairių netiesinio pavidalo funkcijų, detaliam vaizduojančių tų ar kitų ūkinių procesų kitimą. Prie tokių funkcijų galima priskirti (Martišius, 2003):

- § *Paprasta eksponentinė kreivė*, kuri užrašoma taip: $\tilde{y}_t = ae^{bt}$;
- § *Laipsninė funkcija*. Laipsninės funkcijos lygtis yra tokia: $\tilde{y}_t = at^b$;
- § *Logaritminė funkcija*. Ji užrašoma taip: $\tilde{y}_t = a + b \ln t$
- § *Pirmojo tipo hiperbolė*. Ji užrašoma tokia lygtimi: $\tilde{y}_t = a + \frac{b}{t}$;
- § *Antrojo tipo hiperbolė*. Šio tipo hiperbolė užrašoma taip: $\tilde{y}_t = \frac{1}{a + bt}$.

Analitinis dinamikos eilučių išlyginimas, naudojant trendo funkcijas yra labai svarbus prognozavimui. Vis dėlto rengiant ilgalaikes plėtros prognozes būtina atsižvelgti į tai, kad reiškinio plėtrą lemiančios sąlygos gali pasikeisti.

2. UAB „FORMULA“ INVESTICINĖS PLĖTROS ANALIZĖ

2.1. Įmonės charakteristika

UAB „Formula“ įsikūrusi Pabalvės km., Telšių rajone. Pagrindinė UAB „Formula“ veikla – apgyvendinimo bei viešojo maitinimo paslaugos. Įmonė įsikūrusi palankioje komercinėje vietoje – prie pagrindinio Šiauliai – Palanga kelio. Be pagrindinės veiklos įmonė teikia kitas paslaugas – konferencijų salės, pirties, banketų salės nuoma. Vasaros metu didžioji UAB „Formula“ klientų dalis – užsienio turistai. Kitais sezonais pagrindiniai įmonės klientai – verslo įmonės, rengiančios įvairius seminarus konferencijų salėje, po to apgyvendinančios savo klientus įmonės viešbutyje, asmenys, nuomojantys banketų salę įvairiems pobūviams. Pagrindiniai klientai Telšių ir Šiaulių rajono juridiniai bei fiziniai asmenys.

Bendrovės istorijos pradžia – 1998 metai, kai pradėjo veiklą viešbutis – restoranas. Įmonėje dirba 18 darbuotojų: direktorius, buhalterė, 3 viešbučio administratoriai, 2 barmenai, 4 virėjai, 4 padavėjos, 2 kambarinės ir pagalbini darbininkas.

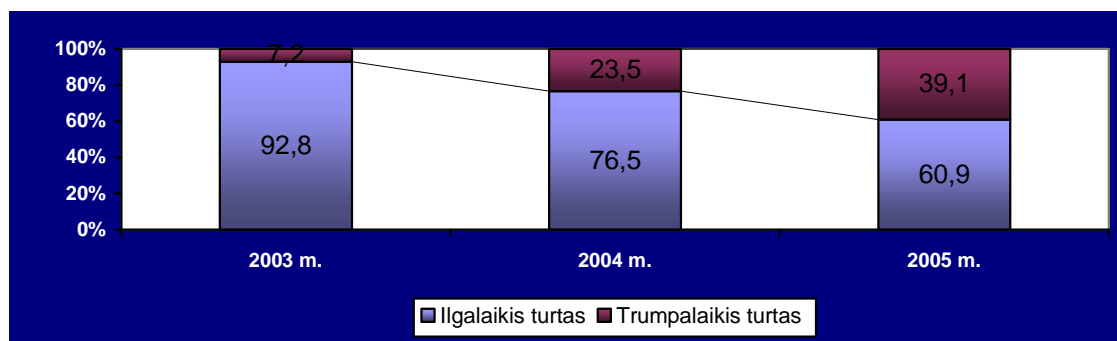
Bendrovės įstatinį kapitalą sudaro 674000 paprastųjų vardinių akcijų. Vienos akcijos nominali vertė lygi 1 Lt. Bendrovėje yra 3 akcininkai: vienas valdo 40% akcijų, kiti du – po 30% akcijų. Daugiausiai akcijų valdantis asmuo yra įmonės direktorius, kiti du akcininkai taip pat aktyviai dalyvauja bendrovės veikloje.

2.2. Esamos finansinės būklės analizė

Atliekant įmonės finansinę analizę, naudotasi UAB „Formula“ balansu (1 priedas) bei pelno (nuostolių) ataskaita (2 priedas) už praėjusius 3 veiklos metus, t.y. 2003-2005 m. duomenimis.

Turto ir nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų struktūros analizė (3 priedas).

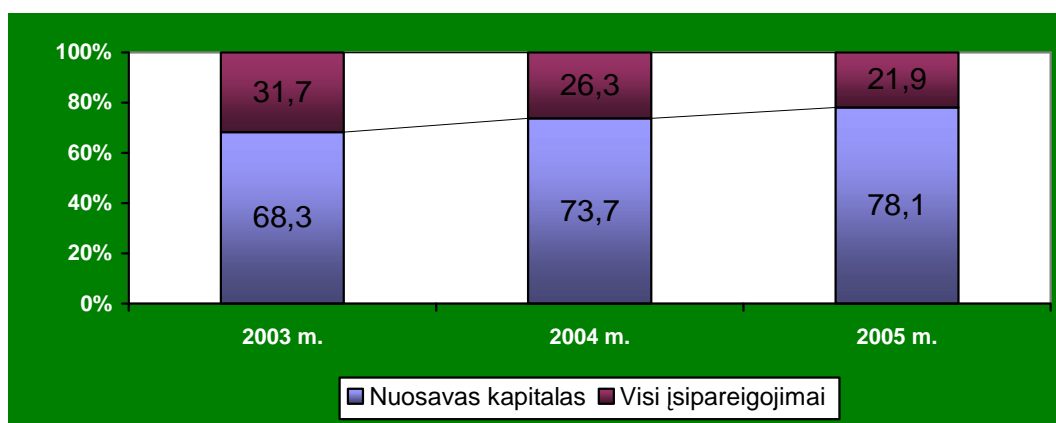
UAB „Formula“ finansinei analizei atlikti naudojama modifikuota balanso forma. Įmonės turto struktūroje per metus įvyko tam tikrų pasikeitimų. Pasikeitė santykis tarp įmonės ilgalaikio ir trumpalaikio turto (3 pav.).

3 pav. UAB „Formula“ turto sudėties lyginamųjų svorių dinamika 2003-2005 m. (%)

Per 2004 metus ilgalaikio turto dalis sumažėjo 16,31 punkto (nuo 92,84% iki 76,52%). Sekančiais metais, t.y. 2005 m. dar sumažėjo – 15,63 punkto (nuo 76,52% iki 60,89%). Atitinkamai 2004 m. padidėjo trumpalaikio turto dalis 16,31 punkto (nuo 7,16% iki 23,48%), 2005 m. 15,63 punkto (nuo 23,48% iki 39,11%). Ilgalaikio turto sumažėjimą lėmė turto nusidėvėjimas, o trumpalaikio turto padidėjimą – grynujų pinigų padidėjimas, kurio pokytis 2004 m. siekia 13,59 punkto (nuo 1,95% iki 15,54%), o 2005 m. net 15,18 punkto (nuo 13,59% iki 30,72%). Kitos turto dalys kito nežymiai. Svarbiausia įmonės valdyme tai, kad pirkėjų išskolinimas visame turte sudaro nežymią turto dalį, tik 1,46% 2003 m., 3,03% 2004 m. ir 2,86% 2005 m. Tai rodo tinkamą įmonės finansų valdymą ir skolų išieškojimą iš klientų.

Analizuojant UAB „Formula“ nuosavybę ir įsipareigojimus, matyti, kad įmonės būklė gerėja. Tai rodo nuosavo kapitalo tolygus augimas ir įsipareigojimų mažėjimas (4 pav.).

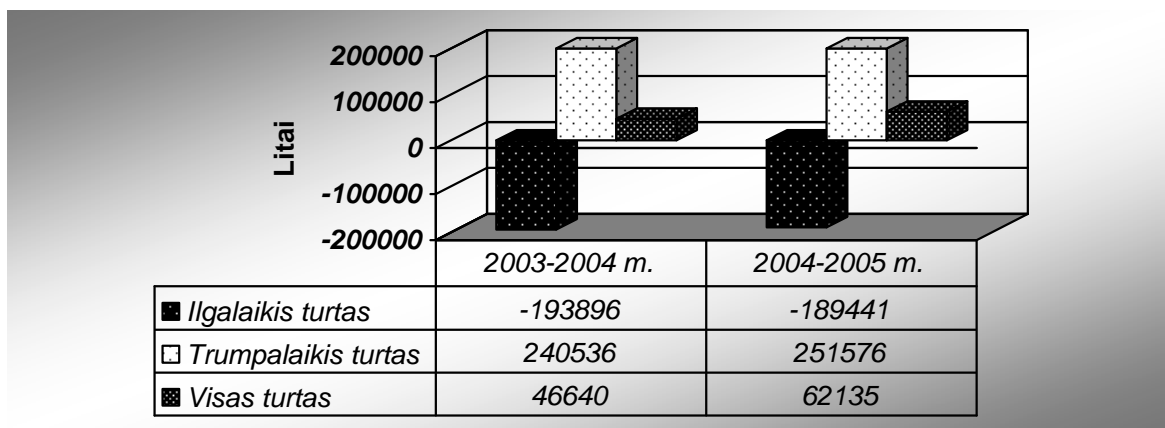
4 pav. UAB „Formula“ nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų lyginamųjų svorių dinamika 2003-2005 m. (%)

Nuosavas kapitalas 2003 m. siekia 68,28%, 2004 m. 73,66%, 2005 m. net 78,12% ir sudaro didesnę dalį nei įmonės įsipareigojimai. Taigi, per pastaruosius dvejus metus nuosavas kapitalas padidėjo 9,84 punkto, kuriam labiausiai įtakos turėjo nepaskirstytojo pelno padidėjimas 13,39 punkto (nuo 18,78% 2003 m. iki 25,75% 2004 m. ir 2005 m. iki 32,17%). Įsipareigojimų sumažėjimą lėmė ilgalaikių finansinių skolų sumažėjimas nuo 10,64% iki 3,33%, t.y. 7,31 punkto. Taip pat sumažėję trumpalaikiai įsipareigojimai (2,53 punkto), nes 2,25 punkto sumažėjo su darbo santykiais susiję įsipareigojimai bei 1,59 punkto – kitos mokėtinos sumos. Trumpalaikių įsipareigojimų struktūroje didžiausią dalį sudaro skolos tiekėjams, kurios 2004 m. siekia 11,71%, o per dvejus metus dar išauga 1,29 punkto, iki 12,99%. Tačiau, kaip buvo minėta, įtakos tai nedaro, nes ir išaugusios skolos tiekėjams, bendra trumpalaikių įsipareigojimų suma sumažėjo. Taigi įmonės padėtis gerėja, nes savininkų nuosavybės ir įsipareigojimų struktūroje nuosavas kapitalas išaugo, o įsipareigojimai tokia pat dalimi, (223465 Lt – 9,84 punkto) sumažėjo ir 2005 m. siekia tik 21,88%.

Kadangi įmonės finansinė skola, t.y. paskola bankui, liko visiškai nedidelė, netrukus įmonė galės dirbti pigesniu, tai yra nuosavu kapitalu.

Horizontalioji balanso analizė (4 priedas).

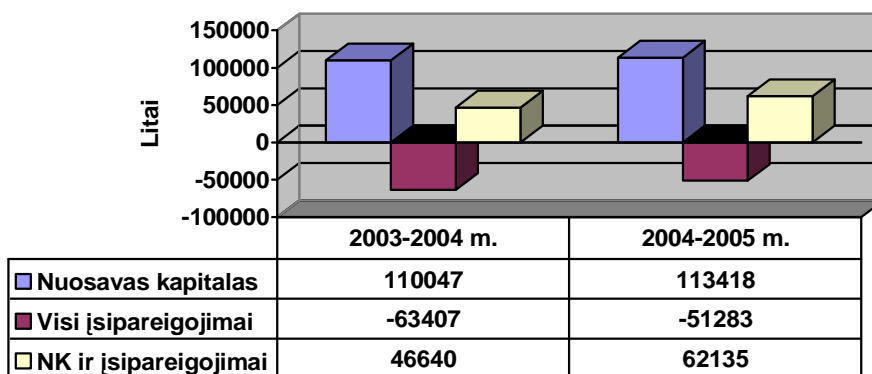
Horizontali balanso analizė atlikta lyginant finansinių ir praėjusiųjų metų balanso duomenis, apskaičiuojant absoliučius jų pasikeitimo dydžius. Šiai analizei atlikti taip pat naudojama modifikuota balanso forma.

5 pav. UAB „Formula“ absoliutus turto pokytis 2003-2005 m. (Lt)

2004 m., lyginant su 2003 m. įmonės turtas padidėjo 3,31%. Tokį pasikeitimą lėmė didesnis trumpalaikio turto padidėjimas (240536 Lt), nes ilgalaikis turtas sumažėjo 14,84% (193896 Lt). Labiausiai sumažėjo pastatų vertė – 101939 Lt bei mašinų ir įrengimų vertė – 62095 Lt. Šis mažėjimas galėjo būti dėl to, kad įmonėje buvo mažai arba visai neatnaujinamas ilgalaikis turtas, o jo nusidėvėjimas lėmė viso ilgalaikio turto sumažėjimą. Kaip minėta, trumpalaikis turtas padidėjo labiau, nei ilgalaikis turtas sumažėjo. Trumpalaikio turto augimui įtakos turėjo grynujų pinigų padidėjimas, kuris sudarė net 198513 Lt (nuo 27450 Lt iki 225963 Lt). 2005 m., lyginant su 2004 m. turto vertė padidėjo 4,27% (62135 Lt). Šį padidėjimą lėmė mažesnis ilgalaikio turto sumažėjimas (189441 Lt) ir didesnis trumpalaikio turto padidėjimas (251576 Lt).

Savininkų nuosavybės ir išsipareigojimų padidėjimui 2004 m. įtakos turėjo finansinių skolų sumažėjimas, kuris per metus pasikeitė 37,77%, t.y. 163407 Lt (nuo 446 tūkst. Lt iki 383 tūkst. Lt).

6 pav. UAB „Formula“ nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų pokytis, 2003-2005 m. (Lt)

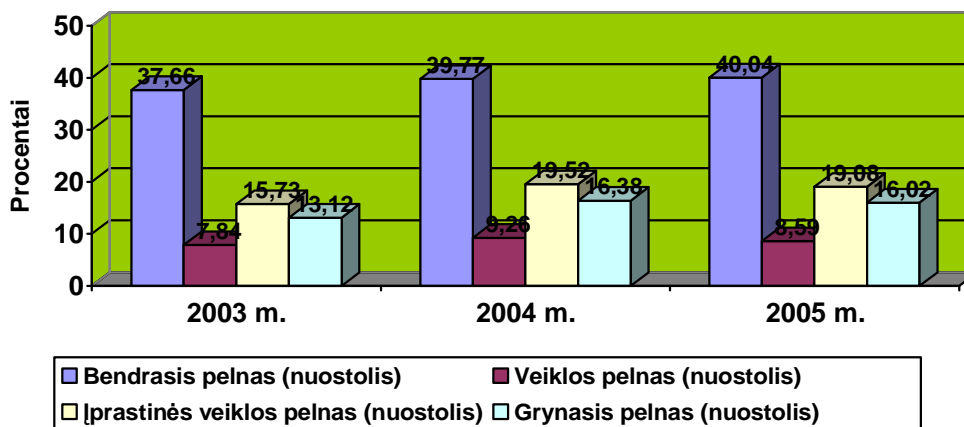
2004 m. nepaskirstytasis pelnas padidėjo 110047 Lt, todėl bendras rezultatas – nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų padidėjimas. 2005 m. šis dydis padidėjo dar 4,27%, nes taip pat buvo uždirbtas didesnis pelnas nei sumažinti įsipareigojimai. Per pastaruosius dvejus metus bendrovės nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai padidėjo 7,59% (108775 Lt), kurią lėmė nepaskirstyto pelno padidėjimas 223465 Lt ir 114690 Lt įsipareigojimų sumažėjimas. Taigi, atlikus šią analizę, galima daryti išvadą, kad įmonės finansinė būklė pagerėjo, nes ji sumažino visus įsipareigojimus bei gavo didesnį nepaskirstytąjį pelną.

Vertikalią Pelno (nuostolių) ataskaitos analizę (5 priedas).

Pelno (nuostolių) ataskaita yra reikšminga tuo, kad parodo per ataskaitinį laikotarpį gautą įmonės finansinį rezultatą, kuris domina tiek vidinius, tiek išorinius ataskaitų vartotojus. Kad susipažinti su pelno (nuostolių) ataskaitos rodiklių kitimo tendencijomis, atlikta vertikali šios ataskaitos analizė.

2004 m. parduotų prekių ir paslaugų savikainos dalis, baziniu rodikliu imant pardavimus ir suteiktas paslaugas, sudarė 60,23%. 2003 m. šis struktūros rodiklis buvo didesnis ir siekė 62,34%. Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina per 2004 m. sumažėjo 2,11 punkto. 2005 m. rodiklis keitėsi nežymiai. Šiam rodikliui sumažėjus, 2004 m. buvo gautas 2,11 punkto didesnis bendrasis pelnas, kuris pasiekė 39,77%, 2003 m. buvo gauta 37,66% bendrojo pelno (7 pav.). Veiklos sąnaudų dalis, priešingai nei savikaina, 2004 m. padidėjo ir visoje struktūroje sudarė 30,51%, kai tuo tarpu 2003 m. šis dydis siekė 29,83%. 2005 m. rodiklis dar padidėjo 0,94 punkto ir sudarė 31,45%. Kita veikla įmonės pelno (nuostolių) ataskaitoje sudaro mažesnę dalį, atitinkamai 9,44%, 11,38% ir 11,22%. Šis pasikeitimas labai nedidelis ir mažai įtakoja galutinį rezultatą. Finansinės veiklos rodiklis per dvejus metus padidėjo 0,81 punkto, tačiau didelės reikšmės šis pasikeitimas įmonės rezultatams neturėjo. Ypatingoji veikla struktūroje sumažėjo 0,07 punkto, kurią įtakojo

netekimų sumažėjimas. Grynas pelningumas 2003 m. sudarė 13,12%, o sekančiais metais padidėjo apie 3 punktus ir grynas pelningumas siekė 16%.

7 pav. UAB „Formula“ pelningumas 2003-2005 m. (%)

Horizontalioji pelno (nuostolių) ataskaitos analizė (6 priedas).

Horizontali analizė parodo, kokių straipsnių pokyčių dėka buvo gautas papildomas pelnas (ar nuostolis). 2004 m. pardavimų pajamos padidėjo 5,07%, 2005 m. 5,38%. Parduotų prekių ir paslaugų savikaina taip pat didėjo, tačiau ne tiek daug kaip pardavimai. Per dvejus metus paslaugų savikaina išaugo 6,41% (25855 Lt), o pardavimų pajamos, lyginant su savikaina padidėjo daugiau nei 2 kartus (68522 Lt). Veiklos sąnaudos taip pat didėjo – per dvejus metus 16,10%. Tam įtakos galėjo turėti lėšų padidėjimas administracinėms išlaidoms. Kitos veiklos rodiklis padidėjo 30,55%, tačiau absoliutiniu dydžiu didelės įtakos neturi, jo apimtis padidėjo 19063 Lt. Finansinės ir investicinės veiklos bei ypatingosios veiklos rodikliai kito nežymiai ir galutiniams rezultatams įtakos neturėjo. Gaunamas pelnas per dvejus metus išaugo 34,29 punkto (29557 Lt), tai rodo efektyvų vadovų darbą ir belieka šį rodiklį gerinti arba išlaikyti tokį, koks yra pasiektas.

Pardavimų pelningumo rodiklių analizė (7 priedas).

Kiekvienos įmonės pagrindinis veiklos tikslas ir pagrindinė tęstinumo sąlyga – uždirbti kuo didesnę pelną. Pardavimų pelningumą atspindi tokie rodikliai: bendrasis pardavimų pelningumas, veiklos pelningumas, įprastinės veiklos pelningumas, ataskaitinių metų pelningumas ir grynas pardavimų pelningumas.

Bendrasis pardavimų pelningumas 2004 m., lyginant su 2003 m. padidėjo 2,11 punkto (nuo 37,66% iki 39,77%). Tai reiškia, kad bendrojo pelno suma kiekvienam pardavimų litui padidėjo 2,11 ct. Tokį rodiklio pasikeitimą lėmė didesnis pardavimų pajamų išaugimas nei paslaugų savikaina. Pardavimai 2004 m. padidėjo 32402 Lt, savikaina - 6056 Lt. 2005 m. Bendrasis

pelningumas padidėjo mažiau nei 2004 m. Šis pasikeitimas siekė 0,28 punkto. Bendrasis pelningumas 2005 m. siekė 40,04%. Kadangi įmonės bendrasis pelningumas yra 37-40%, galima teigti, kad įmonė neturi finansinių sunkumų.

1 lentelė

UAB "Formula" pardavimų pelningumo rodikliai ir jų pokyčiai 2003-2005 m. (%)

Rodiklio pavadinimas	2003	2004	Pokytis	2005	Pokytis	Pokytis
	reikšmė, %	reikšmė, %	2003-2004	reikšmė, %	2004-2005	2003-2005
Bendrasis pardavimų pelningumas	37,66	39,77	2,11	40,04	0,27	2,38
Veiklos pelningumas	7,84	9,26	1,42	8,60	-0,66	0,76
Įprastinės veiklos pelningumas	15,73	19,52	3,79	19,08	-0,44	3,35
Ataskaitinių metų pelningumas	15,43	19,27	3,84	18,85	-0,42	3,42
Grynasis pardavimų pelningumas	13,12	16,38	3,26	16,02	-0,36	2,90

Šaltinis: sudaryta autorės

Veiklos pelningumo pokytis, lyginant su bendrojo pelningumo rodikliu, mažesnis. 2004 m. pasikeitimas siekia 1,42 punkto. Veiklos pelningumas padidėjo (nuo 7,84% iki 9,26%), nes 2004 m. veiklos pelnas buvo 12 tūkst. Lt didesnis nei 2003 m. 2005 m. veiklos pelningumas šiek tiek sumažėja – 0,67 punkto, nes veiklos sąnaudos didėjo labiau nei pajamos. Tačiau pokytis per pastaruosius dvejus metus – 2003-2005 m. liko teigiamas, veiklos pelno suma vienam pardavimų litui padidėjo 0,76 ct. Tai rodo, kad įmonės vadovai šioje srityje tvarkosi sėkmingai, pajėgia dirbti nedidinant veiklos sąnaudų.

Kiti pardavimų pelningumo rodikliai – įprastinės veiklos pelningumas ir ataskaitinių metų pelningumas kito panašiai kaip aptarti anksčiau. 2004 m. šie rodikliai buvo apie 3,8 punkto didesni, palyginus su 2003 m. 2005 m. buvo nežymus neigiamas pokytis apie 0,4 punkto. Bendram, per dvejus metus, rodiklio pagerėjimui įtakos turėjo pajamos iš kitos veiklos.

Grynasis pardavimų pelningumas 2003 m. siekė 13,12%, 2004 m. padidėjo 3,27 punkto ir pasiekė 16,38% grynąjį pelningumą. 2005 m. šis dydis šiek tiek sumažėjo ir buvo lygus 16,02%. Tai reiškia, kad kiekvienas pardavimo litas uždirba apie 16 ct grynojo pelno. Toks rodiklio dydis rodo, kad įmonė dirba labai pelningai, vykdo sėkmingą investicinę politiką.

Rodiklių tarpusavio ryšių tyrimas.

Atliekant įmonės finansinių rodiklių analizę, svarbu iširti ryšį tarp reiškinių, t.y. kurie požymiai sąlygoja kitų požymių reikšmes. Atlikus pardavimų pelningumo analizę, bus atliktas rodiklių tarpusavio ryšių tyrimas vienu veiksmų priklausomybės nustatymui nuo kitų veiksmų. Tiriami rodiklių tarpusavio ryšiai tarp tokių pelno (nuostolių) ataskaitos straipsnių: grynojo pelno

priklausomybė nuo pardavimų pajamų ir bendrojo pelno priklausomybė nuo pardavimų pajamų. 2 lentelėje pateikiami 2003-2005 m. duomenys, pagal kuriuos apskaičiuojamas koreliacijos koeficientas ir regresijos lygtis.

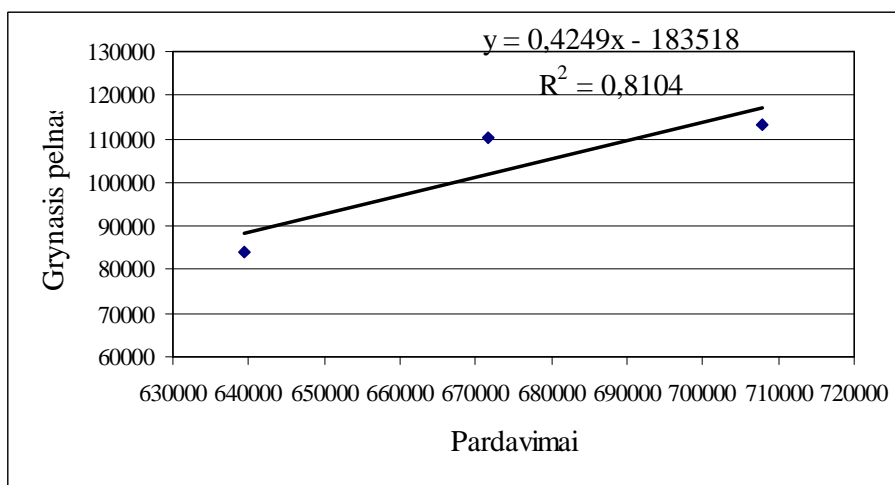
2 lentelė

Duomenys priklausomybės apskaičiavimui tarp UAB „Formula“ pardavimų apimties ir grynojo pelno, 2003-2005 m.

Metai	2003	2004	2005	Suma	Vidurkis
Pardavimai (x), tūkst. Lt	639.345	671.747	707.867	2018.959	672.986
Grynasis pelnas (y), tūkst. Lt	83.861	110.047	113.418	307.326	102.44
x^2	408762.03	451244.03	501075.69	1361081.75	
$x*y$	53616.11	73923.74	80284.86	207824.71	
$(x - \bar{x})^2$	1131.74	1.54	1216.66	2349.94	

Šaltinis: sudaryta autorės

UAB „Formula“ grynojo pelno priklausomybė nuo pardavimų pateikta 8 paveiksle.

8 pav. UAB “Formula” grynojo pelno priklausomybė nuo pardavimų

Koreliacijos koeficientas lygus 0.90026. Tai rodo, kad tarp įmonės pardavimų ir grynojo pelno yra labai glaudus tiesioginis ryšys (kuo rodiklio reikšmė artimesnė vienetui, tuo ryšys glaudesnis). Kaip matoma iš 2 lentelės, didėjant pardavimų apimčiai, didėjo ir grynasis pelnas.

Apskaičiuota regresijos lygtis yra: $y = 0.4249x - 183518$. Ji rodo, kad UAB “Formula” pardavimams padidėjus 1000 litų, jos grynasis pelnas išauga 425 litais. Ši lygtis leidžia apskaičiuoti, nuo kokios minimalios pardavimų apimties įmonė ima gauti pelną. Tam tikslui į regresijos lygtį vietoj rezultatinio požymio y reikšmės įrašomas nulis ir apskaičiuojama, kad būtina minimali pardavimų apimtis yra lygi 431909 litams.

Apskaičiuojant koreliacijos koeficientą ir regresijos lygtį, nustatomas ryšys tarp bendrojo pelno ir pardavimų apimties. Duomenys, reikalingi priklausomybės nustatymui, pateikiami 3 lentelėje.

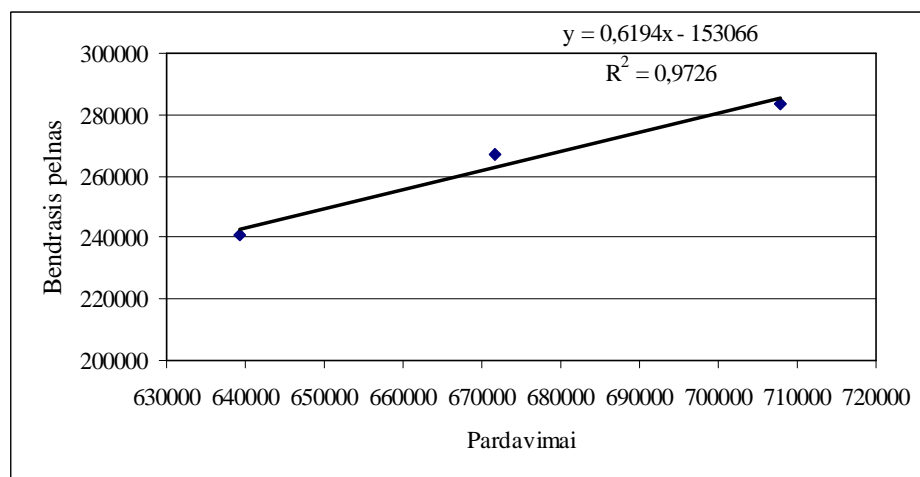
3 lentelė

Duomenys priklausomybės apskaičiavimui tarp UAB „Formula“ pardavimų apimties ir bendrojo pelno, 2003-2005 m.

Metai	2003	2004	2005	Sumos	Vidurkiai
Pardavimai (x), tūkst. Lt	639.345	671.747	707.867	2018.959	672.9863
Bendrasis pelnas (y), tūkst. Lt	240.792	267.138	283.459	791.389	263.80
x^2	408762.03	451244.03	501075.69	1361081.75	
$x*y$	153949.16	179449.15	200651.27	534049.58	
$(x - \bar{x})^2$	1131.74	1.54	1216.66	2349.94	

Šaltinis: sudaryta autorės

UAB „Formula“ bendrojo pelno priklausomybė nuo pardavimų peikta 9 paveiksle.

9 pav. UAB “Formula” bendrojo pelno priklausomybė nuo pardavimų

Koreliacijos koeficientas lygus 0.9862. Tai rodo, kad tarp įmonės pardavimų ir bendrojo pelno yra labai glaudus tiesioginis ryšys. Šiuo atveju ryšys yra stipresnis už ryšį tarp pardavimų ir grynojo pelno.

Apskaičiuota regresijos lygtis yra: $y = 0.6194x - 153066$. Ji rodo, kad UAB “Formula” pardavimams padidėjus 1000 litų, jos bendrasis pelnas išauga 619 litų.

Atlikus finansinės atskaitomybės rodiklių tarpusavio ryšių priklausomybės nustatymą, galima daryti išvadą, kad analizuoti rodikliai (grynasis pelnas ir bendrasis pelnas) priklauso nuo pardavimo pajamų apimties. Kai didėja pardavimų pajamos, auga ir bendrasis pelnas, ir grynasis pelnas.

Turto pelningumo rodiklių analizė (7 priedas).

Pagal turto pelningumo rodiklių analizę galima spręsti apie vadovų sugebėjimą efektyviai valdyti turimą turtą bei nustatyti veiksnius, įtakančius turto pelningumo dinamiką skirtingais laikotarpiais. UAB „Formula“ turto pelningumo rodikliai ir jų pokyčiai pateikiami 4 lentelėje.

4 lentelė

UAB "Formula" turto pelningumo rodikliai ir jų pokyčiai, 2003-2005 m.

Rodiklio pavadinimas	2003	2004	Pokytis	2005	Pokytis	Pokytis
	reikšmė, %	reikšmė, %	2003-2004	reikšmė, %	2004-2005	2003-2005
Turto grynasis pelningumas	5,96	7,57	1,61	7,48	-0,09	1,52
Nuosavo kapitalo grynasis pelningumas	8,73	10,28	1,55	9,58	-0,70	0,85
Ilgalaikio turto grynasis pelningumas	6,42	9,89	3,47	12,29	2,40	5,87
Trumpalaikio turto grynasis pelningumas	83,17	32,24	-50,93	19,13	-13,11	-64,04

Šaltinis: sudaryta autorės

2003 m. grynasis turto pelningumas siekė 5,96%, 2004 m. padidėjo 1,61 punkto ir siekė 7,57%. 2005 m. rodiklis pasikeitė tik 0,09 punkto ir siekė 7,48%. Rodiklio reikšmės didėjimui įtakos turėjo grynojo pelno augimas. Tai rodo, kad kiekvienas turimas įmonės turto litas uždirba apie 7-8 ct pelno.

Nuosavo kapitalo pelningumo rodiklis 2004 m. ir 2005 m. aukštesnis, lyginant su 2003 m. Per dvejus metus nuosavo kapitalo pelningumas išaugo 0,85 punkto ir 2005 m. siekė 9,58%. Tai reiškia, kad vienam investuotam litui tenka 0,10 Lt pelno. Šio rodiklio didėjimui įtakos turėjo grynojo pelno padidėjimas. Toks nuosavo kapitalo pelningumo rodiklis pakankamai patrauklus investuotojams.

Ilgalaikio turto pelningumo rodiklis kiekvienais metais didėja (nuo 6,42% iki 12,29%). Rodiklio padidėjimą lėmė ilgalaikio turto sumažėjimas ir grynojo pelno padidėjimas. Rodiklis yra pakankamai geras ir patrauklus, nes siekia apie 12%. Šio rodiklio didėjimą, kaip ir nuosavo kapitalo pelningumo, lėmė tai, kad įmonė gauna vis didesnę pelną, o ilgalaikio turto vertė mažėja, nes jo nebeįsigyja, arba įsigyja, bet labai mažai.

Trumpalaikio turto pelningumas, priešingai nei ilgalaikio, kiekvienais metais mažėja. Šis rodiklis per dvejus metus sumažėjo 64,04 punkto, nuo 83,17% 2003m. iki 19,13% 2005 m. Šio rodiklio mažėjimui įtakos turėjo sparčiai auganti trumpalaikio turto vertė, nes įmonėje 2005 m. laikoma beveik 17 kartų daugiau grynujų pinigų nei 2003 m. Tiek kartų padidinti grynuosius pinigus neracionalu, tačiau atsižvelgiant į tai, kad įmonė ruošiasi plėstis ir pinigai bus reikalingi investicijoms, po atlikto investavimo šie duomenys turėtų pasikeisti.

Turto mokumo rodiklių analizė (8 priedas).

Auksinės balanso taisyklės koeficientas 2004 m. sumažėjo 22,63 punkto (nuo 117,63% iki 95%) ir 2005 m. 20,25 punkto (nuo 95,% iki 74,75%). Pastaraisiais metais koeficientas atitinka rekomenduojamą dydį, kuris turi būti mažesnis arba lygus 1.

5 lentelė

UAB "Formula" turto mokumo rodikliai ir jų pokyčiai, 2003-2005 m.

Rodiklio pavadinimas	2003	2004	Pokytis	2005	Pokytis	Pokytis
	reikšmė	reikšmė	2003-2004	reikšmė	2004-2005	2003-2005
Auksinės balanso taisyklės koeficientas	1,18	0,95	-0,23	0,75	-0,20	-0,43
Įsiskolinimo koeficientas	0,32	0,26	-0,06	0,22	-0,04	-0,10
Ilgalaikio įsiskolinimo koeficientas	0,11	0,07	-0,04	0,03	-0,04	-0,08
Trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas	0,21	0,19	-0,02	0,18	-0,01	-0,03
Finansinės priklausomybės (atsvaros) koeficientas	0,47	0,36	-0,11	0,28	-0,08	-0,19
Bendrojo mokumo koeficientas	2,15	2,80	0,65	3,57	0,77	1,42
Einamojo mokumo koeficientas	0,34	1,21	0,87	2,11	0,90	1,77
Kritinio (greitojo) likvidumo koeficientas	0,26	1,09	0,83	1,94	0,85	1,68

Šaltinis: sudaryta autorės

Įsiskolinimo koeficientas tiek 2004 m., tiek 2005 m. mažėja, lyginant su 2003 m. šis rodiklis gana nedidelis, nors 2003 m. siekė 31,72%, jis neviršijo leistinos ribos, t.y. 1. Sekančiais metais šis rodiklis dar labiau pagerėjo, nes 2005 m. įsiskolinimas nuo viso turto sudarė tik 21,88%. Tai reiškia, kad įmonė turi net 4,5 karto daugiau turto negu įsiskolinimų iš viso. Tokia įmonė labai patraukli investuotojams, kreditoriams, nes turėdama daug turto, turi mažai įsipareigojimų.

Mažėjant bendram įsiskolinimas, mažėja ir trumpalaikis, ir ilgalaikis įsiskolinimas. Žymiai sumažėjo ilgalaikio įsiskolinimo rodiklis, nuo 10,64% 2003 m. iki 3,75% 2005 m. Tai reiškia, kad 96,25% įmonės ilgalaikio turto finansuota nuosavu kapitalu ir tik 3,75% - skolintu. Trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas šiek tiek didesnis (0,21 2003 m., 0,18 2005 m.), tačiau palyginus su leistinomis ribomis, jis labai mažas. Kaip matyti, leistinų ribų neviršija nei ilgalaikio įsiskolinimo koeficientas – leistinas 0,5, o faktiškas tik 0,03, nei trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas – rekomenduojamas taip pat 0,5, o faktiškas dydis 2005 m. tik 0,18.

Finansinės priklausomybės (atsvaros) koeficientas 2003 m. rodo, kad įmonės įsipareigojimais sudaro tik 46,46% nuosavo kapitalo. Tai reiškia, kad įmonė pajėgi nuosavu kapitalu padengti visus įsipareigojimus. Sekančiais metais, atitinkamai 2004 m. ir 2005 m. koeficientas mažėja iki 0,36 ir 0,28. Tai reiškia, kad nuosavas kapitalas įsipareigojimus viršija beveik 4 kartus. Mažas finansinės priklausomybės koeficiento dydis gali rodyti neracionalų nuosavų lėšų naudojimą, tačiau atsižvelgiant į tai, kad įmonė ruošiasi imti ilgalaikę paskolą, toks dydis patrauklus kreditoriams.

Bendrojo mokumo koeficientas rodo, kad 2003 m. nuosavas kapitalas įsipareigojimus viršija daugiau nei 2 kartus, 2004 m. 2,8 karto, o 2005 m. net 3,5 karto. Toks didelis nuosavo kapitalo viršijimas rodo palankią kredito gavimo galimybę.

Einamasis mokumas 2004 m. padidėjo 3,5 karto, ir siekia 2,11 (2003 m. 0,34). Tai reiškia, kad įmonė pajėgi savo turimu trumpalaikiu turtu padengti trumpalaikius įsipareigojimus. 2005 m. šis rodiklis dar padidėja beveik dvigubai ir siekia 2,11. Kadangi koeficientas didesnis nei 2, rodiklio reikšmė rodo, kad įmonėje finansai valdomi neefektyviai, turtą naudoja netinkamai, t.y. išaldo. Tačiau, atsižvelgiant į tai, įmonė ketina pasiimti paskolą, galbūt ji taip elgiasi sąmoningai, siekdama patraukliau atrodyti investuotojams. 2003 m. šis rodiklis buvo kiek per žemas, nes įmonė nebūtų galėjusi trumpalaikių įsipareigojimų padengti trumpalaikiu turtu ir skolintojai tokiu rodikliu nebūtų buvę patenkinti, nes jų investicijos nebūtų saugios. Tačiau kaip matome, ataskaitiniais metais bendrasis likvidumas padidėjo, kuriam įtakos turėjo žymus trumpalaikio turto padidėjimas (492112 Lt) ir trumpalaikių įsipareigojimų sumažėjimas (15490 Lt).

Kritinio (skubaus) padengimo koeficientas 2004 m. padidėjo 4,2 karto (nuo 0,26 iki 1,01). Kadangi analizuojama įmonė ne gamybinė ar prekybinė, o teikianti paslaugas, atsargų joje daug nėra. Todėl skubaus padengimo koeficientas yra net per didelis. 2004 m. vienam trumpalaikių įsipareigojimų litui tenka 1,09 Lt trumpalaikio turto, tai reiškia, kad įmonė laisvai galėtų atsiskaityti su kreditoriais bet kuriuo momentu. 2003 m. situacija įmonėje buvo sudėtingesnė, nes nebūtų galėjusi padengti nei pusės trumpalaikių įsiskolinimų. 2005 m. situacija dar pagerėja, nes kritinio padengimo koeficientas lygus 1,94. tai reiškia, kad įmonėje laikoma daug grynųjų pinigų ir bet kuriuo momentu galėtų atsiskaityti su trumpalaikiais įsipareigojimais.

Kaip matome iš atliktos mokumo analizės, visi UAB „Formula“ rodikliai yra labai geri ir toliau dar labiau gerėja. Tai reiškia, kad įmonė yra patraukli investuotojams ir kreditoriams, nes ji yra pajėgi atsiskaityti už savo įsiskolinimus.

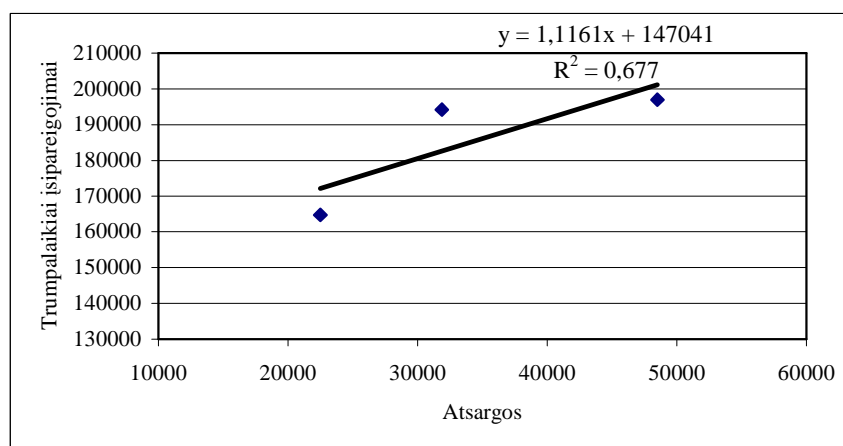
Atlikus turto mokumo rodiklių analizę, tiriama tarpusavio ryšių priklausomybė tarp tam tikrų veiksmų. Nustatyti, ar trumpalaikių įsipareigojimų kitimas priklauso nuo atsargų apimties, apskaičiuotas koreliacijos koeficientas ir regresijos lygtis. Duomenys, reikalingi priklausomybės tyrimui pateikti 6 lentelėje.

**Duomenys priklausomybės apskaičiavimui tarp UAB „Formula“ trumpalaikių
įsipareigojimų ir atsargų, 2003-2005 m.**

Metai	2003	2004	2005	Sumos	Vidurkiai
Atsargos (x), tūkst. Lt	22.485	31.862	48.482	102.83	34.28
Trumpalaikiai įsipareigojimai (y), tūkst. Lt	164.737	194.172	196.975	555.88	185.29
x^2	505.58	1015.19	2350.50	3871.27	
$x*y$	3704.11	6186.71	9549.74	19440.56	
$(x - \bar{x})^2$	139.04	5.83	201.80	346.67	

Šaltinis: sudaryta autorės

UAB „Formula“ trumpalaikių įsipareigojimų priklausomybė nuo atsargų pateikiama 10 paveiksle.

10 pav. UAB “Formula” trumpalaikių įsipareigojimų priklausomybė nuo atsargų

Koreliacijos koeficientas lygus 0.8228. Tai rodo, kad tarp įmonės trumpalaikių įsipareigojimų ir atsargų yra glaudus tiesioginis ryšys (kuo rodiklio reikšmė artimesnė vienetui, tuo ryšys glaudesnis). Kaip matoma iš 6 lentelės, didėjant atsargų apimčiai, didėjo ir trumpalaikiai įsipareigojimai.

Apskaičiuota regresijos lygtis yra: $y = 1.1161x - 147041$. Ji rodo, kad UAB “Formula” atsargoms padidėjus 1000 litu, jos trumpalaikiai įsipareigojimai išauga 1116 litų.

Įmonės finansų struktūros rodiklių analizė (8 priedas).

Skolos koeficientas 2004 m. sumažėjo nuo 0,32 iki 0,21. Tai rodo, kad įmonės turto dalis, dengiama skolintomis lėšomis mažėja. Per metus įmonė vienam turto litui tenkančių skolintų lėšų apimtį sumažino 0,11 Lt. 2005 m. šis rodiklis dar labiau sumažėja ir siekia tik 0,14. Rodiklio

gerėjimas rodo, kad įmonė mažina išsiskolinimus, o tai ganėtinai patrauklu įmonės savininkams ir investuotojams.

Skolos-nuosavybės koeficientas 2004 m. ženkliai pagerėjo, nors pakankamai buvo geras ir 2003 m. Jis sumažėjo beveik dvigubai, tai reiškia, kad vienam nuosavų lėšų litui įmonė turi tik 0,28 Lt. skolintų lėšų. Tam įtakos turėjo savininkų nuosavybės padidėjimas, kuris atsirado padidėjus nepaskirstytajam pelnui ir visų išipareigojimų sumažėjimas.

Nuosavybės koeficientas, kaip ir anksčiau aptarti koeficientai, gerėja. 2003 m. nuo 1,46 sumažėjo iki 1,26 2004 m. Tai parodo, kad 2003 m. turtas nuosavas lėšas viršijo 1,46 karto, 2004 m. turtas didesnis už nuosavas lėšas bebuvo 1,26 karto. 2005 m. nuosavybės koeficientas sumažėjo iki 1,17. Nors nuosavybės koeficiento reikšmė mažėja, tačiau išlieka rekomenduojamose ribose (daugiau nei 1). Tai reiškia, kad beveik visam turtui padengti užtenka nuosavų lėšų.

Taigi, visi finansų struktūros rodikliai didėja, tai reiškia, kad įmonėje finansinė būklė gerėja ir stabilizuojasi, tuo pačiu tampa patrauklesne ir saugesne investuotojams.

Turto panaudojimo efektyvumo rodiklių analizė (9 priedas). Turto gražos rodiklis rodo, kad 2003 m. vienam turto litui tenka apie 0,06 Lt grynojo pelno. Sekančiais 2004-2005 metais šis rodiklis pagerėjo ir siekė 0,08 Lt. Šis rodiklis pakankamai geras, nes kiekvienas turto litas uždirba didesnę grynąją pelną, nei šiuo metu mokamos banko palūkanos už indėlius.

Turto imlumas 2004 m. sumažėjo, nes sumažėjo turto vertė ir padidėjo pardavimo pajamos. 2003 m. turtas buvo 2,2 karto didesnis už pardavimo pajamas, 2004 m. šiek tiek sumažėjo, pajamos buvo dvigubai mažesnės už turtą, tai reiškia, vienas turto litas uždirba apie 0,50 Lt pardavimų pajamų. 2005 m. rodiklis kito nežymiai, tačiau į gerąją pusę, nes vienas turto litas uždirbo dar daugiau pajamų.

Nuosavybės graža tokia pat, kaip ir nuosavo kapitalo pelningumas. Šis rodiklis pakankamai didelis, nes vienas nuosavo kapitalo litas uždirba 0,10 Lt grynojo pelno.

Apyvartumo rodiklių analizė(9 priedas).

Turto apyvartumas kiekvienais metais gerėja. Tai reiškia, kad kiekvienas turto litas uždirba vis daugiau pajamų (7 lentelė). 2003 m. vieno turto lito pajamos buvo 0,45 Lt, 2004 m. – 0,50, o 2005 m. jos siekė 0,51 Lt. Šiam padidėjimui įtakos turėjo pardavimo pajamų padidėjimas, nes turto suma 2004 m. buvo sumažėjusi, o 2005 m. padidėjo. Taigi turto vertė rodiklio gerėjimui įtakos beveik neturėjo. Kadangi turto apyvartumo rodiklis gerėja, tai gerėja ir apyvartumas dienomis. Per dvejus metus turto apyvartumas sumažėjo 90 dienų, nuo 803 dienų 2003 m. iki 713 2005 m.

UAB "Formula" turto apyvartumo rodikliai ir jų pokyčiai, 2003-2005 m.

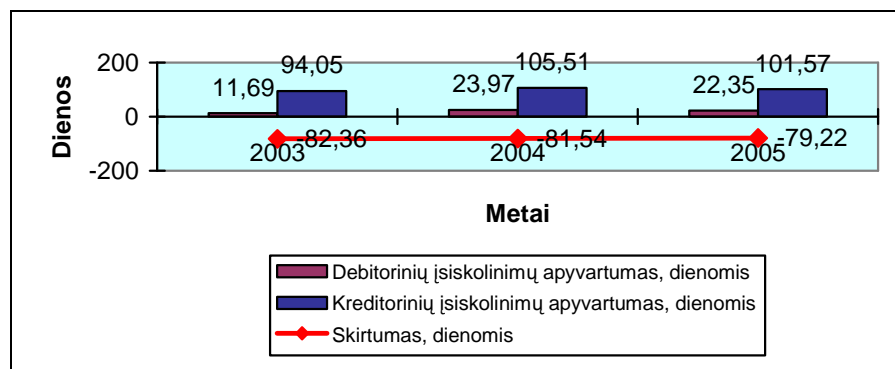
Rodiklio pavadinimas	2003	2004	Pokytis	2005	Pokytis	Pokytis
	reikšmė	reikšmė	2003-2004	reikšmė	2004-2005	2003-2005
Turto apyvartumas	0,45	0,50	0,04	0,51	0,02	0,06
Ilgalaikio turto apyvartumas	0,49	0,60	0,11	0,77	0,17	0,28
Trumpalaikio turto apyvartumas	6,34	2,78	-3,56	1,53	-1,25	-4,81
Nuosavo kapitalo apyvartumas	0,67	0,63	-0,04	0,60	-0,03	-0,07

Šaltinis: sudaryta autorės

Ilgalaikio turto apyvartumas didėjo. Rodiklio reikšmių gerėjimą galėjo lemti ilgalaikio turto sumažėjimas, kadangi nebuvo įsigyta naujo turto, o jau turimo turto nusidėvėjimas sumažino turto vertę. Ilgalaikio turto apyvartumas padidėjo nuo 0,49 2003 m. iki 0,77 2005 m. tai reiškia, kad kiekvienas ilgalaikio turto litas vėlesniais metais gauna vis daugiau pardavimo pajamų. Kadangi labai išaugo trumpalaikio turto vertė, padidėjo ir trumpalaikio turto apyvartumas dienomis. Nuo 58 dienų 2003 m. iki 238 dienų 2005 m.

Nuosavo kapitalo apyvartumas mažėjo nuo 0,67 2003 m. iki 0,60 2005 m. Šį mažėjimą galėjo lemti lėtesnis pajamų augimas nei nuosavo kapitalo. Kadangi nuosavas kapitalas augo sparčiau nei pardavimo pajamos, todėl padidėjo ir nuosavo kapitalo apyvartumas dienomis. Per dvejus metus nuosavo kapitalo apyvartumas sumažėjo 62 dienomis, nuo 549 dienų 2003 m. iki 611 2005 m.

Debitorinio įsiskolinimo apyvartumas parodo, kiek pirkėjų įsiskolinimas padaro apyvartų per metus. Didesnė šio rodiklio reikšmė parodo aukštesnį įmonės veiklos efektyvumą. Didžiausia rodiklio reikšmė buvo 2003 m., kuris siekė 31,22. Kitais metais rodiklio reikšmė sumažėjo dvigubai – iki 16 kartų. Debitorinis įsiskolinimas taip pat yra skaičiuojamas dienomis ir lyginamas su kreditorinių įsipareigojimų apyvartumu dienomis. Jie parodo, per kiek dienų pirkėjai atsiskaito su UAB „Formula“ ir per kiek dienų įmonė atsiskaito su savo tiekėjais. 9 paveiksle pavaizduota UAB „Formula“ debitorinio ir kreditorinio įsipareigojimo apyvartumo dienomis rodiklių dinamika bei skirtumas tarp jų.

11 pav. UAB „Formula“ įsiskolinimų apyvartumas 2003-2005 m., dienomis

Debitorinio įsiskolinimo apyvartumas dienomis padidėjo beveik 11 dienų, nuo 11,69 iki 22,35, o kreditorinio įsiskolinimo apyvartumas dienomis taip pat padidėjo, bet šiek tiek mažiau – 7,52 dienos, nuo 94,05 iki 101,57. Debitorinio įsiskolinimo apyvartumo sumažėjimą lėmė pirkėjų skolų padidėjimas daugiau nei du kartus – nuo 20,4 tūkst. Lt iki 43,3 tūkst. Lt, o kreditorinio įsiskolinimo padidėjimą – išaugusios skolos tiekėjams – nuo 164,7 tūkst. Lt iki 197 tūkst. Lt. Kaip matome, debitoriniai įsiskolinimai įmonėje reguliuojami sėkmingai, klientai nedelsia atsiskaityti, t. y. atsiskaito per trumpesnę nei 30 dienų laikotarpį. Tai gali būti susiję su įmonės veiklos pobūdžiu, nes teikiamos tokios paslaugos, už kurias reikia atsiskaityti iš karto, išskyrus tam tikras išimtis. Kreditoriniai įsipareigojimai įmonėje tvarkomi šiek tiek blogiau, nes atsižvelgiant į finansų analitikų rekomendacijas, kreditorinio įsiskolinimo apyvartumas dienomis yra per didelis, jis turėtų būti 60-90 dienų ribose. Taigi, įmonei patartina sumažinti pastarąjį rodiklį, greičiau atsiskaitant su tiekėjais. Įmonėje labai didelis skolų apyvartumo dienomis skirtumas tarp pirkėjų skolų ir įsiskolinimo tiekėjams. Jis vidutiniškai siekia apie 81 dieną. Tai reiškia, kad pirkėjai su UAB „Formula“ atsiskaito 81 diena greičiau, nei įmonė su savo tiekėjais.

Kapitalo pelningumo pokyčio analizė (10 priedas).

Kapitalo pelningumo pokytį įtakoja du veiksniai: kapitalo pasikeitimas ir grynojo pelno pasikeitimas. Atlikta šių veiksnių analizė, siekiant įvertinti, kas labiau įtakoja šį dydį.

2004 metais kapitalo pelningumas padidėjo 1,55%. Ši pasikeitimą lėmė tokie veiksniai:

- Ø padidėjus kapitalo vertei, kapitalo pelningumas sumažėjo 0,90%;
- Ø padidėjus grynojo pelno dydžiui, kapitalo pelningumas padidėjo 2,45%.

Vadinasi, kapitalo pelningumo padidėjimą nulėmė vien grynojo pelno augimas, nes kapitalo vertės didėjimas kapitalo pelningumą veikė neigiamai.

2005 metais kapitalo pelningumas sumažėjo 0,70%. Ši pasikeitimą lėmė tokie veiksniai:

- Ø padidėjus kapitalo vertei, kapitalo pelningumas sumažėjo 0,99%;
- Ø padidėjus grynojo pelno dydžiui, kapitalo pelningumas padidėjo 0,29%.

2005 m., priešingai, nei 2004 m. kapitalo pelningumas mažėjo, kuriam įtakos turėjo kapitalo vertės padidėjimas.

Turto pelningumo analizė pagal Bernstein modelį (10 priedas)

Turto pelningumas tiesiogiai priklauso nuo dviejų veiksnių: pardavimų pelningumo (Grynasis pelnas/Pardavimų pajamos) ir turto apyvartumo (Pardavimų pajamos/Turtas). Išskaidžius pagrindinius veiksnius, atlikta išsamesnė analizė.

2004 m. pardavimų pelningumui padidėjus 3,26 punkto (16,38%-13,12%), o turto apyvartumui padidėjus 0,04 karto (0,4961-0,4543), turto pelningumas padidėjo 2,13 punkto (t.y. nuo 6% iki

8,13%). Vadinasi, turto pelningumo didėjimas labiau priklausė nuo pardavimų pelningumo nei nuo turto apyvartumo didėjimo. 2005 m. pardavimų pelningumui sumažėjus 0,36 punkto (16,02%-16,38%), o turto apyvartumui padidėjus 0,153 karto, turto pelningumas vėl padidėjo, tačiau labai nežymia dalimi – 0,006 punkto (nuo 8,13% iki 8,19%). 2005 m. turto pelningumo didėjimas buvo nulemtas vien tik turto apyvartumo augimu.

Nuosavo kapitalo pelningumas pagal Bernstein modelį

Nuosavo kapitalo pelningumas priklauso nuo trejų veiksnių: pardavimų pelningumo (Grynasis pelnas/Pardavimų pelningumas), turto apyvartumo (Pardavimų pelningumas/Turtas) ir kapitalo struktūros (Turtas/Nuosavas kapitalas). Todėl atlikta išsami nuosavo kapitalo pelningumo priklausomybė, kuris veiksnys labiausiai įtakoja pokytį.

Nuosavo kapitalo pelningumas 2004 m. padidėjo 1,55 punkto (nuo 8,73% iki 10,28%). Tam įtakos turėjo:

- Ø pardavimų pelningumo padidėjimas 3,26 punkto (16,38%-13,12%), kuris atsirado padidėjus 2004 m. grynajam pelnui;

- Ø turto apyvartumo padidėjimas 0,04 karto (0,4961-0,4543), kurį lėmė sumažėjusi turto vertė;

- Ø kapitalo struktūros rodiklio sumažėjimas 0,2 karto (1,2643-1,4646), kurį įtakojo turto vertės sumažėjimas bei nuosavo kapitalo padidėjimas.

Nuosavo kapitalo pelningumo didėjimas 2004 m. priklausė nuo dviejų rodiklių – pardavimų pelningumo ir turto apyvartumo – didėjimo.

Nuosavo kapitalo pelningumas 2005 m. sumažėjo 0,7 punkto (nuo 10,28% iki 9,58%). Tam įtakos turėjo:

- Ø pardavimų pelningumo sumažėjimas 0,36 punkto (16,02%-16,38%), kuris atsirado dėl mažesnio pardavimų pajamų didėjimo tempo;

- Ø turto apyvartumo padidėjimas 0,153 karto (0,5114-0,4961), kurį lėmė sumažėjusi turto vertė;

- Ø kapitalo struktūros rodiklio sumažėjimas 0,1 karto (1,1686-1,2643), kurį įtakojo turto vertės sumažėjimas bei nuosavo kapitalo padidėjimas.

2005 m. nuosavo kapitalo pelningumo kitimą lėmė kiti rodikliai nei 2004 m. Jo mažėjimą įtakojo pardavimų pelningumo ir nuosavo kapitalo struktūros rodikliai.

Pinigų srautų analizė (11 priedas).

Tiek 2004 metais, tiek 2005 metais UAB „Formula“ pinigų srautai buvo teigiami. 2004 m. pinigų srautai sudarė 248113 Lt, 2005 m. – 289347 Lt. Palyginus 2004 m. ir 2005 m. grynuosius pinigų srautus iš įmonės veiklos, matyti, kad pastaraisiais metais jie išaugo 41234 Lt, arba 16,62%.

Grynasis pelnas 2005 m. įmonės pinigų srautus padidino 3371 Lt, kas sudaro 3,06%. Grynujų pinigų srautų padidėjimui įtakos turėjo grynujų pinigų srautų pasikeitimas iš įmonės veiklos. Grynujų pinigų srautai iš finansinės ir investicinės veiklos 2005 m. nekito, liko tokie pat kaip ir 2004 m.

Pinigų srautus 2004 m. sumažino:

1. Pirkėjų įsiskolinimo padidėjimas, kuris sudarė 29933 Lt.
2. Atsargų padidėjimas 9377 Lt.
3. Įvairių įmonės skolų sumažėjimas 16861 Lt.
4. Įsiskolinimo darbuotojams ir biudžetui sumažėjimas 26381 Lt.

Pinigų srautus 2004 m. padidino:

1. Grynasis pelnas, kuris 2004 m. buvo 110047 Lt.
2. Įsiskolinimo tiekėjams padidėjimas 29435 Lt.

Pinigų srautus 2005 m. sumažino:

1. Atsargų padidėjimas 16620 Lt.
2. Įvairių įmonės skolų sumažėjimas 4977 Lt.

Pinigų srautus 2005 m. padidino:

1. Grynasis pelnas, kuris 2005 m. buvo 113418 Lt.
2. Pirkėjų įsiskolinimo sumažėjimas 5748 Lt.
3. Įsiskolinimo tiekėjams padidėjimas 2803 Lt.

Grynujų pinigų srautų pasikeitimui įtakos iš finansinės ir investicinės veiklos nebuvo, nes finansinėje veikloje pokyčių nebuvo, t. y. skolos bankui mažėjo tokia pat dalimi kaip 2004 m., o naujos paskolos nepaimta. Kadangi grynieji pinigų srautai 2005 m. išaugo 20,77%, tai pinigai laikotarpio pabaigoje taip pat padidėjo. Pinigų pokytis laikotarpio pabaigoje išaugo daugiau nei dvigubai (239747 Lt) – nuo 225963 Lt iki 465710 Lt.

Bankroto tikimybės analizė (12 priedas).

Bankroto tikimybė atlikta dviem metodais: Altmano ir Blanco, nes kiekvienas modelis įvertina visai kitus įmonės rezultatų aspektus. Altmano modelyje įvertinamas veiklos rezultatyvumas, o Blanco modelyje – įmonės turto panaudojimo efektyvumas.

Bankroto tikimybės prognozė, remiantis Altman'o modeliu.

Įmonės finansinės būklės analizės užbaigimui įvertinama bankroto tikimybė. Bankrotams prognozuoti dažniausiai naudojamas Z modelis (Altman'o modelis). Šio modelio esmę sudaro tai, kad įmonės įvairios pusės įvertinamos santykiniais rodikliais, iš kurių išvedamas apibendrintas specialus Z rodiklis, nuo kurio reikšmės priklauso bankroto prognozė.

UAB „Formula“ bankroto tikimybės nustatymas Altmano metodu, 2003-2005 m.

	2003 m.	2004 m.	2005 m.
A Darbinio kapitalo santykis su turtu	-0,1392	0,0402	0,2056
B Grynasis pelningumas	0,0596	0,0757	0,0748
C Bendrasis pelningumas	0,1711	0,1837	0,1870
D Skolos padengimas nuosavu kapitalu	2,1524	2,7961	3,5702
E Turto apyvartumas	0,4543	0,4620	0,4669
Z = 1,2xA+1,4xB+3,3xC+0,6xD+E	2,2268	2,9002	3,5775
Bankroto tikimybė	Didelė	Maža	Labai maža

Šaltinis: sudaryta autorės

Kadangi 2003 m. $Z = 2,23$ tai bankroto tikimybė yra didelė, o 2004 m. Z rodikliui padidėjus iki 2,90, bankroto tikimybė tampa maža. 2005 m. Situacija dar labiau pagerėja, nes Z rodiklis padidėja iki 3,58. tai reiškia, kad bankroto tikimybės nėra. Bankroto tikimybės nebėra todėl, kad ataskaitiniais metais visi rodikliai pagerėjo, kas buvo matyti visos finansinės analizės metu.

Bankroto tikimybės prognozė, remiantis Blanc'o modeliu

Atliekant įmonės finansinės būklės įvertinimą, remiantis finansinėmis ataskaitomis, galima įvertinti įmonės bankroto tikimybę. Bankroto tikimybės prognozė atliekama pagal Blanc'o modelį. Priklausomai nuo gaunamų rodiklių nelygybių, bankroto tikimybė gali būti labai maža, maža, galima arba labai didelė.

Kadangi analizuojamos įmonės 2004 m. teisinga nelygybė trečiu atveju, tai UAB „Formula“ bankroto tikimybė galima. Galimą bankroto tikimybę lemia tai, kad nelikvidžių aktyvų ir atsargų rodiklis didesnis už nuosavo kapitalo ir ilgalaikių įsipareigojimų rodiklį. 2005 m. teisinga nelygybė pirmu atveju, tai rodo, kad bankroto tikimybė sumažėja iki minimumo. Tai reiškia, kad įmonės nuosavas kapitalas didesnis už nelikvidžius aktyvus bei atsargas kartu. Bendrovė yra finansiškai patikima, nekelianti rizikos nei savininkams, nei kreditoriams.

2.3. UAB „Formula“ investicinio projekto analizė

2.3.1. Projekto tikslai ir uždaviniai

Rengiant investicinį projektą, būtina atsižvelgti į įmonės keliamus trumpalaikius ir ilgalaikius tikslus. UAB „Formula“ pagrindiniai tikslai yra šie:

- Siekti, kad klientai susidarytų kuo palankesnę bendrovės įvaizdį;
- Pažinti ir suprasti klientų poreikius bei juos patenkinti;
- Plėsti paslaugų asortimentą;
- Gerinti paslaugų kokybę;

- Augti kartu su savo klientais, tobulėti;
- Naujų darbo vietų kūrimas;
- Stengtis sutelkti personalą ir gerinti socialinį klimatą bendrovėje;
- Siekti, kad visas personalas prisidėtų prie bendrovės augimo ir klestėjimo;
- Nuolat ieškoti naujų, lankstesnių valdymo formų;
- Didinti pardavimų apimtis;
- Mažinti veiklos sąnaudas;
- Gauti maksimalų pelną;
- Didinti segmento dalį.

Savo idėjos įgyvendinimui savininkai numato išspręsti šiuos uždavinius:

- Iki 2006 m. spalio 1 d. mėnesio atlikti degalinės statybos ir aplinkos sutvarkymo darbus;
- Iki 2006 m. gruodžio 31 d. įrengti degalinės pastatą, kuriame bus parduotuvė, automobilių plovykla;
- Veiklą pradėti vykdyti nuo 2007 m. sausio 1 d.

2.3.2. Projekto įgyvendinimo planas

UAB „Formula“ investicinio projekto idėja – pastatyti degalinę Telšių rajone. Degalinės statybai numatyta ekonomiškai palanki vieta. Nors, iš pirmo žvilgsnio, degalinių tinklas Lietuvoje gausiai išplėtotas, tačiau yra strateginių vietų, kur tokie veiklai yra pakankamai vietos toliau plėstis.

Aplinkybės, lėmusios projekto sukūrimą:

- Kelio „Šiauliai – Palanga“ 48 km ruože „Kuršėnai – Telšiai“ – nėra nei vienos degalinės, o statybai numatyta vieta – Pabalvės kaime, pagrindinio kelio sankryžoje – pusiaukelis minėto kelio ruože, t. y. 24 km nuo Kuršėnų ir 24 km iki Telšių.
- Minėtoje vietoje veikia UAB „Formula“ priklausantis viešbutis su restoranu.
- Įmonė gauna pelno, kurį racionaliausiai būtų reinvestuoti.
- Įmonė nurodytoje vietoje nuomojasi 1,038 ha žemės plotą, kurio visiškai pakanka projekto įgyvendinimui, t. y. degalinės statybai.

Turimame žemės sklype įmonė planuoja pastatyti pastatą-operatorinę, požeminę degalų saugyklą (rezervuarus) bei išasfaltuoti visą teritoriją. Pastate numatyta įrengti parduotuvę, kurioje būtų galima įsigyti visko, ko prireikia kelionėje – nuo langų plovimo skysčio iki karšto sumuštinio su kavos puodeliu, taip pat dušus ir tualetus – skubantiems tolimųjų reisų vairuotojams, kurie negali apsigyventi viešbučiuose, bei turistams – poilsiautojams. Klientų patogumui planuojama įrengti

automobilių plovyklą bei mini autoservisą, kuriame būtų atliekamas smulkus remontas, pvz. tepalo pakeitimas, padangų remontas (montavimas) ir pan.

Pagrindinė investicinio projekto veikla – mažmeninė prekyba naftos produktais. Degalinėje būtų prekiaujama 92 ir 95 oktaninio skaičiaus benzinu, dyzeliniu kuru ir automobalinėmis dujomis.

Igyvendinus projektą, būtų sukurtos 7 darbo vietos. Analizuojant degalinės perspektyvas, reikia pabrėžti, kad Lietuvos statistikos departamento duomenimis, parduodamas naftos produktų kiekis kiekvienais metais didėja. Šis didėjimas kasmet sudaro apie 280 tūkst. tonų, t. y. 10%. Atlikus stebėjimą, kelyje Šiauliai –Palanga užfiksuoti dideli automobilių srautai, ypač vasaros sezonu, kam įtakos gali turėti atvykstančių turistų pagausėjimas. Atlikus stebėjimus, galima daryti išvadą, kad šioje vietoje labai reikalinga degalinė ir joje teikiamos paslaugos bus paklausios.

Visos aukščiau išvardintos aplinkybės sudaro pakankamai svarias prielaidas, kad pasirinkta vykdyti veikla yra pakankamai paklausī ir reikalinga bei užtikrins numatytų investicijų atsiperkamumą.

2.3.3. Planuojamos investicijos

Numatytam tikslui pasiekti, UAB “Formula” turi įsigyti turtą, kurio vertė nustatyta remiantis atitinkamų sričių specialistų duomenimis:

- § Nematerialusis turtas, kurio vertė 27 700 Lt;
- § Pastatyti pastatus, kurių statybos vertė 665 668 Lt;
- § Išasfaltuoti aikštelę, kurios išlaidos 204 000 Lt;
- § Technologinė degalinės įranga, kurios vertė 188 445 Lt;
- § Požeminiai rezervuarai 161 671 Lt;
- § Įsigyti inventorių, vertė 118 000 Lt;
- § Kiti parengiamieji darbai 98 216 Lt.

Numatytoms investicijoms įgyvendinti planuojama reinvestuoti ankstesniais metais uždirbtą pelną bei paimti ilgalaikę 4,5 metų banko paskolą su 5% metinėmis palūkanomis. Projekto finansavimo poreikis ir finansavimo šaltiniai pateikiami (9 lentelėje).

9 lentelė

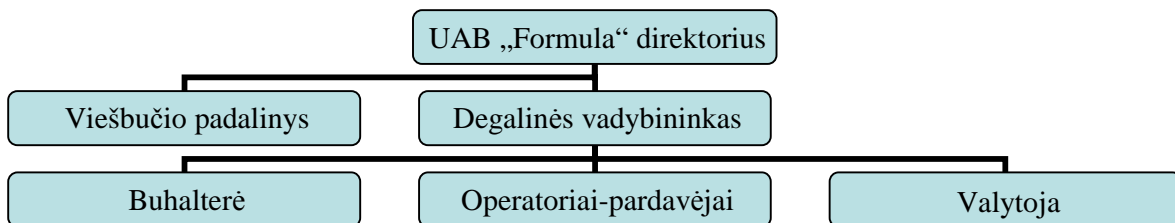
Projekto finansavimo poreikis ir finansavimo šaltiniai, litais

Reikalingos investicijos	Lt	Finansavimo šaltiniai	Lt
Ilgalaikis turtas	1 463 700	Įmonės investicijos (pelnas)	450 000
Projekto įgyvendinimo kaštai	56 300	Banko paskola	900 000
		Trumpalaikės skolos tiekėjams	170 000
Viso:	1 520 000	Viso:	1 520 000

Šaltinis: sudaryta autorės

2.3.4. Planuojama organizacinė struktūra

Degalinės organizacinė struktūra pateikta 12 paveiksle. UAB „Formula“ direktoriui tiesiogiai pavaldus degalinės vadybininkas, pastarajam likę darbuotojai – buhalterė, operatoriai-pardavėjai ir valytoja.

12 pav. UAB „Formula“ degalinės organizacinė struktūra

Motelyje bus sukurtos 7 darbo vietos. Mėnesio ir metų išlaidos atlyginimams (pagal pareigybės) 2007 metams pateiktos 10 lentelėje.

10 lentelė

Darbuotojų atlyginimų sąnaudos 2007 m. (Lt)

Pareigos	Darbuotojų skaičius	Mėnesio atlyginimas, Lt	Mėnesio sąnaudos 1 darbininkui Lt, su soc. dr. ir gar. f.	Mėnesio sąnaudos samdomiems darbuotojams, Lt	Metų sąnaudos atlyginimams, Lt
Vadybininkas	1	2 500,00	3 279,50	3 279,50	39 354,00
Buhalterė	1	1 400,00	1 836,52	1 836,52	22 038,24
Operatoriai-pardavėjai	4	1 100,00	1 442,98	5 771,92	69 263,04
Valytoja	1	600,00	787,08	787,08	9 444,96
Viso:	7				140 100,24

Šaltinis: sudaryta autorės

Šios sąnaudos įtraukiamos į pastoviuosius kaštus, nes atlyginimai 2007 m. bus fiksuoti. Jeigu ir įmonės pardavimai bus mažesni už planuotus, darbuotojų užmokesčio sąnaudos nesikeis, nes trumpu laikotarpiu nebus galima atleisti darbuotojų, tikintis geresnių rezultatų ateityje.

2008 m. atsižvelgiant į apyvartos augimo tempus, numatoma atlyginimus darbuotojams padidinti po 10%, 2009 m. dar 5%, kitais vėlesniais metais po 2%. Tačiau, atsižvelgiant į rezultatus, atlyginimų didėjimas gali būti ir didesnis.

2.3.5. Pardavimų prognozavimas

UAB „Formula“ degalinėje bus parduodamas: benzinas A-92, benzinas A-95, dyzelinas ir automobilinės dujos. Kadangi įmonė numachiusi prekiauti tik kokybiškais degalais, atitinkančiais visus Lietuvos ir Europos Sąjungos ekologijos, standartų, techninių sąlygų ir kitus norminių dokumentų keliamus reikalavimus, kurą pirsks pagamintą AB „Mažeikių nafta“. Degalinės parduotuvėje bus prekiaujama viskuo, ko gali prireikti kelionėje: automobilių reikmenimis, maisto produktais ir gėrimais bei kitomis prekėmis. Degalinėje taip pat veiks automobilių plovykla bei mini autoservisas, kuriame bus atliekamas smulkus einamasis remontas. Daugiausiai realizacinių pajamų UAB „Formula“ gaus parduodama degalus, jos sudarys apie 93% visų pajamų, o iš parduotuvės ir plovyklos pajamos sudarys nežymią dalį – apie 7% visų pajamų (13 priedas). Detaliau 2007 m. planuojamos gauti pajamos pateikiamos 11 lentelėje.

11 lentelė

UAB „Formula“ planuojamos pajamos 2007 m. (Lt)

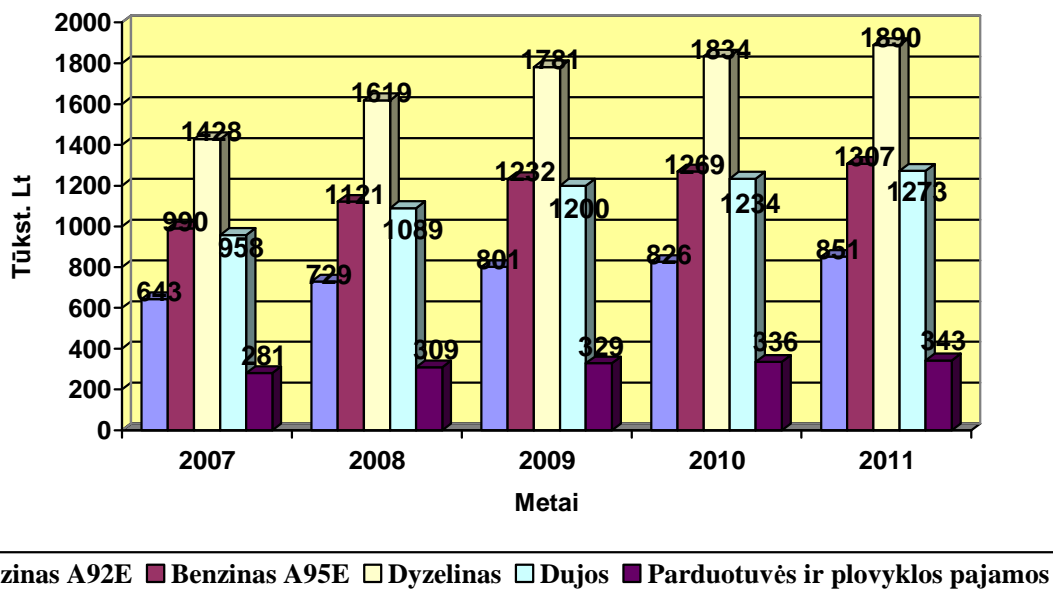
Pajamos už	Litrų per mėn.	Kaina Lt/ltr (be PVM)	Pajamos per mėn. (be PVM)	Pajamos per metus (be PVM)
Benzinas A92E	20000	2,6796	53592,00	643104,00
Benzinas A95E	30000	2,7492	82476,00	989712,00
Dyzelinas	45000	2,6450	119025,00	1428300,00
Dujos	55000	1,4520	79860,00	958320,00
Parduotuvė ir plovykla			23400,00	280800,00
Iš viso:	150000		358353,00	4300236,00

Šaltinis: sudaryta autorės

Taigi, pirmaisiais veiklos metais planuojama realizacija 4,3 mln. Lt. Skaičiuojant 2007 metų pajamas, buvo naudojami 2005 metų analogiškų degalinių kainų ir apyvartų vidurkiai. Kadangi 2007 m. degalinė įsitvirtins rinkoje ir taps žinomu rinkos dalyviu, 2008 m. bendrovė tikisi parduodamos produkcijos kiekį padidinti 10%. Antkainio produkcijai pirmaisiais veiklos metais planuojama nekeisti, o atsižvelgiant į infliaciją, numatomas, parduodamos produkcijos savikainos pabrangimas 3%. Viską įvertinus, 2008 m realizacinių pajamų už produkciją planuojama gauti 4,86 mln. Lt.

Manoma, kad 2009 m. parduodamos produkcijos kiekis nebeaugs taip sparčiai, kaip 2008 m., todėl numatomas 5% augimas. Infliacijos tempai nekis, numatomas 3% žaliavos pabrangimas. Kadangi pirmaisiais veiklos metais uždirbamas antkainis nedidinamas, 2009 m. planuojama jį padidinti bent 2%. Padidinus produkcijos apimtis bei padidinus kainas tikimasi gauti 5,34 mln. pajamų.

Kitais veiklos metais – 2010-2011 m. antkainio planuojama nebedidinti, o parduodamo produkcijos kiekio išaugimas numatomas minimalus, po 2% kiekvienais sekančiais metais. Savikainos pabrangimas numatomas po 1% kiekvienais metais. Įvertinus minėtus aspektus, 2010 m. pajamas planuojama padidinti iki 5,5 mln. Lt, 2011 m. numatomos 5,66 mln. Lt pajamos. Pajamų pasiskirstymas pagal kiekvieną produkcijos rūšį pateikiamos 13 pav.

13 pav. Pajamų pasiskirstymas pagal produkcijos rūšis 2007-2011 m. (tūkst. Lt)

2.3.6. Projekto kaštų vertinimas

Projekto tikslų įgyvendinimas apskaičiuotas remiantis **realistiniu** projekto scenarijumi. 2007 m. – baziniai kaštų prognozavimo metai. Kintamiems kaštams priskiriama degalų įsigijimo savikaina ir parduotuvės prekių įsigijimas. Visos kitos išlaidos laikomos pastoviaisiais kaštais, kadangi jie nekinta, nepriklausomai nuo parduodamos produkcijos kiekio. Pastoviams kaštams priklauso:

- Atlyginimai, socialinis draudimas ir garantinis fondas (tiek administracijos darbuotojams, tiek tiesioginių darbuotojų);
- Nusidėvėjimas (pastatų, įrengimų, inventoriaus, nematerialaus turto ir kt.);
- Mokesčiai (žemės ir nekilnojamo turto);
- Draudimas;
- Elektra;
- Šildymas;
- Vanduo;

- Transportas;
- Ryšių paslaugos;
- Įrengimų remontas;
- Patalpų remontas;
- Reklama;
- Kitos sąnaudos;
- Palūkanos;
- Pelno mokestis.

Abiejų rūšių benzinui bus taikomas 16% dydžio antkainis, dyzelinui 15%, automobilinems dujoms 20%, parduotuvės prekėms 30% antkainis. Naudojamų žaliavų bei kitų patiriamų sąnaudų kainos vertinamos remiantis analogiškų įmonių duomenimis.

2006 m. sudaromas 56,3 tūkst. Lt biudžetas reikalingas sėkmingai degalinės statybos darbų kontrolei užtikrinti bei palūkanoms dengti. Tais metais patiriamos 22500 Lt palūkanų, mokamų už skolintą kapitalą, sąnaudos.

Visos 2007 m. pastovios išlaidos yra apskaičiuojamos remiantis dabartinio laikotarpio kainomis, praeities kitimo tendencijomis, bei analogišką veiklą vykdančių įmonių patiriamų kaštų analize. Kintamos sąnaudos apskaičiuotos remiantis vidutinėmis didmeninėmis degalų kainomis, vėlesniais metais įvertinama infliacija.

Degalinėje bus sukurtos 7 darbo vietos. 2007 metų sąnaudos atlyginimams, socialiniam draudimui ir garantiniam fondui sudarys 140100 Lt. Kiekvienais metais atlyginimai bus didinami priklausomai nuo veiklos rezultatų, 2008 m. planuojama atlyginimus padidinti 10%, 2009 m. – 5%, kitais metais po 2%.

Mokesčių sąnaudos sudarys 6000 Lt per metus (nekilnojamojo turto mokestis 1 proc. turto vertės per metus - 5640 Lt ir žemės mokestis - 360 Lt).

Patalpų ir vandens šildymui degalinėje įrengta autonominė – dujinė katilinė. Žiemos sezono metu šildymo sąnaudos per mėnesį sudarys 800 Lt, įskaitant ir sąnaudas vandens šildymui. Bendras elektros įrenginių galingumas bus reikalingas ne mažiau kaip 25 kW. Planuojama, kad elektros energijos per mėnesį vidutiniškai bus sunaudojama už 600 Lt, priklausomai nuo sezono – vasarą mažiau, žiemos metu daugiau. Vandens sąnaudos per mėnesį bus 700 Lt, kadangi degalinėje bus įrengti klientams tualetai bei dušai kurie labai reikalingi tolimųjų reisų vairuotojams bei pravažiuojantiems turistams. Tai pagerintų klientams teikiamas paslaugas ir beje, tokios paslaugos teikiamos visose aukšto aptarnavimo lygio degalinėse. Taip pat apie pusę sunaudojamo vandens bus reikalinga plovyklai, kurioje kas mėnesį tikimasi nuplauti apie 300 mašinų.

Kadangi naujai atidarytai degalinei transporto neplanuojama pirkti, bus galima naudotis UAB „Formula“ parku, transporto sąnaudas sudarys tik kuro sąnaudos ir remonto išlaidos. Manoma, kad per metus transporto išlaidoms reikės 11500 Lt.

Ryšio išlaidos, t.y. telekomunikacijų kaštai, sudarys iki 800 Lt per mėnesį. Reklamai pirmaisiais veiklos metais numatytos didžiausios išlaidos - 21500 Lt per metus, ne daugiau kaip 0,5% nuo pardavimo pajamų. Kitus dvejus metus reklamai išlaidas planuojama sumažinti 0,2 punkto nuo 0,5% iki 0,3% nuo realizacinių pajamų, o 2010-2011 m. skirti 0,2% nuo minėtų pajamų. Išlaidos reklamai bus mažinamos dėl pakankamo įsitvirtinimo rinkoje ir žinomumo. Kadangi patalpos ir įrengimai yra nauji, jų remontui kiekvieną mėnesį numatyta skirti iki 500 Lt.

Projekte skaičiuojamas nematerialaus turto, įrengimų, inventoriaus, pastatų nusidėvėjimas, taikant tiesinį nusidėvėjimo metodą. Ilgalaikiam turtui priskiriamas turtas, kurio gyvavimo trukmė ilgesnė nei vieneri metai ir įsigijimo vertė daugiau nei 500 Lt. Pastato likvidacinė vertė 1% nuo įsigijimo vertės. Ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai pateikiami 12 lentelėje.

12 lentelė

Ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai

Ilgalaikis turto pavadinimas	Įsigijimo vertė, Lt	Nusidėvėjimo laikotarpis, metais	Metinis nusidėvėjimas, %	Metinis nusidėvėjimas, Lt
Nematerialus turtas	25000 Lt	3-5	20-33	5000 Lt
Pastatas	564125 Lt	20	5	27924 Lt
Įrengimai, prietaisai, įrenginiai	542179 Lt	8	12,5	67772 Lt
Inventorius	100000 Lt	6	16,7	16700 Lt

Šaltinis: sudaryta autorės

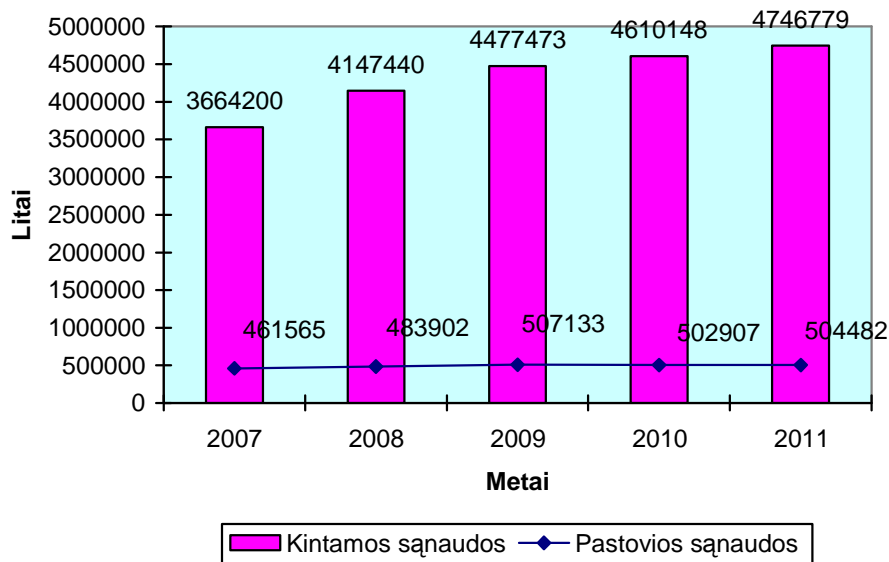
Nusidėvėjimo sąnaudos kiekvienais metais sudarys 117363 Lt. Kadangi naujo turto per pirmuosius penkerius veiklos metus neketinama įsigyti, išskyrus nematerialaus turto, todėl nusidėvėjimas projekto įgyvendinimo laikotarpiu nesikeis.

Kitų išlaidų straipsnyje apskaitomos išlaidos, kurios nenumatytos anksčiau minėtuose straipsniuose ir kaštų suvestinėse (14 priedas). Tai išlaidos komandiruotėms, kanceliarinėms prekėms, spec. rūbams, banko paslaugoms, mažaverčio inventoriaus įsigijimui, apsaugai, reprezentacinėms sąnaudoms ir kitos smulkios sąnaudos. 2007 m. šios sąnaudos sudarys 62250 Lt. Kiekvienais kitais metais numatomas iki 3% kitų sąnaudų padidėjimas.

Už banko paskolą skaičiuotos 5% dydžio metinės palūkanos. Kartu bus mokamas 1% dydžio nuo paskolos sumos draudimo įmokos (skaičiavimuose jos parodytos „kitose išlaidose“). Palūkanos pradedamos skaičiuoti nuo paskolos gavimo dienos. Jos bus mokamos kas mėnesį. Bankas suteiks bendrovei lengvatinį pusės metų periodą, po kurio paskola bus pradedama gražinti lygiomis dalimis kas mėnesį po 18750 Lt, 4 metus (15 priedas).

Pelno paskaičiavimuose realizacinėms pajamoms 2008 m. taikytas 10% metinių pajamų augimas, kitais metais 5%, dar vėlesniais iki 2%. Pajamų augimas skaičiuojamu laikotarpiu grindžiamas veiklos efektyvumo didinimu. Numatyta, kad kintamos išlaidos augs analogiškai pajamoms, taipogi įvertinama maždaug 3% infliacija. Pastovių sąnaudų prognozuojamas augimas ne mažiau 3% (prognozuojamas infliacijos lygis 3%). Jos apskaičiuojamos remiantis anksčiau išvardintomis sąlygomis (16 priedas).

Kintamų ir pastovių sąnaudų kitimo tendencijos pavaizduotos 14 paveiksle.

14 pav. UAB „Formula“ planuojamos pastovios ir kintamos sąnaudos 2007-2011 m. (Lt)

Kadangi kintamas sąnaudas sudaro įsigijamos produkcijos savikaina, jos sudaro didžiąją dalį visų išlaidų – apie 87-89%. Pastovioms sąnaudoms lieka šiek tiek daugiau nei 10% visų išlaidų.

2.3.7. Numatomų veiklos rezultatų vertinimas

Įmonės ūkinės finansinės veiklos rezultatus atspindi uždirbtas grynasis pelnas. Pirmaisiais projekto įgyvendinimo metais įmonė patirs 56,3 tūkst. Lt sąnaudas. Kadangi pajamų 2006 m. negaus, visos patirtos sąnaudos bus tų metų nuostolis. 2007 m. pradėjus vykdyti pardavimus, bus ne tik padengtas ankstesnių metų nuostolis, bet gautas grynasis pelnas – 118170 Lt. Grynasis 2008 m. pelnas bus 235175 tūkst. Lt. Kiekvienais metais didėjant apyvartai grynasis pelnas didės. 2009 m. jis bus 358 tūkst. Lt, 2010 m. – 387 tūkst. Lt. 2011 m., lyginant su 2007 m. grynasis pelnas padidės beveik trigubai ir sudarys 412 tūkst. Lt. Įgyvendinamo projekto pelno paskirstymas pateiktas 13 lentelėje.

UAB „Formula“ pelno paskirstymas 2007-2011 (tūkst. Lt)

Pelno paskirstymas	2007m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	Viso
Grynasis pelnas	118	235	358	387	412	1510
Absoliutus padidėjimas		353	711	1098	1510	1510
Gražinama paskolos dalis	-112,5	-225	-225	-225	-112,5	900
Kitos	5,5	10	133	162	610	610
Absoliutus padidėjimas		15,5	148,5	310,5	610	610

Šaltinis: sudaryta autorės

Projekto metu gaunamas grynasis pelnas kaip ir įmonės veikloje traukiamas į nepaskirstyto pelno eilutę. Nors ir bendras prognozuojamu laikotarpiu uždirbtas pelnas bus 1,51 mln. Lt, tačiau 2011 m. pelnas paskirstymui sudarytų 1,06 mln. Lt, nes turėtų būti gražintas pradinis UAB „Formula“ 450 tūkst. Lt įneštas kapitalas.

Pelnas, be kreditinių įsipareigojimų vykdymo, bus naudojamas nuolatiniam materialinės bazės atnaujinimui, apyvartinio kapitalo didinimui, naujausių aptarnavimo technologijų bei technikos diegimui, taip pat marketingo priemonėms.

2.3.8. Prognozuojamas balansas ir pinigų srautai

Projekto būsimų atsargų, išankstinių apmokėjimų, per vienerius metus gautinų sumų, prekybos skolų, kitų trumpalaikių įsipareigojimų, avansų sumų, mokėtinų mokesčių atlyginimų ir socialinio draudimo balanso eilutės (17 priedas) prognozuojamos pagal pardavimų lygiui reikalingą šių mokėjimų ir atsiskaitymų užtikrinimą, esamą galimybę prognozuojamai veiklai vykdyti, bei teigiamų piniginių srautų palaikymui, kurie bus reikalingi įsipareigojimams vykdyti.

Grynasis pinigų srautas (18 priedas), o ne pelnas tiesiogiai lemia įmonės finansinį pajėgumą. Įmonė gali uždirbti didelius pelnus ir tuo pačiu būti nemokia, nes tam tikros pelno sumos uždirbimas nesutampa su atitinkamos pinigų srautų sumos įplaukimu į įmonės kasą atitinkamu periodu. Pinigų srautų informacijos rengimas bei valdymas yra vienas iš pagrindinių valdymo apskaitos tikslų, nes juk pagrindinė valdymo apskaitos paskirtis - įmonės administracijai ir valdytojams vadybininkams teikti informaciją, kuria vadovaudamiesi, jie galėtų taip organizuoti gamybą, kad įmonė kuo efektyviau panaudotų turimus išteklius didesniai pelnei uždirbti. Tinkamas ir korektiškas pinigų srautų informacijos rengimas bei valdymas užtikrina ne tik efektyvų piniginių išteklių panaudojimą, bet taip pat užtikrina įmonės likvidumą, t.y. gebėjimą apmokėti savo įsipareigojimus, o tuo pačiu ir finansinį pajėgumą bei gyvybingumą. Pinigų srautų ataskaitos kitimo tendencijos pavaizduotos 14 lentelėje.

UAB „Formula“ pinigų srautai 2006 – 2011 m. (Lt)

Pinigų srautai	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Grynieji pinigų srautai iš įmonės veiklos	7304	125100	415700	506481	515722	494296
Akumuliuoti grynujų pinigų srautai		132404	548104	1054585	1570307	2064603

Šaltinis: sudaryta autorės

Numatomas pastovus grynujų pinigų iš įmonės veiklos didėjimas. Per analizuojamą šešerių metų laikotarpį akumuliuoti grynujų pinigų srautai sudarys 2064603 Lt.

2.3.9. Projekto rodiklių įvertinimas

Subalansuota degalinės finansinė būklė yra sėkmingos veiklos rezultatas ir pagrindinė sistemingos veiklos sąlyga. Netinkamas finansinių išteklių valdymas gali pabloginti finansinę būklę ir jos finansinius rodiklius. Nevykdant sutarčių sąlygų gali pritrūkti apyvartinių lėšų, kilti tiekėjų ir verslo partnerių neigiama reakcija, grėsmė veiklos tęstinumui. Todėl įmonės finansinės būklės analizė yra aktuali visiems rinkos dalyviams, nes kiekvienos įmonės tikslas yra kuo geresni veiklos rezultatai ir kuo labiau patenkinti savininkų lūkesčiai. Finansinė analizė padeda pastebėti įvairius negatyvius reiškinius įmonės veikloje, o analizės rezultatai leidžia daryti išvadas apie projekto vykdymą. 2006 m. finansiniai rodikliai neskaičiuojami, kadangi įmonė šiuo laikotarpiu veiklos nevykdys.

Pardavimų pelningumo rodikliai (19 priedas). Pardavimų pelningumo rodiklių reikšmės bei pokyčiai pateikiami 15 lentelėje.

15 lentelė

UAB "Formula" pardavimų pelningumo rodikliai ir jų pokyčiai 2007-2011 m.

Rodiklio pavadinimas	2007	2008	Pokytis	2009	Pokytis	2010	Pokytis	2011	Pokytis
	reikšmė %	reikšmė %	2007- 2008	reikšmė %	2008- 2009	reikšmė %	2009- 2010	reikšmė %	2010- 2011
Bendrasis pardavimų pelningumas	10,71	11,01	0,30	12,68	1,67	12,75	0,07	12,81	0,06
Įprastinės veiklos pelningumas	4,54	5,69	1,15	7,88	2,19	8,29	0,41	8,56	0,27
Grynasis pardavimų pelningumas	4,06	4,83	0,77	6,70	1,87	7,04	0,34	7,27	0,23

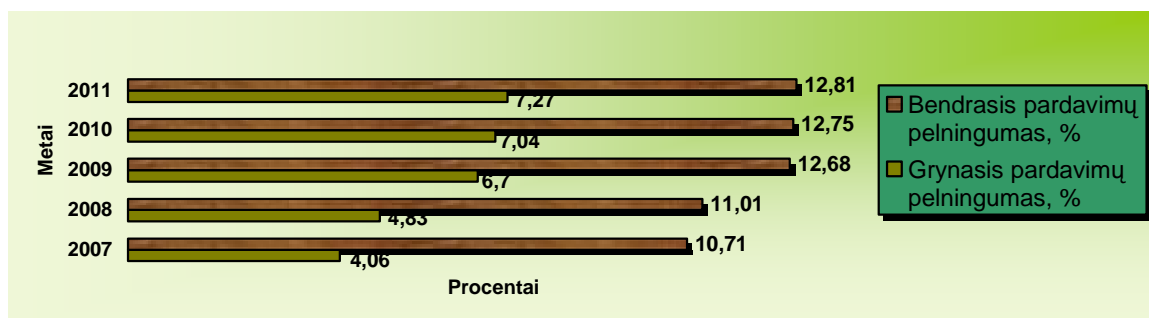
Šaltinis: sudaryta autorės

Pardavimų bendrasis pelningumas rodo, kad 2007 m. vienam pardavimų litui tenka 0,11 Lt bendrojo pelno. 2008 m. ir 2010 m. šis rodiklis keičiasi nežymiai, atitinkamai tik 0,3 ir 0,7 punkto. 2009 m. pasikeitimas 1,67 punkto ir tai reiškia, kad vienam pardavimų litui tenka beveik 13 ct

bendrojo pelno. Kadangi Lietuvoje bendrasis paslaugų pelningumas turėtų sudaryti ne mažiau 13-15%, matyti, kad projekto įgyvendinimo laikotarpiu UAB „Formula“ rodiklis atitiks pageidaujamą šalies šio rodiklio dydį.

Grynasis pardavimų pelningumas – parodo tikrąjį pelningumą įvertinus visas pajamas ir išlaidas. 2007 m. vienam pardavimų litui tenka 4 ct grynojo pelno. Analizuojamu laikotarpiu rodiklio reikšmė didėja, tai rodo produkcijos realizacijos efektyvumo didėjimą. Per penkerius metus grynasis pelningumas padidėja 3,21 punkto, 2011 m. pasiekdamas 7,27% pelningumą. Tai reiškia, kad įmonė iš kiekvieno suteiktų paslaugų lito gaus prognozuojamu pelningu laikotarpiu apie 4-7% grynojo pelno.

Įprastinės veiklos pelningumas leidžia įvertinti veiklos sąnaudų, finansinės ir kitos veiklos tendenciją įmonėje. Prognozuojamu atveju numatomas rodiklio reikšmės gerėjimas, parodantis sėkmingą administracijos veiklos vykdymą. Bendrojo ir grynojo pelningumo kitimo tendencijos pavaizduotos 15 pav.

15 pav. UAB „Formula“ bendrojo ir grynojo pardavimų pelningumas 2007-2011 m. (%)

Turto pelningumo rodikliai (19 priedas). *Turto grynasis pelningumas* nustato, kaip įmonės vadovai sugeba panaudoti turtą ir gauti pelną, nepriklausomai nuo to, ar nuosavybė yra kreditorių ar akcininkų. Jis rodo visų įmonės išteklių panaudojimo efektyvumą. Kiekvienais veiklos metais šis rodiklis didėja nuo 10,51% 2007 m. iki 19,41% 2010 m. 2011 m. rodiklis nežymiai sumažėja – 0,94 punkto iki 18,47%. Šis rodiklis pakankamai geras, nes kiekvienas turto litas uždirba apie 18-19 ct grynojo pelno.

Nuosavo kapitalo pelningumas įvertina akcinio kapitalo naudojimo efektyvumą, nes parodo, kaip greitai atsiperka investuotas kapitalas. Šis rodiklis mažės nuo 30,71% 2007 m. iki 21% 2011 m. Tai reiškia, kad vienam investuotam litui pelningumas sumažėja apie 10 ct Tam įtakos turės sparčiau didėjantis nuosavas kapitalas nei grynojo pelno augimo tempas.

Ilgalaikio ir trumpalaikio turto pelningumas parodo kas įmonei uždirba didesnę pelną. Visais metais, išskyrus 2009 m., trumpalaikio turto pelningumas buvo didesnis nei ilgalaikio, nes pastarojo

vertė buvo didesnė, todėl mažesnė dalis grynojo pelno atiteko ilgalaikiam turtui. UAB „Formula“ turto pelningumo rodikliai ir jų pokyčiai pateikiami 16 lentelėje.

16 lentelė

UAB "Formula" turto pelningumo rodikliai ir jų pokyčiai 2007-2011 m.

Rodiklio pavadinimas	2007	2008	Pokytis	2009	Pokytis	2010	Pokytis	2011	Pokytis
	reikšmė %	reikšmė %	2007- 2008	reikšmė %	2008- 2009	reikšmė %	2009- 2010	reikšmė %	2010- 2011
Turto grynasis pelningumas	10,51	13,78	3,27	19,38	5,60	19,41	0,03	18,47	0,94
Nuosavo kapitalo grynasis pelningumas	30,71	29,13	-1,58	30,67	1,54	24,95	-5,72	21,00	-3,95
Ilgalaikio turto grynasis pelningumas	15,66	23,43	7,77	39,89	16,46	34,28	-4,61	28,17	-6,11
Trumpalaikio turto grynasis pelningumas	31,95	33,48	1,53	37,67	4,19	44,78	7,11	53,68	8,90

Šaltinis: sudaryta autorės

Turto mokumo rodikliai (20 priedas). UAB „Formula“ mokumo rodikliai ir jų pokyčiai pateikiami 17 lentelėje .

17 lentelė

UAB "Formula" turto mokumo rodikliai ir jų pokyčiai 2007-2011 m.

Rodiklio pavadinimas	2007	2008	Pokytis	2009	Pokytis	2010	Pokytis	2011	Pokytis
	reikšmė	reikšmė	2007- 2008	reikšmė	2008- 2009	reikšmė	2009- 2010	reikšmė	2010- 2011
Auksinės balanso taisyklės koeficientas	0,99	0,87	-0,12	0,70	-0,17	0,73	0,03	0,75	0,02
Įsiskolinimo koeficientas	0,66	0,53	-0,13	0,37	-0,16	0,22	0,15	0,12	-0,10
Ilgalaikio įsiskolinimo koeficientas	0,34	0,20	-0,14	0,06	-0,14	0,00	-0,06	0,00	0,00
Trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas	0,32	0,33	0,01	0,31	-0,02	0,22	-0,09	0,12	-0,10
Finansinės priklausomybės (atsvaros) koeficientas	1,92	1,11	-0,81	0,58	-0,53	0,29	-0,29	0,14	-0,15
Bendrojo mokumo koeficientas	0,52	0,90	0,38	1,71	1,33	3,50	1,79	7,3	3,80
Einamojo mokumo koeficientas	1,03	1,26	0,23	1,68	0,42	1,95	0,27	2,86	0,91
Kritinio (greitojo) likvidumo koeficientas	0,68	0,97	0,29	1,40	0,43	1,63	0,23	2,35	0,72

Šaltinis: sudaryta autorės

Aukštinės balanso taisyklės koeficientas rodo, kokia dalimi ilgalaikis turtas finansuojamas akcininkų nuosavybe bei ilgalaikiais įsipareigojimais. Prognozuojamu laikotarpiu ilgalaikis įmonės turtas bus finansuojamas akcininkų nuosavybe ir ilgalaikiais įsipareigojimais, kurie nuolat mažės.

Įsiskolinimo koeficientas išreiškia, kiek įmonės turto yra finansuojama skolintomis lėšomis. Naudojamas ilgalaikiam mokumui įvertinti ir nustatyti, kokią augimą įmonė gali finansuoti skolindamasi. Nežiūrint į tai, kad rodiklio reikšmė 2007 m. sieks 0,66, tačiau kasmet grąžinant dalį paskolos bankui, įsipareigojimų suma mažės, o koeficiento reikšmė gerės, (2011 m. sumažės iki 0,12). Taigi apibendrinus prognozuojamus rezultatus, galima teigti, kad įmonė 2007 m. – 2011 m. bus moki ir galės įvykdyti prisiimtus įsipareigojimus.

Ilgalaikio įsiskolinimo koeficientas nustato, kokią įmonės turto dalį sudaro ilgalaikės skolos. Jei ilgalaikių skolų sąskaita didėja finansuojamas įmonės turtas, tai mažėja trumpalaikių skolų negrąžinimo rizika. Degalinės veiklos pradžioje ilgalaikio įsiskolinimo koeficientas bus 0,34. Kadangi įmonė neplanuoja daugiau imti ilgalaikių paskolų degalinės veiklai plėsti, tai šis koeficientas nuolat mažės, o 2010 m., grąžinus bankui visą paskolą, rodiklis pasieks nulinę reikšmę.

Trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas rodo, kokia įmonės turto dalis finansuojama trumpalaikėmis skolomis. Kaip ir kiti prognozuojami rodikliai, taip ir šis, degalinės veiklos pradžioje bus didesnis, o 2010 m. rodiklis, lyginant su 2007 m. sumažės 0,2 punkto iki 0,12. Koeficientas vertinamas palankiai, nes trumpalaikių skolų dalis turte sudarys iki 50%.

Finansinės priklausomybės (atsvaros) koeficientas rodo, kiek vienam nuosavybės litui tenka skolintų lėšų. Jis yra įmonės priklausomybės nuo skolininkų rodiklis. Kuo šis rodiklis didesnis, tuo didesnė priklausomybė. Įmonės priklausomybė nuo skolininkų 2007 m. bus labai didelė, t.y. 1 nuosavo kapitalo litui teks 1,92 Lt skolintų lėšų. Tačiau jau 2008 m. šis rodiklis sumažės 42% ir bus lygus 1,11. Kadangi įmonė savo veiklą vis labiau finansuos nuosavomis lėšomis, todėl kasmet šis rodiklis gerės ir įmonės priklausomybė nuo skolininkų mažės, t.y. 2009 m. bus 0,58; 2010 m. – 0,29; o 2011 m. tik 0,14.

Bendrojo mokumo koeficientas nustato, kiek kartų savininkų nuosavybė viršija bendrus įsipareigojimus. Kuo didesnis koeficientas, tuo aukštesnis mokumo lygis ir mažesnė finansinė rizika. Mokumas prognozuojamu laikotarpiu didės, nes paskola bankui mažės. Nors 2007 m. koeficientas bus lygus 0,52, 2008 m. padidės 73% ir bus lygus 0,90, o 2009 m. padidės beveik dvigubai iki 1,71, tačiau tik nuo 2010 m. rodiklis ženkliai pasikeis į gerąją pusę ir pasieks 3,50, kai tuo tarpu rekomenduojama reikšmė 2. 2011 m. bendrojo mokumo koeficientas išaugs daugiau nei 2 kartus iki 7,3.

Einamojo mokumo koeficientas išreiškia, kokia dalimi trumpalaikis turtas padengia įsipareigojimus ir leidžia prognozuoti mokumo būklę artimiausiu metu. Ta pati priežastis, lėmusi prieš tai prognozuotų rodiklių dinamiką, įtakojo ir einamojo mokumo koeficiento kitimą. 2007 m.

šis koeficientas bus 1,03, t.y. kiekvienas trumpalaikių įsipareigojimų litas bus padengtas 1,03 Lt trumpalaikiu turtu. Vėliau situacija nuolat gerės, o nuo 2008 m. trumpalaikis turtas viršys trumpalaikius įsipareigojimus ir pasieks saugią ribą, t.y. bus didesnis nei 1,2.

Kritinio (greitojo) mokumo koeficientas padeda tiksliau įvertinti įmonės mokumo lygį, nes apskaičiuojant šį rodiklį daroma prielaida, kad atsargos negali būti greitai parduotos. Jis parodo, ar įmonė galėtų greitai apmokėti savo trumpalaikius įsipareigojimus. Šis rodiklis pakankamai geras, nes 2007 m. įmonė galėtų net 67% įsiskolinimų nedelsiant padengti, o visais vėlesniais metais situacija dar labiau gerės, kuomet 2011 m. įmonės trumpalaikis turtas be atsargų viršys 2,35 karto įsipareigojimus. Šis rodiklis geras todėl, kad įmonė nekaupia daug atsargų, o vėliau atidavus bankui paskolą ir visi įsipareigojimai labai sumažėja. Taigi, apibendrinant, matosi, kad UAB „Formula“ mokumo rodikliai labai geri ir saugūs investuotojams.

Apyvartumo rodikliai (21 priedas). Įmonės veiklos efektyvumas vertinamas keliais rodikliais, nusakančiais įmonės ūkinės –gamybinės veiklos sąnaudų lygį, ir rodikliais, rodančiais įmonės lėšų, esančių visose lėšų apytakos stadijose, trūkumą. Apyvartumo rodikliai ir jų pokyčiai pateikiami 18 lentelėje.

18 lentelė

UAB "Formula" apyvartumo rodikliai ir jų pokyčiai 2007-2011 m.

Rodiklio pavadinimas	2007	2008	Pokytis	2009	Pokytis	2010	Pokytis	2011	Pokytis
	reikšmė	reikšmė	2007-2008	reikšmė	2008-2009	reikšmė	2009-2010	reikšmė	2010-2011
Turto apyvartumas (grąža)	2,59	2,87	0,28	2,92	0,05	2,78	-0,14	2,55	-0,23
Ilgalaikio turto apyvartumas (grąža)	3,86	4,88	1,02	6,01	1,13	4,90	-1,11	3,89	-1,01
Trumpalaikio turto apyvartumas (grąža)	7,88	6,98	-0,90	5,67	-1,31	6,41	0,74	7,42	1,01
Nuosavo kapitalo apyvartumas (grąža)	7,57	6,07	-1,50	4,62	-1,45	3,57	-1,05	2,9	-0,67

Šaltinis: sudaryta autorės

Turto apyvartumas išreiškia, kiek vienas litas turto sukuria pajamų. Analizuojamu laikotarpiu pradžioje turtas sukurs beveik vienodai pajamų, vidutiniškai apie 2,6 Lt. Šis rodiklis mažai kinta, nes didės tiek turtas, tiek pardavimų pajamos. Vienam litui turto tekanti pajamų dalis pakankamai didelė, todėl įmonei šis rodiklis yra labai geras, nors ir nedidėja.

Ilgalaikio turto apyvartumas rodo, kiek vienas litas ilgalaikio turto sukuria pajamų. Šis rodiklis iš pradžių didėjo, 2007-2009 m. ir siekė nuo 3,86 iki 6,01, nes nebuvo įsigyjama ilgalaikio turto, o

pajamos augo. Vėlesniais metais 2010-2011 rodiklio reikšmė sumažėjo, nes padidėjo ilgalaikio finansinio turto vertė. Tačiau ir sumažėjus rodiklio reikšmei jo dydis gana patrauklus, nes parodo, kad vienas turto litas uždirba 4,9 – 3,9 Lt pardavimo pajamų.

Trumpalaikio turto apyvartumas išreiškia, kiek kartų per metus įvyksta pilnas veiklos ciklas. Apyvartumas iš pradžių mažėjo, nes įmonėje didėjo atsargos, o 2010-2011 metais vėl ims didėti, nes sumažės trumpalaikio turto vertė.

Nuosavo kapitalo apyvartumas parodo, kiek vienas nuosavo kapitalo litas sukuria pajamų. Nuosavo kapitalo apyvartumas mažės nuo 7,57 2007 m. iki 2,9 – 2011 m. Tai lems nuosavo kapitalo įmonėje spartesnis didėjimas nei pardavimų ir paslaugų pajamos.

2.3.10. Projekto efektyvumo įvertinimas

Svarbiausia projekto finansinės analizės užduotis – būsimųjų pinigų srautų apskaičiavimas, nes jie yra pagrindas, atlikti investicinio projekto įvertinimą. Tik gaunami pinigų srautai gali užtikrinti investicinio projekto įgyvendinimą. Kuo realesnė projekto grynujų pinigų srautų prognozė, tuo patikimesnis investicinio projekto vertinimas bei mažesnė rizika. Todėl įvertinant projekto efektyvumą kreipiamas dėmesys būtent į šiuos pinigų srautus. Šiame darbe skaičiuojami svarbiausi investicijų efektyvumo rodikliai: grynoji dabartinė vertė (NPV), vidinė pajamų norma (IRR), investicijų atsipirkimo trukmė (PP), rentabilumo indeksas (PI).

Grynoji dabartinė vertė (NPV).

Remiantis projekto planuojama pinigų srautų ataskaita (18 priedas), apskaičiuota grynoji dabartinė vertė 2006-2011 metams (22 priedas). Naudojama diskonto norma 7% (nustatyta Lietuvos banko). Grynosios dabartinės vertės dinamika pateikiama 19 lentelėje.

19 lentelė

Grynosios dabartinės vertės dinamika 2006-2011 m.

Metai	Investicijos (Lt)	Grynieji pinigų srautai iš įmonės veiklos (Lt)	NPV, esant 7% diskonto normai		Grynosios dabartinės vertės sukaupimas (Lt)
			Už metus (Lt)	Akumuliuoti (Lt)	
2006	1520000	7304	6826	6826	-1513174
2007	-	125100	109267	116093	-1403907
2008	-	415700	339335	455428	-1064572
2009	-	506481	386392	841820	-678180
2010	-	515722	367703	1209523	-310477
2011	-	494296	329370	1538893	18893
Iš viso	1520000	2054326		1538893	18893

Šaltinis: sudaryta autorės

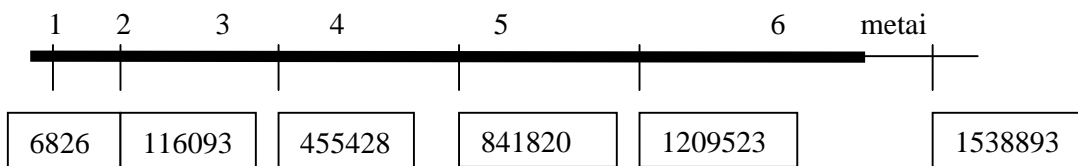
Grynoji dabartinė vertė yra teigiamas dydis ($NPV > 0$). Vadinasi, pasirinktas projektas yra priimtinas bei pelningas. Tai reiškia, kad diskontuotos būsimos pajamos didesnės už diskontuotą investicijų vertę. Įgyvendinus projektą, savininkų turtas padidės.

Vidinė pajamų norma (IRR).

IRR rodiklis yra vienas iš dažniausiai naudojamų investicinių projektų efektyvumo vertinimo rodiklių. Jis nurodo maksimalią diskonto normą, kuriai esant atsiperka investicijos. Norint gauti pelną iš investuotų lėšų arba, kad jos atsipirktų, būtina, kad grynoji dabartinė vertė būtų didesnė arba lygi nuliui. Todėl skaičiuojant vidinę pajamų normą, t. y. diskonto koeficientą, kuris sulygina projekto grynujų įplaukų dabartinę vertę su pradinėmis investicijomis, turi būti užtikrinta lygybė $NPV = 0$. Apskaičiuota investicinio projekto vidinė pajamų norma lygi 7,31%. Kuo ši norma aukštesnė, tuo investicinis projektas patrauklesnis investuotojams. Palyginus gautą rodiklį su investiciniam projektui pasiskolintų finansinių išteklių kaštais, (banko paskolos palūkanos 5%), matyti, kad IRR yra didesnis, projektas laikomas finansiškai naudingas ir priimtinas.

Investicijų atsipirkimo laikotarpis (PP).

Investicijų atsipirkimo laikotarpis – tai periodas, per kurį diskontuotos pajamos yra lygios investicijų sumai. Apskaičiuojant investicijų atsipirkimo laikotarpį naudotasi projekto pinigų srautų ataskaitos duomenimis. Gauta, kad visų investicijų suma sudaro 1.520.000 Lt, o diskontuotos pajamos – 1.538.893 Lt. Atsipirkimo laikotarpis pavaizduotas 16 paveiksle.

16 pav. Investicinio projekto atsipirkimo laikotarpis

Matoma, kad investicijos atsipirks per 5 metus ir 11-12 mėnesių. Kadangi investicijų atsipirkimo periodas parodo tik kapitalinių investicijų apyvartumą, o tos priemonės pelningumo neparodo, šis atsipirkimo laiko būdas gali būti taikomas tik kaip pagalbinis, sprendžiant apie numatomų investicijų efektyvumą. Nagrinėjamu atveju matyti, kad investicinio projekto atsipirkimo periodas yra trumpesnis už projekto gyvavimo ciklo periodą, todėl galima teigti, kad atsipirkimo trukmės atžvilgiu projektas yra priimtinas.

Rentabilumo indeksas (PI).

Rentabilumo indeksas dar kartais vadinamas pelningumo indeksu. Jis yra grynosios dabartinės vertės nustatymo metodo tęsinys. Rentabilumo indeksas išreiškia dabartinių pajamų ir tai pačiai datai diskontuotų investicinių išlaidų santykį. Apskaičiavus rentabilumo indeksą, kuris lygus 1,08 (1538893/1420561), matyti, kad $PI > 1$. Tai reiškia, kad numatytos investicijos rentabilios, užtikrina šio normatyvo reikalavimus (t. y. PI turi būti didesnė arba lygi 1), investicinis projektas laikomas priimtiniu.

Atlikus UAB „Formula“ projekto efektyvumo rodiklių apskaičiavimus matyti, kad planuojamas investicinis projektas priimtinas, atitinka visus efektyvumo vertinimo apskaičiuotų rodiklių normatyvų reikalavimus.

2.3.11. Rizikos analizė. Lūžio taškas

UAB „Formula“ investicinio projekto kiekybiniam rizikos įvertinimui naudojama nenuostolingumo lūžio analizė, parodanti pardavimų apimtį, kuri būtina, kad įmonė padengtų veiklos išlaidas. Lūžio taško analizė atliekama pagrindinei numatomai veiklai – degalų pardavimui. Ši analizė atlikta remiantis pastoviomis ir kintamomis sąnaudomis (23 priedas). Atlikta degalinės nenuostolingumo lūžio analizė pateikiama 20 lentelėje.

20 lentelė

UAB „Formula“ nenuostolingumo lūžio taško analizės rezultatai

Eil. Nr.	Duomenys pelningumo lūžio taško nustatymui	2007m.	2008m.	2009m.	2010m.	2011m.
1.	Pardavimų pajamos, tūkst. Lt	4019	4558	5013	5165	5320
2.	Vidutinė kaina, tūkst. Lt	2,233	2,301	2,411	2,435	2,459
3.	Kintamieji kaštai, tūkst. Lt	3448	3910	4228	4356	4487
4.	Pastovūs kaštai, tūkst. Lt	460	483	506	502	504
5.	Kaštai iš viso, tūkst. Lt	3908	4393	4734	4858	4991
6.	Bendrasis pelnas, tūkst. Lt	111	165	279	307	329
7.	Pardavimų kiekis, t (1:2)	1800	1980	2079	2121	2163
8.	Produkto vieneto indėlis (6:7)	0,062	0,083	0,134	0,145	0,152
9.	Kintamieji kaštai, tenkantys 1 tonai, tūkst. Lt (3:7)	1,915	1,975	2,034	2,054	2,074
10.	Pelno riba, parodanti 1 t indėlių į pastovių kaštų apmokėjimą, tūkst. Lt (2-9)	0,318	0,326	0,377	0,381	0,385
11.	Pardavimų kiekis lūžio taške, t (4:10)	1447	1482	1342	1318	1309

Šaltinis: sudaryta autorės

Lūžio taško reikšmė kiekvienais metais mažesnė už nominalias pardavimų apimtis, kas parodo, kad projektas yra pelningas.

Rizikos matas – finansinio stabilumo atsargos rodiklis – koeficientas ar absoliuti reikšmė, gaunama prognozuojamą pardavimų apimtį lyginant su nenuostolingumo lūžio taško apimtimi, parodo, kiek įmonė turi atsargų mažinti pardavimus, nebijodama, kad veikla taps nuostolinga (21 lentelė).

21 lentelė

Finansinio stabilumo atsargos koeficientų rezultatai 2007-2011 m.

Eil. Nr.	Duomenys pelningumo lūžio taško nustatymui	2007m.	2008m.	2009m.	2010m.	2011m.
1.	Prognozuojamos pardavimų apimtys (t)	1800	1980	2079	2121	2163
2.	Pardavimų apimtis lūžio taške (t)	1447	1482	1342	1318	1309
3.	Finansinio stabilumo atsargos (t)	353	498	737	803	854
4.	Finansinio stabilumo atsargos koeficientas	0,20	0,25	0,35	0,38	0,39

Šaltinis: sudaryta autorės

Kuo didesnė šio rodiklio reikšmė, tuo mažesnė rizika patirti nuostolius. Kadangi kiekvienais metais šio rodiklio reikšmė teigiama, pastaraisiais metais siekia 0,39, reiškia, kad UAB “Formula” degalų pardavimo veikla bus pelninga ir rizika, patirti nuostolius yra labai maža.

3. UAB „FORMULA“ VEIKLOS RODIKLIŲ POKYČIŲ PO INVESTICINĖS PLĖTROS VERTINIMAS

3.1. Pardavimų apimties, bendrojo pelno ir grynojo pelno prognozavimas

Kiekvienai įmonei naudinga sužinoti apie jos laukiančią artimiausią ateitį. Tam yra naudojami įvairūs prognozavimo būdai, pavyzdžiui tiesinis, logaritminis, parabolės, hiperbolės ir kt. trendo funkcijos būdai. Analizuojamos įmonės prognozės vertinimui pasirinktas logaritminis trendas, nes jis rodo gėstantį pardavimų augimą. Remiantis tuo, kad UAB „Formula“ dirba beveik visu pajėgumu, spartaus didėjimo nebegali tikėtis. Naudojantis tiesinės regresijos lygtimi, atliktas pardavimų prognozės skaičiavimas. Duomenys, reikalingi pardavimų prognozavimui, pateikti 22 lentelėje.

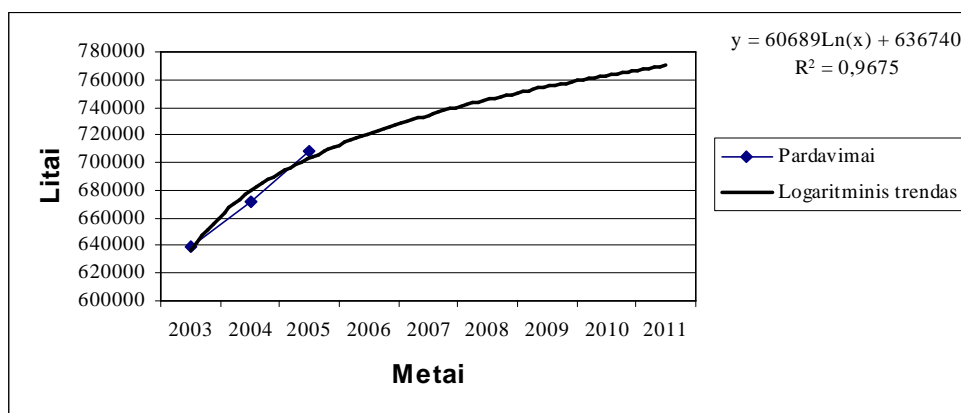
22 lentelė

Pardavimų apimties prognozavimas 2006-2011 m.

Metai	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Pardavimai	639345	671747	707867						
t	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ln t	0	0.6931	1.0986	1.3863	1.6094	1.7918	1.9459	2.0794	2.1972
(Ln t) ²	0	0.4804	1.2069	1.9218	2.5903	3.2104	3.7866	4.3241	4.8278
y* Ln t	0	465597.7	777671.4						
Trendo reikšmės	636740	678804	703414	720873	734415	745480	754835	762939	770087

Šaltinis: sudaryta autorės

Naudojantis kompiuterio MS EXCEL programa, 17 paveiksle pavaizduota pardavimų ir paslaugų apimties kitimo tendencija 2003-2005 m. bei pardavimų ir paslaugų apimties prognozė 2006-2011 m.

17 pav. UAB „Formula“ pardavimų apimties prognozė 2006-2011 m. (Lt)

Pagal šį paveikslą galima padaryti išvadą, kad UAB „Formula“ pardavimų ir paslaugų apimtys kiekvienais metais augs, nes 2003-2005 m. šios pajamos augo tolygiai. Per ateinančius 6 veiklos metus, remiantis prognozavimu, panaudojus trendo funkciją, įmonės pajamos turėtų išaugti 8,8% nuo 707,9 tūkst. 2005 m. iki 770,1 tūkst. Lt 2011 m. Gautos prognozuojamos pardavimų ir paslaugų pajamų reikšmės bus naudojamos analizuojant UAB „Formula“ veiklos rodiklių pokyčius po investicinės plėtros.

Analogiškai, naudojant tiesinės regresijos lygtį, prognozuojamas ir bendrasis pelnas 2006-2011 m. Bendrojo pelno prognozei apskaičiuoti reikalingi duomenys pateikiami 23 lentelėje.

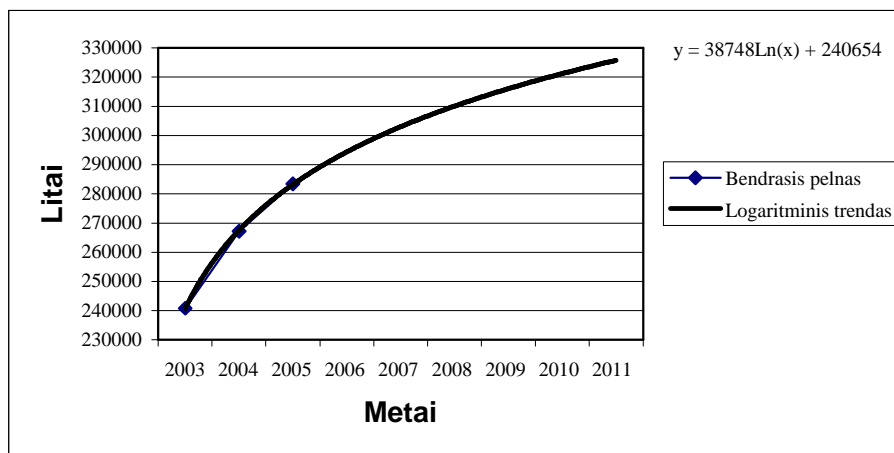
23 lentelė

UAB „Formula“ bendrojo pelno prognozavimas 2006-2011 m.

Metai	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Bendrasis pelnas	240792	267138	283459						
t	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ln t	0	0.6931	1.0986	1.3863	1.6094	1.7918	1.9459	2.0794	2.1972
(Ln t) ²	0	0.4804	1.2069	1.9218	2.5903	3.2104	3.7866	4.3241	4.8278
y* Ln t	0	185157.3	311411.5						
Trendo reikšmės	240654	267510	283223	294370	303016	310081	316054	321228	325792

Šaltinis: sudaryta autorės

Naudojantis kompiuterio MS EXCEL programa, 18 paveiksle pavaizduota bendrojo pelno kitimo tendencija 2003-2005 m. bei bendrojo pelno prognozė 2006-2011 m.

18 pav. UAB „Formula“ bendrojo pelno prognozė 2006-2011 m. (Lt)

Remiantis 23 lentelės duomenimis bei atlikta trendo funkcija, galima daryti išvadą, kad UAB „Formula“ bendrasis pelnas kiekvienais metais augs. Per ateinančius 6 veiklos metus, remiantis atliktu prognozavimu, įmonės bendrasis pelnas padidės 14,9% nuo 283,4 tūkst. 2005 m. iki 325,8

tūkst. Lt 2011 m. Gautas prognozuojamas bendrojo pelno reikšmės bus naudojamos analizuojant UAB „Formula“ veiklos rodiklių pokyčius po investicinės plėtros.

Naudojant tiesinės regresijos lygtį atliktas grynojo pelno prognozavimas 2006-2011 m. Grynojo pelno prognozei apskaičiuoti reikalingi duomenys pateikiami 24 lentelėje.

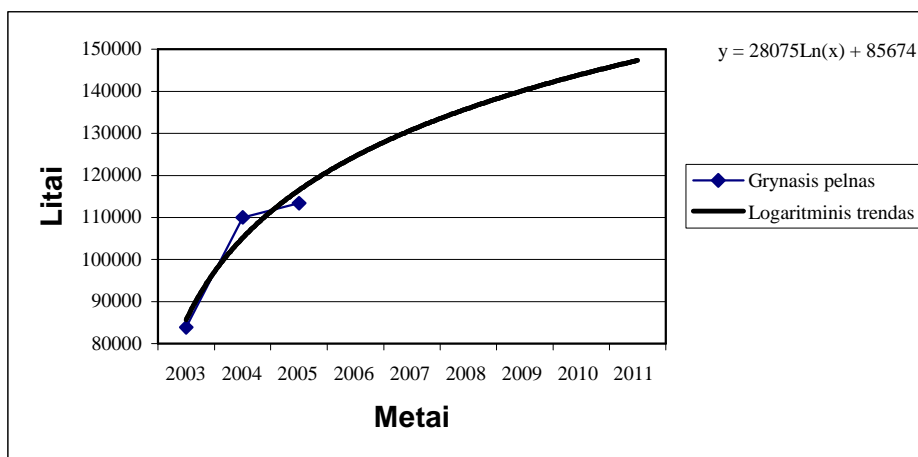
24 lentelė

UAB „Formula“ grynojo pelno prognozavimas 2006-2011 m.

Metai	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Grynasis pelnas	83861	110047	113418						
t	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ln t	0	0.6931	1.0986	1.3863	1.6094	1.7918	1.9459	2.0794	2.1972
(Ln t) ²	0	0.4804	1.2069	1.9218	2.5903	3.2104	3.7866	4.3241	4.8278
y* Ln t	0	76275.2	124602.4						
Trendo reikšmės	85674	105133.2	116517.5	124594.2	130859	135977.6	140305.4	144054.3	147361.1

Šaltinis: sudaryta autorės

Naudojantis kompiuterio MS EXCEL programa, 19 paveiksle pavaizduota grynojo pelno kitimo tendencija 2003-2005 m. bei grynojo pelno prognozė 2006-2011 m.

19 pav. UAB „Formula“ grynojo pelno prognozė 2006-2011 m. (Lt)

Iš paveikslo matyti, kad UAB „Formula“ grynasis pelnas kiekvienais metais augs, nes 2003-2005 m. grynasis pelnas irgi augo tolygiai. Grynasis pelnas nuo 2005m. iki 2011 m. išaugs 29,93%, nuo 113,4 tūkst. iki 147,4 tūkst. Lt. Gautas prognozuojamas grynasis pelnas bus naudojamos analizuojant UAB „Formula“ veiklos rodiklių pokyčius po investicinės plėtros.

3.2. UAB „Formula“ rodiklių po investicinės plėtros analizė

UAB „Formula“ veikla po investicinės plėtros – apgyvendinimo bei maitinimo paslaugos, prekyba degalais, atsarginėmis detalėmis, maisto produktais ir gėrimais bei autoploviklos

paslaugos. Norint objektyviai įvertinti investicijų plėtrą, būtina atlikti ne tik investicinio projekto ekonominį vertinimą. Būtina išanalizuoti, kaip pasikeis įmonės situacija po investicinės plėtros, t. y. įvertinti privalumus ir trūkumus, finansinius pajėgumus ir jų galimus rezultatus. Kadangi esamos ir būsimos veiklos pobūdis skiriasi, finansinių rodiklių santykinės reikšmės gali būti mažesnės išraiškos ar neigiamos, tačiau absoliučia reikšme – rezultatai priešingi. Investicinės plėtros reikalingumo pagrindimui atlikta visos įmonės finansinė analizė, remiantis esamos ir planuojamos veiklos prognozuojamomis finansinėmis ataskaitomis, t. y. balansu (24 priedas), pelno (nuostolių) ataskaita (25 priedas) ir pinigų srautų ataskaita (26 priedas).

Rodiklių, po investicinės plėtros, apskaičiavimui ir jų analizei naudojami 3.1. skyriuje atliktų pardavimų, bendrojo pelno, grynojo pelno prognozavimai, kurie buvo nustatyti remiantis logaritminio trendo funkcijos pagalba. Planuojamos veiklos – degalinės – rodiklių skaičiavimui ir jų analizei, naudojami 2.3.5 ir 2.3.6 skyriuose pateikti prognozuojami duomenys.

Pardavimų pelningumo rodikliai (27 priedas). Pardavimų pelningumo rodiklių reikšmės bei pokyčiai pateikiami 25 lentelėje.

25 lentelė

UAB "Formula" pardavimų pelningumo rodikliai 2006-2011 m. (%)

Rodiklio pavadinimas	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	reikšmė %	reikšmė %	reikšmė %	reikšmė %	reikšmė %	reikšmė %
Bendrasis pardavimų pelningumas	40,84	15,16	15,07	16,30	16,32	16,34
Veiklos pelningumas	3,28	6,36	6,86	8,58	8,72	8,81
Įprastinės veiklos pelningumas	11,38	7,16	7,81	9,63	10,01	10,25
Ataskaitinių metų pelningumas	11,15	7,13	7,78	9,61	9,98	10,23
Grynasis pardavimų pelningumas	9,47	6,06	6,61	8,17	8,48	8,69

Šaltinis: sudaryta autorės

Kaip jau buvo minėta skyriaus pradžioje, esamos ir būsimos veiklos pobūdis skiriasi. Tai akivaizdžiai matosi iš pardavimų pelningumo rodiklių skaičiavimo. Kadangi esamos veiklos, t. y. apgyvendinimo paslaugų, paslaugų savikainos dalis (60-62% nuo pardavimo pajamų) mažesnė nei būsimos veiklos savikaina (85-88%), todėl labai skiriasi *bendrojo pardavimų pelningumo* reikšmė, kuri visais metais mažėja. Nors santykinė reikšmė 2006 m. bendrasis pelningumas didžiausias, sudaro net 40,84%, absoliučia reikšme bendrasis pelnas tais metais yra mažiausias (294 tūkst., 2011 m. – 1051 tūkst.). Nors bendrojo pelningumo rodiklis ir mažėja, tačiau kaip buvo paaiškinta, tai nėra bloga tendencija, nes tam yra aiškios priežastys. Jis išlieka pakankamai geras ir atitinka

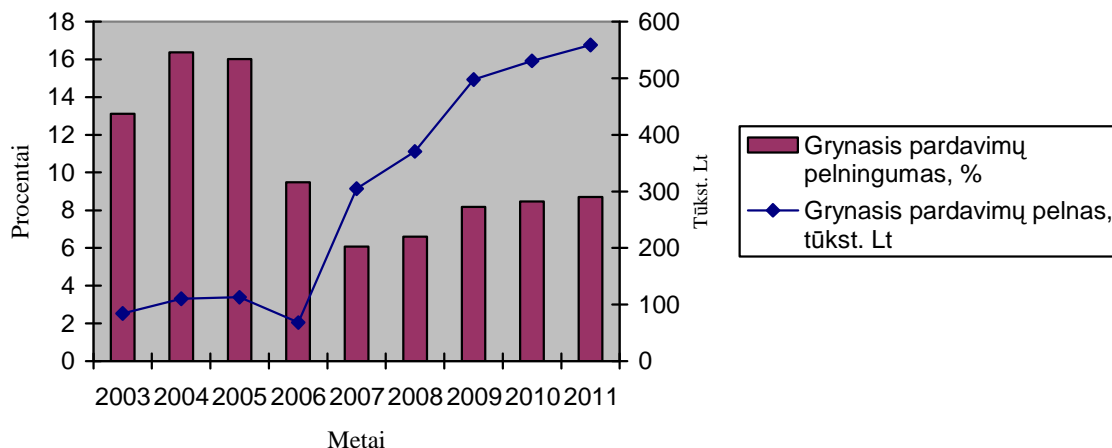
pageidaujama šalis rodiklio dydį (13-15%), t. y. vienas pardavimo litas uždirba 16 ct bendrojo pelno.

Veiklos pelningumo rodiklio reikšmė, priešingai nei bendrojo pardavimų pelningumo, kiekvienais metais didėja, nuo 3,28% 2006 m. iki 8,81% 2011 m. Šio rodiklio didėjimui įtakos turi esamos ir būsimos veiklos nevienodas veiklos sąnaudų pasiskirstymas. Kadangi esamos įmonės veiklos pelningumas mažesnis nei būsimos veiklos, t. y. viešbučio veiklos sąnaudos sudaro apie 30% pardavimo pajamų, o degalinės veiklos sąnaudos tik apie 5%, todėl bendras visos įmonės veiklos pelningumas didėja ir 2011 m. įmonė vienam pardavimų litui gaus daugiau nei 8 ct pelno.

Atitinkamai *įprastinės veiklos pelningumas* ir *ataskaitinių metų pelningumas* nuo 2007 m., kai veiklą pradės naujasis įmonės padalinys, didėja ir 2011 m. sudaro apie 10%.

Grynasis pardavimų pelningumas – tai pelningumas, įvertinus visas pajamas ir išlaidas. Grynasis pelningumas kiekvienais metais didėja. 2007 m. vienam pardavimų litui tenka 6 ct grynojo pelno. Per penkerius metus grynasis pelningumas padidėja 2,63 punkto, 2011 m. pasiekdamas 8,69% pelningumą. Tai reiškia, kad įmonė iš kiekvieno suteiktų paslaugų lito prognozuojamu laikotarpiu gaus apie 6-8 ct grynojo pelno. Nors esamos veiklos grynasis pelningumas siekia apie 16%, atlikus investicijas grynojo pelningumo reikšmė sumažėja, tačiau lygiai taip pat, kaip ir analizuojant bendrąjį pardavimų pelningumą, rezultatai paėmus absoliučia reikšme, grynasis pelnas išauga beveik 5 kartus, nuo 113 tūkst. 2005 m. iki 559 tūkst. 2011 m.

20 paveiksle pateikiamas grynojo pelno ir grynojo pardavimų pelningumo kitimas 2003-2011 m. Iš paveikslo matyti, kad įdiegus naują veiklą, grynasis pelningumas ir grynasis pelnas įmonėje 2006 m. sumažėja, o nuo 2007 m. šie dydžiai kinta skirtingai. Grynasis pelnas absoliučia reikšme 2008-2011 m. laikotarpiu ženkliai išauga, lyginant su 2003-2005 m. laikotarpiu, o grynasis pelningumas laikotarpyje po investicinės plėtros, nepasiekia buvusios rodiklio reikšmės iki investavimo.

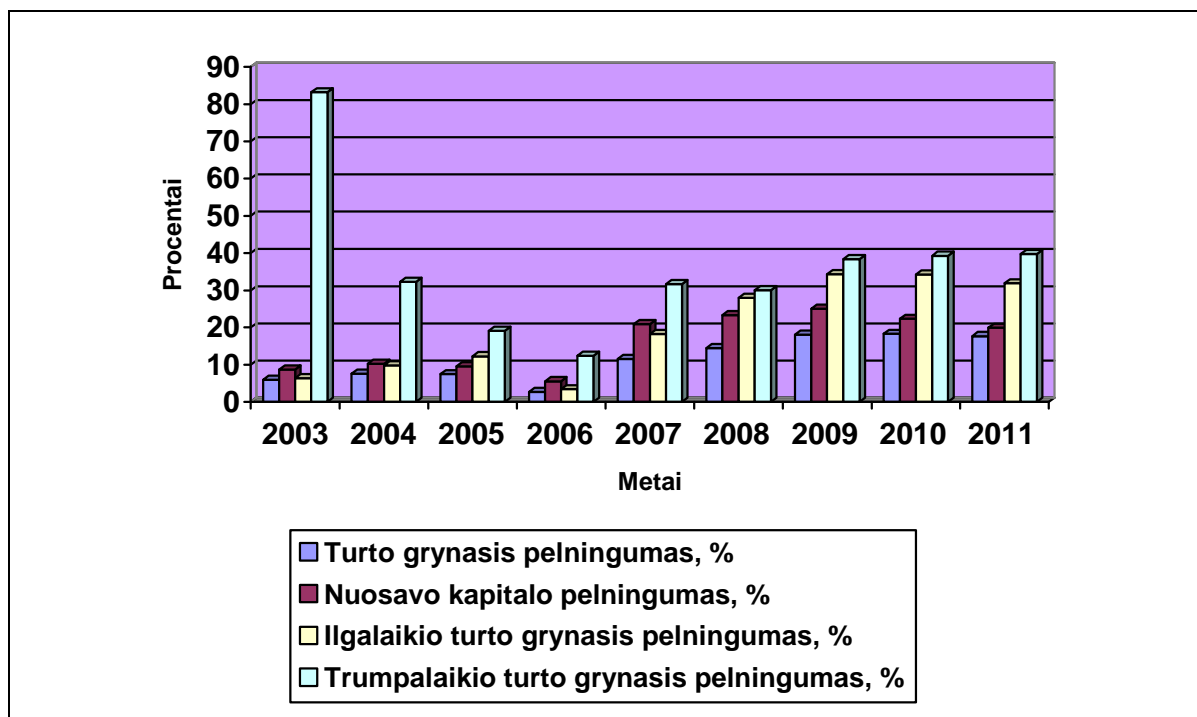
20 pav. UAB „Formula“ grynasis pardavimų pelningumas 2003-2011 m. (% ir tūkst. Lt)

Turto pelningumo rodikliai (28 priedas). Turto pelningumo rodikliai nuo 2007 m. kiekvienais metais didėja. 2006 m. šis rodiklis yra mažiausias, nes tais metais vykdomos investicijos, įmonė patiria daugiau sąnaudų ir uždirba mažiau pelno, o įmonės turto vertė išauga. Tačiau kiekvienais sekančiais metais uždirbant vis didesnį grynąjį pelną ir neinvestuojant lėšų, šių rodiklių reikšmės gerėja. Tai reiškia, kad įmonė išteklius naudoja efektyviai.

Turto grynasis pelningumas didėja nuo 2,7% 2006 m. iki 18,3% 2010 m. 2011 m. rodiklis nežymiai sumažėja – 0,61 punkto iki 17,69%. Šis rodiklis pakankamai geras, nes kiekvienas turto litas uždirba apie 17-18 ct grynojo pelno.

Nuosavo kapitalo pelningumas padidėja nuo 5,58% 2006 m. iki 25,07% 2009 m., o 2010 ir 2011 m. šiek tiek sumažėja, atitinkamai iki 22,34% ir 19,92%. Tačiau šis rodiklis pakankamai geras, nes vienas investuotas litas uždirba apie 20 ct grynojo pelno. Pastaraisiais metais nuosavo pelningumo rodiklio mažėjimui įtakos turi sparčiau didėjantis nuosavas kapitalas nei grynasis pelnas. Taigi, atlikus investicijas, kiekvienas nuosavo kapitalo litas po penkerių metų veiklos, uždirbs dvigubai daugiau pelno, nei vien iš viešbučio veiklos. Nuosavo kapitalo vieno lito pelnas išauga nuo 10 ct 2003 m. iki 20 ct 2011 m.

Ilgalaikio ir trumpalaikio turto pelningumas didėja, tai reiškia, kad įmonėje uždirbamas didesnis pelnas, o turto vertė nedidėja. UAB „Formula“ turto pelningumo rodiklių reikšmės pateikiamos 21 paveiksle, kuriame matyti, kad iki investavimo turto pelningumo rodikliai buvo mažesni, t. y. uždirbo mažiau grynojo pelno, lyginant su rodikliais po investicinės plėtros.

21 pav. UAB „Formula“ turto pelningumo rodikliai 2003-2011 m. (%)

Turto mokumo rodikliai (29 priedas). UAB „Formula“ mokumo rodikliai. pateikiami 26 lentelėje.

26 lentelė

UAB "Formula" turto mokumo rodikliai 2006-2011 m.

Rodiklio pavadinimas	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	reikšmė	reikšmė	reikšmė	reikšmė	reikšmė	reikšmė
Auksinės balanso taisyklės koef.	0,9345	0,8287	0,6893	0,6908	0,6527	0,6249
Įsiskolinimo koeficientas	0,5175	0,4474	0,3803	0,2769	0,1811	0,1119
Ilgalaikio įsiskolinimo koef.	0,3555	0,2132	0,1316	0,0409	0,0000	0,0000
Trumpalaikio įsiskolinimo koef.	0,1619	0,2342	0,2486	0,2360	0,1811	0,1119
Finansinės priklausomybės (atsvaros) koef.	1,0725	0,8097	0,6136	0,3829	0,2211	0,1260
Bendrojo mokumo koeficientas	0,9324	1,2351	1,6297	2,6115	4,5231	7,9372
Einamojo mokumo koeficientas	1,3391	1,5600	1,9388	2,0012	2,5710	3,9772
Kritinio (greitojo) likvidumo koeficientas	1,2294	1,0948	1,4598	1,6185	2,2038	3,1852

Šaltinis: sudaryta autorės

Finansų analitikai rekomenduoja, kad *auksinės balanso taisyklės koeficientas* nebūtų didesnis už 1, t. y. ilgalaikis turtas nebūtų didesne dalimi finansuojamas akcininkų nuosavybe bei ilgalaikiais įsipareigojimais. Analizuojant UAB „Formula“ finansinius rodiklius po investavimo, visu prognozuojamu laikotarpiu ilgalaikio įmonės turto finansavimas akcininkų nuosavybe ir ilgalaikiais įsipareigojimais nuolat mažės. 2003 m. auksinės balanso taisyklės koeficientas buvo lygus 1,18, o 2006 m. ir vėlesniais laikotarpiais rodiklio reikšmė atitinkamai mažėja nuo 0,93 iki 0,62. Tai rodo, kad po investavimo ilgalaikio turto finansavimas gerėja.

Įsiskolinimo koeficientas parodo įmonės turto ir skolintų lėšų santykį. Kuo šis rodiklis mažesnis, tuo jis patrauklesnis tiek išoriniams, tiek vidiniams su įmone susijusiems asmenims. Įsiskolinimo rodiklis įmonėje nuolat mažėja, tai reiškia, kad daugiau turto finansuojama nuosavomis lėšomis. Šis koeficientas sumažėja nuo 0,52 iki 0,11. Taigi, 2011 m. skolintomis lėšomis bus dengiama tik 12% viso turto. Iš vienos pusės, šis rodiklis patrauklus įmonės kreditoriams, iš kitos pusės - tokia maža rodiklio reikšmė rodo neracionalų nuosavų lėšų valdymą.

Ilgalaikio įsiskolinimo koeficientas nustato, kokią įmonės turto dalį sudaro ilgalaikės skolos. Kadangi įmonėje esami veklai vykdyti ilgalaikių įsipareigojimų dalis labai maža, o būsimai veklai imama 5 metų laikotarpiui banko paskola, tai šis rodiklis panašus į prognozuojamu laikotarpiu apskaičiuotą įsiskolinimo koeficientą. 2005 m. baigiant išmokėti buvusią paskolą, rodiklis lygus 0,03, 2006 m. iš naujo paėmus banko paskolą naujai veklai vykdyti, rodiklis padidėja iki 0,36. Tačiau šis rodiklis išlieka pakankamai geras, nes neviršija 1, o ilgalaikės skolos sudaro tik 36%. Kadangi įmonė artimiausiu metu neplanuoja daugiau imti ilgalaikių paskolų, šis koeficientas nuolat mažėja, o 2010 m., grąžinus bankui paskolą, rodiklis pasiekia nulinę reikšmę.

Trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas rodo, kokia įmonės turto dalis finansuojama trumpalaikėmis skolomis. 2006 m. 16% turto finansuojama trumpalaikėmis skolomis, sekančiais metais – 2007 m. ir 2008 m. rodiklis didėja – iki 0,25, 2009 vėl pradeda mažėti, o 2010 ir 2011 m. koeficientas lygus įsiskolinimo koeficientui, kadangi skolinto turto dalis dengiama tik trumpalaikėmis skolomis, o ilgalaikių įsipareigojimų tuo laikotarpiu nėra. 2011 m. trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas lygus tik 0,11, tai reiškia, kad net 89% turto padengta nuosavomis lėšomis. Koeficientas vertinamas palankiai, nes trumpalaikių skolų dalis turte sudaro mažiau nei 50%.

Finansinės priklausomybės (atsvaros) koeficientas rodo, kiek vienam nuosavybės litui tenka skolintų lėšų. Kuo šis rodiklis didesnis, tuo didesnė įmonės priklausomybė nuo kreditorių. Įmonės priklausomybė nuo skolintojų 2006 m. didžiausia, vienam nuosavam litui tenka 1,07 Lt skolintų lėšų. 2007 m. ir kitais vėlesniais metais rodiklio reikšmė gerėja, nes yra mažesnė už 1. 2011 m. finansinė priklausomybė sumažėja nuo 0,81 2003 m. iki 0,13. Tai reiškia, kad nuosavam litui tenka 13 ct skolintų lėšų.

Bendrojo mokumo koeficientas nustato, kiek kartų savininkų nuosavybė viršija bendrus įsipareigojimus. Kadangi net ir 2006 m. rodiklis siekia beveik 1, tai rodo, kad įmonėje yra gana aukštas mokumo lygis ir maža finansinė rizika. Sekančiais metais mokumas dar didės, ir pasieks net 7,94. Tam įtakos turės paskolos bankui mažėjimas. 2007-2008 m. laikotarpiu padėtis nebuvo ypatingai gera, nes rodiklis nesiekė pageidaujamos ribos – 2. Tačiau nuo 2009 m. situacija gerėja, rodiklio reikšmė padidėja nuo 2,61 iki 7,94 2011 m. Taigi, nuosavas kapitalas visus įsipareigojimus viršija 8 kartus, kas rodo puikią įmonės mokumą.

Einamojo mokumo koeficientas išreiškia, kokia dalimi trumpalaikis turtas padengia įsipareigojimus ir leidžia prognozuoti mokumo būklę artimiausiu metu. 2006 m. šis koeficientas mažiausias – 1,34, kiekvienais sekančiais metais rodiklis didėja ir 2011 m. pasiekia 3,98. Tai reiškia, kad per penkerius metus koeficientas išauga beveik trigubai ir įmonė trečdaliu trumpalaikio turto pajėgi padengti savo įsipareigojimus.

Kritinio (greitojo) mokumo koeficientas parodo, ar įmonė galėtų greitai apmokėti savo trumpalaikius įsipareigojimus, nes atsargos eliminuojamos iš greitai likviduojamo turto. Šis rodiklis labai geras, nes 2006 m. įmonė visus įsiskolinimus galėtų padengti nedelsiant, o vėlesniais metais, situacija dar labiau gerės, kuomet 2011 m. įmonės trumpalaikis turtas be atsargų įsipareigojimus viršys 3 kartus. Šis rodiklis geras todėl, kad įmonė nekaupia daug atsargų, o vėliau atidavus bankui paskolą sumažėja visi įsipareigojimai. Taigi, apibendrinant, matosi, kad UAB „Formula“ mokumo rodikliai labai geri ir saugūs investuotojams.

Apyvartumo rodikliai (30 priedas). Įmonės veiklos efektyvumas vertinamas keliais rodikliais, nusakančiais įmonės ūkinės –gamybinės veiklos sąnaudų lygį, ir rodikliais, rodančiais įmonės lėšų,

esančių visose lėšų apytakos stadijose, trūkumą. Apyvartumo rodikliai ir jų pokyčiai pateikiami 27 lentelėje.

27 lentelė

UAB "Formula" apyvartumo rodikliai 2006-2011 m.

Rodiklio pavadinimas	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	reikšmė	reikšmė	reikšmė	reikšmė	reikšmė	reikšmė
Turto apyvartumas (graža)	0,28	1,91	2,19	2,22	2,16	2,03
Ilgalaikio turto apyvartumas (graža)	0,36	3,01	4,23	4,20	4,03	3,67
Trumpalaikio turto apyvartumas (graža)	1,31	5,22	4,54	4,70	4,63	4,57
Nuosavo kapitalo apyvartumas (graža)	0,59	3,45	3,53	3,07	2,63	2,29

Šaltinis: sudaryta autorės

Turto apyvartumas išreiškia, kiek vienas litas turto sukuria pajamų. Analizuojamo laikotarpio pradžioje turtas sukuria tik 28 ct pajamų, nes tais metais buvo atliktos investicijos, o nauja veikla dar nebuvo pradėta. 2007 m. ir kitais metais situacija pasikeičia, nes pradėta vykdyti degalinės veikla. Šis rodiklis padidėja iki 1,91 2007 m. ir beveik kiekvienais metais auga – iki 2,03 2011m.. Tai reiškia, kad 2011 m. kiekvienas įmonės turtas uždirbs 2,03 Lt pajamų. Šis rodiklis labai geras, nes pajamos daugiau nei dvigubai didesnės už turimą turtą. Jis išaugo keturis kartus, nes 2005 m. šis rodiklis siekė tik 0,51.

Ilgalaikio turto apyvartumas rodo, kiek vienas litas ilgalaikio turto sukuria pajamų. Šis rodiklis 2006-2008 m. didėjo ir siekė nuo 0,36 iki 4,23, nes nebuvo įsigyjama ilgalaikio turto, o pajamos augo. Vėlesniais metais 2009-2011 rodiklio reikšmė šiek tiek sumažėjo, nes padidėjo ilgalaikio turto vertė. Tačiau ir sumažėjus rodiklio reikšmei jo dydis gana patrauklus, nes parodo, kad vienas turto litas uždirba 3,67 Lt pardavimo pajamų. Lyginant su 2005 m., rodiklis padidėja 5 kartus.

Trumpalaikio turto apyvartumas išreiškia, kiek kartų per metus įvyksta pilnas veiklos ciklas. Apyvartumas mažiausias 2006 m., kuriam įtakos kaip ir kitiems apyvartumo rodikliams įtakos turi tai, kad tais metais dar nevykdoma nauja veikla, ir jis siekia tik 1,31. Kitais metais rodiklio reikšmė gerėja ir visais laikotarpiais kinta nežymiai, siekia apie 4,5-5. Šis rodiklis taip pat pagerina įmonės rodiklius, nes iki investavimo trumpalaikio turto apyvartumo rodiklis siekė 1,53. Tai reiškia, kad kiekvienas naujai investuotas turto litas papildomai uždirbs apie 3-3,5 Lt pajamų.

Nuosavo kapitalo apyvartumas parodo, kiek vienas nuosavo kapitalo litas sukuria pajamų. Nuosavo kapitalo apyvartumas panašiai kaip ir ilgalaikio turto apyvartumas, iš pradžių didėja, nuo 0,59 2006 m. iki 3,53 2008 m., o vėliau mažėja nuo 3,07 2009 m. iki 2,29 2011 m. Tam įtakos gali turėti greitesnis nuosavo kapitalo augimas nei uždirbamų pajamų didėjimas. Tačiau lyginant su rodikliais iki investavimo, kuris siekė apie 0,6, matyti, kad rodiklis padidėja keturis kartus, vienas nuosavo kapitalo litas uždirbs ne 60 ct pajamų kaip 2005 m., o 2,29 Lt.

Taigi, atlikus UAB „Formula“ finansinę analizę, investicinės plėtros efektyvumo analizę, rizikos analizę bei įvertinus bankroto tikimybę, galima teigti, kad įmonė dirba sėkmingai, finansinių sunkumų neturi, bankrotas negresia. UAB „Formula“ vykdoma veikla – apgyvendinimo ir maitinimo paslaugos – pelninga, o iš įmonės pinigų srautų ataskaitos matyti, kad yra grynujų pinigų, kuriuos reikia racionaliai panaudoti. Kadangi įmonės akcininkai nenori sustoti ties viena veikla ir išsimokėti dividendus, o pageidauja veiklą plėsti, taip tikėdamiesi gauti dar didesnę pelną bei diversifikuoti riziką užsiimant ne vieno pobūdžio veikla, todėl atliktas investicinės plėtros galimybės vertinimas.

Iš 2.3.9 ir 2.3.11 skyriuose atliktos analizės matyti, kad pasirinkta investavimo kryptis į degalinės statybą yra pelninga ir nerizikinga. 2.3.10 skyriuje apskaičiuota, kad investicijos atsipirks per 5 metus ir 11 mėnesių. Planuojamos veiklos efektyvumo rodiklių reikšmės atitinka efektyvumo vertinimo numatytus reikalavimus, t.y. veikla yra pelninga ir rentabili, todėl investicinis projektas laikomas priimtiniu ir vykdomu.

Atlikus bendrą esamos ir planuojamos veiklos finansinę analizę, matyti, kad finansinė įmonės būklė, įvykdžius investicinį projektą, pagerėtų. Grynasis pelnas per 6 investicijų plėtros įgyvendinimo metus išaugtų 5 kartus nuo 113 tūkst. 2005 m. iki 559 tūkst. 2011 m. Nevykdant investavimo, vien tik iš esamos veiklos, grynasis pelnas padidėtų nežymiai – tik 34 tūkst. Lt. Kiti rodikliai, tokie, kaip turto pelningumas, nuosavo kapitalo pelningumas, kurie labai svarbūs tiek įmonės savininkams, tiek įmonės kreditoriams, taip pat labai pagerėtų, nes kiekvienas nuosavas litas uždirbtų dvigubai daugiau pelno nei iki investavimo (nuo 10 ct iki 20 ct). Atlikus mokumo analizę, matyti, kad įmonės mokumas didėtų, t.y. įmonė taptų pajėgesne greičiau atsiskaityti su kreditoriais.

IŠVADOS IR PASIŪLYMAI

Išnaginėjus įvairių Lietuvos bei užsienio autorių mokslinę literatūrą, atlikus UAB „Formula“ finansinę analizę, investicinės plėtros prognozavimą bei investicinio projekto efektyvumo analizę, galima pateikti tokias išvadas:

- Investavimas yra svarbiausia sąlyga, leidžianti įgyvendinti strateginius įmonės tikslus ir didžiąją dalį operatyvinių uždavinių, didinant ir užtikrinant įmonės veiklos efektyvumą.
- Kiekvienai įmonei tenka pasirinkti jai siekimą investicijų svarbos aspektą, kur investicijų vaidmuo yra: pagrindinis gamybinio potencialo formavimo šaltinis; pagrindinis ekonominės plėtros strateginių tikslų įgyvendinimo mechanizmas; pagrindinis aktyvų struktūros optimizacijos mechanizmas; pagrindinis ilgalaikės kapitalo struktūros formavimo veiksnys; pagrindinė sąlyga, užtikrinanti įmonės rinkos vertės didėjimą; pagrindinio kapitalo ir nematerialiųjų aktyvų atkūrimo priemonė; pagrindinis inovacinės politikos įgyvendinimo instrumentas; viena iš priemonių personalo socialinio vystymosi užtikrinimui; vienas iš įmonės veiklos rizikos valdymo instrumentų.
- Investicijų svarba paremta tokiais įmonės tikslais bei idėjų įgyvendinimu: būtinybė išleisti naują prekę ar paslaugą; įmonės įvaizdžio formavimas ir palaikymas; siekis maksimaliai išnaudoti įmonės išteklius; gamybos diversifikacijos galimybės; gamybos apimčių didinimo tikslingumas, siekiant sumažinti sąnaudas; makroekonominės sąlygos.
- Rengiant investicinį projektą, būtina atlikti finansinę analizę, kuriai atlikti yra išskiriamos trys pagrindinės rūšys: horizontalioji analizė, vertikalioji analizė ir santykinė analizė, atlikti rodiklių tarpusavio ryšių tyrimą, įvertinti įmonės bankroto tikimybę, atlikti investicinio projekto efektyvumo vertinimą, apskaičiuojant tokius pagrindinius rodiklius: grynoji dabartinė vertė (NPV), vidinė pajamų norma (IRR), investicijų atsipirkimo laikas (PP), rentabilumo indeksas (PI) bei įvertinti investicinės plėtros rizikos lygį.
- Atlikus UAB „Formula“ trejų metų (2003-2005 m.) horizontalią balanso analizę, matyti, kad 2004 m., lyginant su 2003 m. įmonės turtas padidėjo 3,31%, 2005 m. augo dar 4,27%. Turto didėjimui įtakos turėjo didesnis trumpalaikio turto padidėjimas nei ilgalaikio turto sumažėjimas. Iš vertikalios balanso analizės pastebima ilgalaikio turto mažėjimo ir trumpalaikio turto didėjimo tendencija.
- Atlikus UAB „Formula“ horizontalią pelno (nuostolių) ataskaitos analizę, nustatyta, kad 2004 m., lyginant su 2003 m., pardavimų pajamos padidėjo 5,07%, 2005 m. 5,38%. Parduotų prekių ir paslaugų savikaina taip pat didėjo, tačiau mažiau nei pardavimai (per dvejus metus paslaugų savikaina išaugo 25855 Lt, o pardavimų pajamos 68522 Lt). Šie

pasikeitimai įtakos turėjo grynojo pelno augimui, kuris didėjo nuo 13% 2003 m. iki 16% 2005 m. Tai rodo sėkmingą įmonės vadovų darbą ir efektyvų finansinių išteklių valdymą.

- Atlikus pardavimų pelningumo analizę, matyti, kad 2004 m., lyginant su 2003 m. visi pelningumo rodikliai didėjo (bendrasis pardavimų pelningumas nuo 37,66% iki 39,77%, veiklos pelningumas nuo 7,84% iki 9,26%, grynasis pardavimų pelningumas nuo 13,12% iki 16,38%). 2005 m. kai kurie rodikliai, lyginant su 2004 m. šiek tiek sumažėjo (bendrasis pardavimų pelningumas padidėjo nuo 39,77% iki 40,04%, veiklos pelningumas sumažėjo nuo 9,26% iki 8,6%, grynasis pardavimų pelningumas nuo 16,38% iki 16,02%). Rodiklių pelningumo mažėjimą lėmė didesnis sąnaudų augimas nei pardavimo pajamų.
- Atlikus finansinės atskaitomybės rodiklių tarpusavio ryšių priklausomybės tyrimą, nustatyta, kad grynasis pelnas ir bendrasis pelnas priklauso nuo pardavimo pajamų apimties. Didėjant pardavimams, didėja ir bendrasis pelnas, ir grynasis pelnas. Tarp bendrojo pelno ir pardavimų apimties yra glaudesnis ryšys, nes koreliacijos koeficientas lygus 0,9862. Tarp pardavimų ir grynojo pelno koreliacijos koeficientas lygus 0,90.
- Įmonės finansų struktūros rodikliai gerėja. Tai rodo, kad įmonėje finansinė būklė stabilizuojasi, tuo pačiu tampa patrauklesne ir saugesne investuotojams. Skolos koeficientas 2004 m. sumažėjo nuo 0,32 iki 0,21. Tai reiškia, kad įmonės turto dalis, dengiama skolintomis lėšomis mažėja. 2005 m. šis rodiklis dar labiau sumažėja ir siekia tik 0,14. Skolos-nuosavybės koeficientas analizuojamu laikotarpiu taip pat ženkliai gerėja. 2005 m. vienam nuosavų lėšų litui įmonė turi tik 0,28 Lt skolintų lėšų (2003 m. – 0,46). Tam įtakos turėjo savininkų nuosavybės padidėjimas, kuris atsirado padidėjus nepaskirstytajam pelnui ir visų įsipareigojimų sumažėjimas. Nuosavybės koeficientas sumažėjo nuo 1,46 2003 m. iki 1,17 2005 m. Tai parodo, kad turtas nuosavas lėšas viršijo 1,17 karto. Nors nuosavybės koeficiento reikšmė šiek tiek sumažėjo, tačiau išlieka rekomenduojamose ribose (daugiau nei 1). Tai reiškia, kad beveik visam turtui padengti užtenka nuosavų lėšų.
- Atlikus apyvartumo rodiklių analizę, matyti, kad turto apyvartumas kiekvienais metais gerėja. Tai reiškia, kad kiekvienas turto litas uždirba vis daugiau pajamų. 2003 m. vieno turto lito pajamos buvo 0,45 Lt, 2004 m. – 0,50, o 2005 m. jos siekė 0,51 Lt. Šiam padidėjimui įtakos turėjo pardavimo pajamų padidėjimas, nes turto suma mažėja. Kadangi turto apyvartumo rodiklis gerėja, tai gerėja ir apyvartumas dienomis. Per dvejus metus turto apyvartumas sumažėjo 90 dienų, nuo 803 dienų 2003 m. iki 713 2005 m. Debitorinis įsiskolinimas dienomis padidėjo, tai reiškia, kad pirkėjai su įmonė atsikaito lėčiau, kreditorinis įsiskolinimas dienomis 2004 m. padidėjo nuo 94 dienų iki 105 dienų, o 2005 m. sumažėjo iki 102 dienų. Tai reiškia, kad analizuojamu laikotarpiu įmonė ilgiau delsia atsiskaityti su kreditoriais ir viršija atsiskaitymų trukmę, kuri turėtų būti iki 90 dienų.

- Atlikus bankroto tikimybės analizę Altmano ir Blanc'o metodais, nustatyta, kad bankroto tikimybė sumažėja iki minimumo. 2003 m. bankroto tikimybė yra didelė, nes gaunama, kad $Z = 2,23$, 2004 m. Z rodikliui padidėjus iki 2,90, bankroto tikimybė tampa maža. 2005 m. situacija dar labiau pagerėja, nes Z rodiklis padidėja iki 3,58. Tai reiškia, kad bankroto tikimybės nėra. Bankroto tikimybės analizė remiantis Blanc'o modeliu taip pat maža, nes teisinga nelygybė pirmu atveju, kuri rodo, kad bankroto tikimybė yra minimali. Galima teigti, kad įmonė yra finansiškai patikima, nekelianti rizikos nei savininkams, nei kreditoriams.
- Atlikus UAB „Formula“ grynujų pinigų srautų ataskaitos analizę, matyti, kad įmonėje yra pakankamai lėšų, kurios turi būti efektyviai panaudotos. Aplinkybės, lėmusios projekto sukūrimą yra: įmonė gauna pelno, kurį racionaliausiai būtų investuoti, kelio „Šiauliai – Palanga“ 48 km ruože „Kuršėnai – Telšiai“ nėra nei vienos degalinės, čia jau veikia UAB „Formula“ priklausantis viešbutis su restoranu.
- Investicinės plėtros efektyvumo analizė rodo, kad planuojamas investicinis projektas priimtinas. Apskaičiuota grynoji dabartinė vertė yra teigiamas dydis ($NPV > 0$). Vadinasi, pasirinktas projektas yra priimtinas bei pelningas. Tai reiškia, kad diskontuotos būsimos pajamos didesnės už diskontuotą investicijų vertę. Įgyvendinus projektą, savininkų turtas padidės. Vidinė pajamų norma (IRR) lygi 7,31%. Tai reiškia, gautas rodiklis yra didesnis už investiciniam projektui pasiskolintų finansinių išteklių kaštus, (banko paskolos palūkanos 5%), todėl projektas laikomas finansiškai naudingų ir priimtiniu. Investicijų atsipirkimo laikotarpis (PP) – 5 metai ir 11-12 mėnesių. Kadangi investicinio projekto atsipirkimo periodas yra trumpesnis už projekto gyvavimo ciklo periodą, todėl galima teigti, kad atsipirkimo trukmės atžvilgiu projektas yra priimtinas. Gautas rentabilumo indeksas (PI) didesnis už 1, jis lygus 1,08. Tai reiškia, kad numatytos investicijos rentabilios, užtikrina šio normatyvo reikalavimus (t. y. PI turi būti didesnė arba lygi 1), investicinis projektas laikomas priimtiniu.
- Atlikus rizikos analizę randant nenuostolingumo (lūžio) tašką, nustatyta, kad pardavimų apimtis lūžio taške kiekvienais metais mažesnė už nominalias pardavimų apimtis, kas parodo, kad projektas yra pelningas. Finansinio stabilumo atsargos rodiklis teigiamas ir siekia 0,39, reiškia, kad UAB „Formula“ degalų pardavimo veikla bus pelninga ir rizika, patirti nuostolius yra labai maža, nes kuo aukštesnė šio rodiklio reikšmė, tuo mažiau rizikos patirti nesėkmę.
- Atlikus pardavimų, bendrojo pelno ir grynojo pelno prognozavimą, naudojant trendo funkciją, nustatyta, kad UAB „Formula“ visų minėtų rodiklių reikšmės kiekvienais metais augs. Per ateinančius 6 veiklos metus įmonės pajamos didės 8,8% nuo 707,9 tūkst. 2005 m.

iki 770,1 tūkst. Lt 2011 m., bendrasis pelnas 14,9% nuo 283,4 tūkst. 2005 m. iki 325,8 tūkst. Lt 2011 m., grynasis pelnas nuo 2005m. iki 2011 m. išaugs 29,93%, nuo 113,4 tūkst. iki 147,4 tūkst. Lt.

- Atlikus bendrą esamos ir planuojamos veiklos finansinę analizę, matyti, kad finansinė įmonės būklė, įvykdžius investicinį projektą, pagerėtų. Grynasis pelnas per 6 investicijų plėtros įgyvendinimo metus išaugtų 5 kartus nuo 113 tūkst. 2005 m. iki 559 tūkst. 2011 m. Nevykdant investavimo, vien tik iš esamos veiklos, pelnas padidėtų labai nedaug – iki 34 tūkst. Lt. Turto pelningumas, nuosavo kapitalo pelningumas, kurie labai svarbūs tiek įmonės savininkams, tiek įmonės kreditoriams, taip pat labai pagerėtų, nes kiekvienas nuosavas litas uždirbtų dvigubai daugiau pelno nei iki investavimo (nuo 10 ct iki 20 ct).
- Atlikus mokumo analizę, matyti, kad įmonės mokumas didėtų, t.y. įmonė taptų pajėgesne greičiau atsiskaityti su kreditoriais. Įsiskolinimo koeficientas sumažėtų nuo 0,52 iki 0,11. Kritinio likvidumo koeficientas išaugtų nuo 1,23 iki 3,19 tai reiškia, kad įmonė nedelsiant galėtų padengti visus savo įsipareigojimus.
- Įgyvendinus investicijų plėtrą, įmonėje būtų sukurtos papildomos 7 darbo vietos, išaugtų gaunamas pelnas, būtų sumažinta rizika, diversifikuojant veiklą keliems objektams (iki investicinės plėtros įmonė užsiėmė apgyvendinimo bei maitinimo paslaugomis, o įgyvendinus šį projektą, rizika būtų paskirstyta kelioms veiklos sritims – viešbučiui ir degalinei).

PASIŪLYMAI

- Įgyvendinti planuojamą investicinės plėtros projektą, nes investuotos lėšos atsipirktų per pakankamai trumpą laikotarpį, išaugtų įmonės gaunamas pelnas, o rizika patirti nesėkmes – minimali.
- Kiekvienais ataskaitiniais metais atlikti įmonės finansinės būklės analizę bei rodiklių tarpusavio ryšių tyrimą, nuolat vykdyti investicinio projekto įgyvendinimo kontrolę, idant būtų išvengta galimų rizikų. Remiantis šios analizės rezultatais, analizuoti pagrindinius veiklos procesus, identifikuoti jų efektyvumą, numatyti galimas rizikas bei parengti planus, kaip jas valdyti.
- Pagal atliktą debitorinio ir kreditorinio įsiskolinimo apyvartumo analizę, nustatyta, kad kreditorinio įsiskolinimo apyvartumas dienomis yra per didelis. Todėl įmonės vadovams derėtų atkreipti dėmesį į atsiskaitymų su tiekėjais terminus, nes ilgainiui gali kilti problemos su tiekėjais dėl įmonės nepasitikėjimo.

LITERATŪRA

1. Aleknevičienė, V. (2005). *Finansai ir kreditas*. Vilnius: Enciklopedija.
2. Ališauskas, K., Kazlauskienė, Ž. (2005). *Investicinių projektų rengimas, valdymas ir vertinimas*. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla.
3. Bivainis, J., Griškevičius, A., Jakštas, V. (1997). *Investicinių projektų vertinimas*. Vilnius: Lietuvos informacijos institutas.
4. Buškevičiūtė, E., Mačerinskienė, I. (2002). *Finansinė analizė*. Kaunas: Technologija.
5. Buškevičiūtė, E., Mačerinskienė, I. (2004). *Finansinė analizė*. Kaunas: Technologija.
6. Česonis, V., ir kiti. (1992). *Inžinerijos ekonomika: finansiniai – ekonominiai sprendimai*. Kaunas: Technologija.
7. Čiburienė, Pabijanskas, 2004.
8. Damodaran, A. (2002). *Investment valuation: tools and techniques for determining the value of any asset*. New York: John Wiley.
9. Darškuvienė, V. (1997). *Įmonės finansų valdymas*. Kaunas: Technologija.
10. Daves, Phillip R. (2004). *Corporate valuation: a guide for managers and investors*. Australia: South-Western.
11. Džikevičius, A. (2004). Investicijų projekto efektyvumo bei rizikos vertinimas imitaciniu modeliavimu. *Verslas, vadyba ir studijos*. Vilnius: Technika.
12. Džikevičius, A. (2004). *Finansai ir investicijos: investicinių projektų efektyvumo vertinimas*. Prieiga per internetą: <http://finansai.tripod.com/vertinimas.htm> [žiūrėta 2006-01-21].
13. *Ekonomikos terminai ir sąvokos (mokomasis žodynas)*. (1999). Vilnius: Vilniaus pedagoginis universitetas.
14. *Finansų pagrindai* (2000). Kaunas: Technologija.
15. Gaidienė, Z. (1998). *Finansų valdymas*. Kaunas: Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras.
16. Garškienė, A. (1997). *Verslo planavimas*. Vilnius: Lietuvos informacijos institutas.
17. Gitman, L. J., Joehnk, M. D. (1996). *Fundamentals of investing (sixth edition)*. Harper Collins College Publishers.
18. Gražytė-Molienė, O. (2004). *Statistika I*. Vilnius: Vilniaus verslo kolegija.
19. Griškevičius, A., Silickas, J. (1998). *Investicinių projektų valdymas*. Vilnius: Lietuvos informacijos institutas.
20. Halwood, Paul, C. (2002). *International money and finance*. Malden: Blackwell Publishers.
21. Hirschey, M. (2003). *Tech stock valuation: investor psychology and economic analysis*. Amsterdam: Academic Press.

22. Juozaitienė, L. (2000). *Įmonės finansai. Analizė ir valdymas*. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla.
23. Kancerevyčius, G. (2004). *Finansai ir investicijos*. Kaunas: Technologija.
24. Katauskis, P. (2001). *Finansų matematika*. Vilnius: Lietuvos bankininkystės, draudimo ir finansų institutas.
25. Kunigėlytė, L., Laškovas, J., Markelevičius, J. (1986). *Bendroji statistikos teorija*. Vilnius: Mintis.
26. Kvedaraitė, V. (1997). *Įmonių finansų valdymas*. Vilnius: Lietuvos informacijos institutas.
27. Lileikienė, A., Šaparnis, G., Tamošiūnas, T. (2004). *Magistro darbų rengimo metodika*. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla.
28. Lydeka, Z., Drilingas, B. (2002). *Firmos ekonomikos pagrindai*. Vilnius: Pačiolis.
29. Lofhouse, S. (2001). *Investment management*. Chichester: John Wiley and Sonc Inc.
30. Lukaševičius, K., Martinkus, B. (2001). *Verslo vadyba*. Kaunas: Technologija.
31. Lumby, S. (1994). *Investment appraisal and financial decisions*. London: Chapman and Hall.
32. Mackevičius, J., Poškaitė, D. (1998). *Finansinės ataskaitos*. Vilnius: Katalikų pasaulis.
33. Mackevičius, J., Poškaitė, D. (1998). *Finansų analizė*. Vilnius: Katalikų pasaulis.
34. Martišius, S.A. (2003). *Statistika. I dalis*. Vilnius: Vilniaus Universiteto leidykla.
35. Melicher, Ronald, W. (2003). *Finance: introduction to institutions, investments, and management*. New York: John Wiley and Sonc, Inc.
36. Monakan, J. F. (2001). *Numerical methods of Statistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
37. Neverauskas, B., Stankevičius, V. (2000). *Ekonomikos ir vadybos studijų įvadas*. Kaunas: Technologija.
38. Neverauskas, B., Stankevičius, V., Viliūnas, V., Černiūtė, I. (2004). *Projektų valdymas*. Kaunas: Technologija.
39. Norvaišienė, R. (2004). *Įmonės investicijų valdymas*. Kaunas: Technologija.
40. Norvaišienė, R. (2006). *Įmonės investicijų valdymas*. Kaunas: Technologija.
41. Obi, C.P. (1998). *Verslo finansų pagrindai*. Kaunas: Technologija.
42. Padoa-Schioppa, T. (2004). *Rugulating finance: balancing freedom and risk*. New York: Oxford University Press.
43. Pas, C., Lowes, B., Davies, L. (1997). *Ekonomikos terminų žodynas*. Baltijos bisnis.
44. Rutkauskas, A.V. (1999). *Pelno inžinerija*. Kaunas: Technologija.
45. Rutkauskas, A.V., Damašienė, V. (2002). *Finansų valdymas*. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla.

46. Rutkauskas, A.V., Tamošiūnienė R. (2002). *Verslo projektavimas*. Vilnius: Technika.
47. Sakalas, A., Vanagas, P., Martinkus, B., Neverauskas, B., Prokopčiukas, B., Venskus, R., Virvilaitė, R., Ivaškienė, A. (2000). *Pramonės įmonių vadyba*. Kaunas: Technologija.
48. Sharpe, Williams, F. (2003). *Инвестиции*. Москва: Инфра-М.
49. Smalenskas, G. (1997). *Finansinė atskaitomybė ir jos rodikliai*. Vilnius: Lietuvos informacijos institutas.
50. Snedeker, K. (2003). *Praktiniai žingsniai kuriant ryšius su investuotojais strategiją*. Vilnius: Nacionalinė vertybinių popierių birža.
51. Stickney, Clyde, P. (2000). *Financial accounting: an introduction to concepts, methods and uses*. Fort Worth: The Dryden Press.
52. Sundling, M. (2003). *Investuotojo ABC: Pirmasis Lietuvoje iliustruotas žinynas apie akcijas, palūkanas, išvestinius finansinius instrumentus, investicinius fondus, pinigus*. Vilnius: Petro ofsetas.
53. Williams, J. R. (1998). *GAAP Guide: Restatement and Analysis of Current Promulgated Generally Accepted Accounting Principles*. New York. Harcourt Brace Professional Publishing.
54. Басовский, Л. Е. (2002). *Финансовый менеджмент*. Москва: Инфра – М.
55. Бланк, И.А. (2002). *Инвестиционный менеджмент*. Киев: Эльга – Н, Ника – Центр.
56. Бочаров, В. В. (2004). *Инвестиции: инвестиционный портфель, источники финансирования, выбор стратегии*. Санкт Петербург: Питер.
57. Васина, А.А. (2004). *Финансовая диагностика и оценка проектов*. Санкт Петербург: Питер.
58. Вачрин, П. И. (2003). *Инвестиции: учебное пособие*. Москва: Датков и К.
59. Виленский, П. Л. (2002). *Оценка эффективности инвестиционных проектов*. Москва: Дело.
60. Игонина, Л. Л. (2002). *Инвестиции*. Москва: Юристь.
61. Игошин, Н. В. (2000). *Инвестиции. Организация управления и финансирование*. Москва: Юнити.
62. Ковалев, В. В. (2000). *Введение в финансовый менеджмент*. Москва: Финансы и статистика.
63. Ковалева, А. М., Лапуста, М. Г. Скамай, Л. Г. (2001). *Финансы фирмы*. Москва: ИНФРА-М.
64. Лимитовский, М. А. (2003). *Инвестиции на развивающихся рынках*. Москва: ДеКа.
65. Шапиро, В. Д. (1996). *Управление проектами*. СПб.: Два-три.

PAGRINDINIŲ SĄVOKŲ ANALIZĖ

A

Akcinis kapitalas – akcinės bendrovės kapitalo kiekis, kuris suformuojamas parduodant akcijas;

Apyvartiniai aktyvai – piniginės lėšos ir kiti aktyvai, kurie paverčiami piniginėmis lėšomis, parduodami arba sunaudojami per vienerius metus ar įprastinį gamybos ciklą, bet ne ilgesnį kaip vieneri metai; juos sudaro gryniesi pinigai sąskaitoje, lengvai realizuojami vertybiniai popieriai, debitorinis įsiskolinimas, atsargos, nebaigta statyba ir kt.;

Apyvartinio kapitalo santykis – rodiklis parodantis firmos sugebėjimą padengti trumpalaikius išsipareigojimus savo trumpalaikiu turto, kuris yra apskaičiuojamas firmos trumpalaikį turtą dalijant iš trumpalaikių išsipareigojimų;

Apyvartinis kapitalas – apskaitoje naudojamas terminas, reiškiantis firmos trumpalaikio turto, kuris naudojamas gamybos cikle trunkančiame ne ilgiau kaip vienerius metus, ir trumpalaikių išsipareigojimų skirtumą;

Augimo tempai – santykinis ekonominio rodiklio pasikeitimas lyginamaisiais laikotarpiais.

Atsargos – dalis firmos turto, kuris laikomas žaliavų, nebaigtos gamybos ir gatavų prekių forma.

Atsipirkimo laikotarpis – laiko tarpas, per kurį surenkama pakankama grynujų pinigų suma visiškai atlyginti pradinis kapitalinius įdėjimus;

B

Balansas – finansinė ataskaita atspindinti firmos turtą ir išsipareigojimus paskutinę ūkinės veiklos laikotarpio dieną;

Bendrasis pelnas – skirtumas tarp pajamų, gautų pardavus prekę, ir kintamųjų sąnaudų;

Bendrosios pajamos – suminės pajamos, gaunamos firmai pardavus tam tikrą produkcijos kiekį, t.y. kainai padaugintai parduotos produkcijos kiekiui;

Bendrosios sąnaudos – firmos visų pastovių sąnaudų ir visų kintamųjų sąnaudų, gaminant tam tikrą produkciją, bendra suma per tam tikrą laikotarpį;

D

Dabartinė vertė – pajamų dabartinė vertė, apskaičiuota būsimajam laikotarpiui; pinigų, kurie bus gauti ateityje, dabartinė vertė;

Debitorinis įsiskolinimas – juridinių ir fizinių asmenų įsiskolinimas, kuris atsiranda dėl materialiujų vertybių pateikimo ir kitų sandorių su šiais juridiniais ar fiziniais asmenimis sąlygų pažeidimo iš jų pusės (dėl finansinės ir atsiskaitymų drausmės bei teisėtumo pažeidimų), todėl laikomas nenormaliu;

Dinaminė analizė – ekonominės analizės būdas, kuriuo nustatomas perėjimas nuo vienos pusiausvyros būsenos prie kitos;

Diskontavimas – pajamų, kurios bus gautos ateityje, dabartinės vertės nustatymas. Būsimųjų pajamų dabartinė vertė yra mažesnė, nes kai pajamos bus gautos ateityje, netenkama galimybės gauti palūkanų iki to laiko, kai jos iš tikrųjų bus gautos;

Diskontuoti pinigų srautai – piniginiai srautai, susiję su ekonominiais projektais, kurie yra reguliuojami taip, kad būtų priimtini atsižvelgiant į piniginių srautų terminus ir galimas palūkanas nuo panaudojamų lėšų;

Diversifikavimas – procesas, kai firma plečiasi, gamindama daug įvairių prekių, ir prekiauja daugelyje, o ne vienoje iš rinkų;

Dividendas – pinigai, kuriuos akcinė bendrovė išmoka savo akcininkams už įdėtą akcinį kapitalą;

E

Efektyvumas – gamybos išteklių panaudojimo lygis, garantuojantis maksimalų rezultatą;

Ekonomikos modelis – modelis, turintis du ar daugiau kintamųjų, kurie: rodo ryšį tarp kintamųjų; nusako to ryšio ekonominį rezultatą; numato, kokią įtaką ekonominiam rezultatui daro kintamųjų pokyčiai;

Ekonominis efektyvumas – toks gamybos būdas, kai tam tikram produkcijos kiekiui stengiamasi nustatyti tokių išteklių sąnaudų derinį, kuris kiek galint labiau sumažintų tos produkcijos gamybos sąnaudas;

F

Finansiniai rodikliai – priemonė pateikti firmos apskaitos arba finansinius skaičius tarp kitų skaičių, išreiškiant skaičius kaip kitų skaičių santykį, tam kad būtų įvertintas firmos „didumas“ arba „mažumas“;

Finansinės ir investicinės veiklos pajamos – įmonės (juridinio asmens), t.y. mokesčio mokėtojo, uždirbtos per ataskaitinį laikotarpį – finansinius metus – pajamos, prie, kurių priskiriama: gauti akcijų dividendai, pajamos iš finansinio tarpininkavimo, užsienio valiutos pardavimo pajamos it kt.;

Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos – įmonės (juridinio asmens) per ataskaitinius metus padarytos sąnaudos, susijusios su finansinės ir investicinės veiklos pajamų gavimu; prie šių sąnaudų priskiriama: sumokėtos ar mokėtinos palūkanos už kreditus; investicinės veiklos kitose įmonėse netekimai ir pan.;

G

Gamybos efektyvumas – bet kokios produkcijos gamyba mažiausiais galimais tos apimties gamybos kaštais;

Grynasis pelnas – įmonės (juridinio asmens) uždirbtų bendrųjų pajamų dalis, kuri lieka atėmus įprastinės veiklos sąnaudas, ypatinguosius praradimus bei sumokėtus mokesčius;

I

Investicijos – išlaidos perkant tokius finansinius vertybinius popierius kaip obligacijos ir akcijos. Kapitaliniai įdėjimai perkant materialųjį turtą ar akcijas., t.y. materialieji arba tikriniai įdėjimai. Bendriausia prasme investicijos yra veikla, kurios naudingumas išryškėja ne iškart, o ateityje;

K

Kapitalo pelningumas – firmos pelno apskaitos priemonė, rodanti firmos tam tikro laikotarpio pelną, laikotarpio pabaigoje, išreikštą procentais nuo įdėto kapitalo;

Kaštai – įmonės produkcijos gamybai sunaudotų išteklių piniginė suma;

Kintamosios sąnaudos – sąnaudos, linkusios kisti priklausomai nuo kintamųjų gamybos išteklių;

Koeficientas – dydžių santykio ar pokyčio rodiklis;

Kreditas – komercinis pasitikėjimas, kurį kreditorius išreiškia arba tiesiogiai (skolindamas pinigus), arba netiesiogiai (parduodamas prekes ir teikdamas paslaugas į skolą);

Kreditorinis įsiskolinimas – tai įmonės laikinai pritrauktos piniginės lėšos, gražintinos atitinkamiems juridiniams ar fiziniams asmenims; įsiskolinimas, kuris atsiranda dėl materialųjų vertybių pateikimo ir kitų sandorių su šiais juridiniais ar fiziniais asmenimis sąlygų pažeidimo (dėl įmonės padarytų finansinės ir atsiskaitymų drausmės pažeidimų), laikomas nenormaliu;

L

Likvidumas – piniginiai aktyvai, kurie gali būti tiesiogiai naudojami kaip mokėjimo priemonė; vertybinių popierių arba materialinių vertybių pavertimo grynaisiais pinigais galimybė, įmonių, bankų gebėjimas laiku atsiskaityti su partneriais.

Likvidus turtas – įmonės turtas, kurį greitai ir be nuostolių (ar su mažais nuostoliais) galima paversti grynaisiais pinigais.

Logaritminė funkcija – matematinė funkcija, kuri gali būti išreiškiama jos logaritmų požičiu, pavyzdžiui $y = \log x$.

Logaritminė tiesinė funkcija – tokios formos matematinis santykis: $y = ax^b$, kuris pavaizduotas logaritmine kreive atrodo kaip tiesė.

Lūžio taškas – trumpalaikis gamybos apimtys ir realizavimo lygis, kada tiekėjas gauna pakankamai pajamų pastovioms ir kintamoms sąnaudoms padengti, negaudama pelno ir nepatirdamas nuostolių.

M

Mokumas – įmonės, banko gebėjimas laiku apmokėti įsipareigojimus, taip pat ir ilgalaikius.

P

Palūkanų norma – skolinamojo kapitalo kaina, skolos dalis procentais, rodanti, kokia pinigų dalis, didesnė už pradinę skolos sumą, turi būti sumokėta.

Pastovios sąnaudos – sąnaudos trumpu laikotarpiu nepriklausančios nuo produkcijos apimtys lygio pokyčių.

Pelnas – sąvoka, paprastai vartojama skirtumui tarp pajamų ir išlaidų gamyboje nusakyti.

Pelningumas – vienas įmonės turto, kapitalo, aktyvų, finansavimo šaltinių panaudojimo efektyvumo rodiklių.

Pelningumo rodikliai – firmos pelno maržos apskaitos matas, kuris išreiškia firmos pelną kaip jos pajamų gautų iš pardavimų procentą.

Pelno (nuostolių) ataskaita – įmonės finansinės atskaitomybės dokumentas, kuriame pateikiami duomenys apie įmonės veiklos finansinius rezultatus per ataskaitinį laikotarpį.

Pronozės – būsimų bendrų ekonomikos ir rinkos sąlygų numatymo sistema, kuria, priimdami sprendimus, remiasi vyriausybė ir verslininkai

R

Regresinė analizė – statistikos metodas tokiais lygčiais apskaičiuoti, kuri geriausiai tinka priklausomųjų ir nepriklausomųjų kintamųjų stebėjimų eilėms, ir šitaip galima geriausiai įvertinti tikrąjį ryšį tarp tų kintamųjų.

Rentabilumas – pelningumas, pajamų gausumas, gamybos išlaidų kompensacija, parodanti materialinių, darbo ir piniginių resursų panaudojimo efektyvumą.

Rizika ir neapibrėžtumas – firmos investicijų nuostolio galimybė, kylanti iš to, kad ji veikia nepatikimoje ūkinės veiklos aplinkoje.

Rizikos analizė – sisteminė rizikos laipsnio, siejamo su investicijų programomis, analizė.

S

Sąnaudos – bet koks išteklius, kurį verslo įmonė naudoja prekėms gaminti arba paslaugoms teikti.

Sąnaudų efektyvumas – didžiausias prekių ar paslaugų kiekis, panaudojant tam tikrą kiekį išteklių.

Savikaina – įmonės pardavimų ir atliktų paslaugų pajamų dalis, likusi atskaičius iš visų uždirbtų pajamų pajamas, sunaudotas žaliavoms, komplektavimo gaminiams ir perparduoti skirtoms prekėms pirkti.

T

Trumpalaikiai įsipareigojimai – visi įsipareigojimai išmokėti grynuosius pinigus tam tikrą dieną artimiausiu metu, įskaitant sumas, kurias firma skolinga verslo ar mažmeninės prekybos kreditoriams, ir banko paskolas.

Z

Z rodiklis – sudėtinis rodiklis, sumuojantis apskaitos santykių įvertintus rezultatus, kurie numato bendrovės žlugimo tikimybę.

PRIEDAI

1 priedas

UAB "Formula" balansas 2003-2005 m.

Balansas		2003	2004	2005
A.	Ilgalaikis turtas	1306501	1112605	923164
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS	499	334	224
I.1.	Plėtros darbai			
I.2.	Patentai, licencijos			
I.3.	Programinė įranga	499	334	224
II.	MATERIALUSIS TURTAS	1306002	1112271	922940
II.1.	Žemė			
II.2.	Pastatai ir statiniai	818932	716993	615054
II.3.	Mašinos ir įrengimai	286733	224638	162543
II.4.	Transporto priemonės	82541	70160	59634
II.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai			
II.6.	Nebaigta statyba			
II.7.	Kitas materialusis turtas	117796	100480	85709
III.	FINANSINIS TURTAS			
III.1.	Po vienerių metų gautinos sumos			
III.2.	Kitas finansinis turtas			
IV.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS			
IV.1.	Atidėtojo mokesčio turtas			
IV.2.	Kitas ilgalaikis turtas			
B.	Trumpalaikis turtas	100829	341365	592941
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	22485	31862	48482
I.1.	Atsargos	22485	31862	48482
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai			
I.3.	Nebaigtos vykdyti sutartys			
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	39044	68977	63229
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	20479	44121	43349
II.2.	Kitos gautinos sumos	18565	24856	19880
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS	11850	14563	15520
III.1.	Trumpalaikės investicijos			
III.2.	Terminuoti indėliai			
III.3.	Kitas trumpalaikis turtas	11850	14563	15520
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	27450	225963	465710
	TURTAS IŠ VISO:	1407330	1453970	1516105

1 priedo tęsinys

C.	Nuosavas kapitalas	960905	1070952	1184370
I.	ĮMONĖS SAVININKO KAPITALAS	674000	674000	674000
II.	PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAS)			
III.	REZERVAI	22600	22600	22600
III.1.	Privalomasis	22600	22600	22600
III.2.	Kiti rezervai			
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIS)	264305	374352	487770
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	83861	110047	113418
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	180444	264305	374352
D.	Dotacijos, subsidijos			
E.	Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai			
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	149760	100160	50560
I.1.	Finansinės skolos	149760	100160	50560
I.2.	Skolos tiekėjams			
I.3.	Gauti išankstiniai apmokėjimai			
I.4.	Atidėjimai			
I.5.	Atidėtieji mokesčiai			
I.6.	Kitos mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai			
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	296665	282858	281175
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis	49600	49600	49600
II.2.	Finansinės skolos			
II.3.	Skolos tiekėjams	164737	194172	196975
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai			
II.5.	Pelno mokesčio įsipareigojimai	14799	19420	20015
II.6.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	39045	8043	7939
II.7.	Atidėjimai			
II.8.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	28484	11623	6646
	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI IŠ VISO:	1407330	1453970	1516105

UAB "Formula" pelno (nuostolių) ataskaita 2003-2005 m.

Staipsniai	2003 m.	2004 m.	2005 m.
I. PARDAVIMAI IR PARDUOTŲ PREKIŲ BEI PASLAUGŲ SAVIKAINA			
I.1. Pardavimai	639345	671747	707867
I.2. Parduotų prekių ir paslaugų savikaina	398553	404609	424408
II. BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIS)	240792	267138	283459
III. VEIKLOS SĄNAUDOS	190688	204932	222618
IV. VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIS)	50104	62206	60841
V. KITA VEIKLA	60352	76448	79415
VI. FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	-9906	-7529	-5218
VI.1. Pajamos	65	210	289
VI.2. Sąnaudos	9971	7739	5507
VII. ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIS) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	100550	131125	135038
VIII. YPATINGOJI VEIKLA	-1890	-1658	-1605
VIII.1. Pagautė	160	122	145
VIII.2. Netekimai	2050	1780	1750
IX. ATASKAITINIŲ METŲ PELNAS (NUOSTOLIS) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	98660	129467	133433
X. PELNO MOKESTIS	14799	19420	20015
XI. GRYNASIS ATASKAITINIŲ METŲ PELNAS (NUOSTOLIS) PASKIRSTYmui	83861	110047	113418

3 priedas

UAB "Formula" vertikalioji balanso analizė, 2003-2005 m.

Balanso straipsniai	2003		2004		Procentinis pasikeitimas 2003-2004	2005		Procentinis pasikeitimas 2004-2005	Procentinis Pasikeitimas 2003-2005
	Lt	%	Lt	%		Lt	%		
A. Ilgalaikis turtas	1306501	92,84	1112605	76,52	-16,31	923164	60,89	-15,63	-31,94
I. NEMATERIALUSIS TURTAS	499	0,04	334	0,02	-0,01	224	0,01	-0,01	-0,02
I.1. Plėtros darbai									
I.2. Patentai, licencijos									
I.3. Programinė įranga	499	0,04	334	0,05	0,01	224	0,03	-0,02	0,00
I.4. Kitas materialusis turtas									
II. MATERIALUSIS TURTAS	1306002	92,80	1112271	76,50	-16,30	922940	60,88	-15,62	-31,92
II.1. Žemė									
II.2. Pastatai	818932	58,19	716993	49,31	-8,88	615054	40,57	-8,74	-17,62
II.3. Mašinos ir įrenginiai	286733	20,37	224638	15,45	-4,92	162543	10,72	-4,73	-9,65
II.4. Transporto priemonės	82541	5,87	70160	4,83	-1,04	59634	3,93	-0,89	-1,93
II.5. Kita įranga, įrenginiai ir įrankiai									
II.6. Nebaigta statyba									
II.7. Kitas materialusis turtas	117796	8,37	100480	6,91	-1,46	85709	5,65	-1,26	-2,72
B. Trumpalaikis turtas	100829	7,16	341365	23,48	16,31	592941	39,11	15,63	31,94
I. ATSARGOS IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	22485	1,60	31862	2,19	0,59	48482	3,20	1,01	1,60
I.1. Atsargos	22485	1,60	31862	2,19	0,59	48482	3,20	1,01	1,60
I.2. Išankstiniai apmokėjimai									
I.3. Nebaigtos vykdyti sutartys									
II. PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	39044	2,77	68977	4,74	1,97	63229	4,17	-0,57	1,40
II.1. Pirkėjų įsiskolinimas	20479	1,46	44121	3,03	1,58	43349	2,86	-0,18	1,40
II.2. Kitos gautinos sumos	18565	1,32	24856	1,71	0,39	19880	1,31	-0,40	-0,01
III. KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS	11850	0,84	14563	1,00	0,16	15520	1,02	0,02	0,18
III.1. Trumpalaikės investicijos									
III.2. Terminuoti indėliai									
III.3. Kitas trumpalaikis turtas	11850	0,84	14563	1,00	0,16	15520	1,02	0,02	0,18
IV. PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	27450	1,95	225963	15,54	13,59	465710	30,72	15,18	28,77
TURTAS IŠ VISO	1407330	100	1453970	100	0,00	1516105	100	0,00	0,00

3 priedo tęsinys

Balanso straipsniai	2003		2004		Procentinis pasikeitimas 2003-2004	2005		Procentinis pasikeitimas 2004-2005	Procentinis pasikeitimas 2003-2005
	Lt	%	Lt	%		Lt	%		
C. Nuosavas kapitalas	960905	68,28	1070952	73,66	5,38	1184370	78,12	4,46	9,84
I. ĮMONĖS SAVIVINKO KAPITALAS	674000	47,89	674000	46,36	-1,54	674000	44,46	-1,90	-3,44
II. PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAS)									
III. REZERVAI	22600	1,61	22600	1,55	-0,05	22600	1,49	-0,06	-0,12
III.1. Privalomasis	22600	1,61	22600	1,55	-0,05	22600	1,49	-0,06	-0,12
III.2. Kiti rezervai									
IV. NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIS)	264305	18,78	374352	25,75	6,97	487770	32,17	6,43	13,39
IV.1. Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	83861	5,96	110047	7,57	1,61	113418	7,48	-0,09	1,52
IV.1. Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	180444	12,82	264305	18,18	5,36	374352	24,69	6,51	11,87
D. Dotacijos, subsidijos									
E. Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai									
I. Po vienerių metų mokėtinos sumos ir ilg.įsipareig.	149760	10,64	100160	6,89	-3,75	50560	3,33	-3,55	-7,31
I.1. Finansinės skolos	149760	10,64	100160	6,89	-3,75	50560	3,33	-3,55	-7,31
I.2. Skolos tiekėjams									
I.3. Gauti išankstiniai apmokėjimai									
I.4. Atidėjimai									
I.5. Atidėtieji mokesčiai									
I.6. Kitos mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareig.									
II. Per vienerius metus mokėtinos ir trump.įsipareig.	296665	21,08	282858	19,45	-1,63	281175	18,55	-0,91	-2,53
II.1. Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis	49600	3,52	49600	3,41	-0,11	49600	3,27	-0,14	-0,25
II.2. Finansinės skolos									
II.3. Skolos tiekėjams	164737	11,71	194172	13,35	1,65	196975	12,99	-0,36	1,29
II.4. Gauti išankstiniai apmokėjimai									
II.5. Pelno mokesčio įsipareigojimai	14799	1,05	19420	1,34	0,28	20015	1,32	-0,02	0,27
II.6. Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	39045	2,77	8043	0,55	-2,22	7939	0,52	-0,03	-2,25
II.7. Atidėjimai									
II.8. Kitos mokėtinos sumos ir trump. įsipareigojim.	28484	2,02	11623	0,80	-1,22	6646	0,44	-0,36	-1,59
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI IŠ VISO	1407330	100	1453970	100	0,00	1516105	100	0,00	0,00

Horizontalioji UAB "Formula" balanso analizė, 2003-2005 m.

Balanso straipsniai	2003		2004		Pasikeitimas Lt 2003-2004	Procentinis pasikeitimas 2003-2004	2005		Pasikeitimas Lt 2004-2005	Procentinis pasikeitimas 2004-2005	Pasikeitimas Lt 2003-2005	Procentinis pasikeitimas 2003-2005
	Lt	%	Lt	%			Lt	%				
A. Ilgalaikis turtas	1306501	100,00	1112605	85,16	-193896	-14,84	923164	82,97	-189441	-17,03	-383337	-31,87
I. NEMATERIALUSIS TURTAS	499	100,00	334	66,93	-165	-33,07	224	67,07	-110	-32,93	-275	-66,00
I.1. Plėtos darbai												
I.2. Patentai, licencijos												
I.3. Programinė įranga	499	100,00	334	66,93	-165	-33,07	224	67,07	-110	-32,93	-275	-66,00
I.4. Kitas materialusis turtas												
II. MATERIALUSIS TURTAS	1306002	100,00	1112271	85,17	-193731	-14,83	922940	82,98	-189331	-17,02	-383062	-31,86
II.1. Žemė												
II.2. Pastatai	818932	100,00	716993	87,55	-101939	-12,45	615054	85,78	-101939	-14,22	-203878	-26,67
II.3. Mašinos ir įrengimai	286733	100,00	224638	78,34	-62095	-21,66	162543	72,36	-62095	-27,64	-124190	-49,30
II.4. Transporto priemonės	82541	100,00	70160	85,00	-12381	-15,00	59634	85,00	-10526	-15,00	-22907	-30,00
II.5. Kita įranga, įrenginiai ir įrankiai												0,00
II.6. Nebaigta statyba												0,00
II.7. Kitas materialusis turtas	117796	100,00	100480	85,30	-17316	-14,70	85709	85,30	-14771	-14,70	-32087	-29,40
B. Trumpalaikis turtas	100829	100,00	341365	338,56	240536	238,56	592941	173,70	251576	73,70	492112	312,26
I. ATSARGOS IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	22485	100,00	31862	141,70	9377	41,70	48482	152,16	16620	52,16	25997	93,87
I.1. Atsargos	22485	100,00	31862	141,70	9377	41,70	48482	152,16	16620	52,16	25997	93,87
I.2. Išankstiniai apmokėjimai												
I.3. Nebaigtos vykdyti sutartys												
II. PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	39044	100,00	68977	176,66	29933	76,66	63229	91,67	-5748	-8,33	24185	68,33
II.1. Pirkėjų įsiskolinimas	20479	100,00	44121	215,45	23642	115,45	43349	98,25	-772	-1,75	22870	113,70
II.2. Kitos gautinos sumos	18565	100,00	24856	133,89	6291	33,89	19880	79,98	-4976	-20,02	1315	13,87
III. KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS	11850	100,00	14563	122,89	2713	22,89	15520	106,57	957	6,57	3670	29,47
III.1. Trumpalaikės investicijos												
III.2. Terminuoti indėliai												
III.3. Kitas trumpalaikis turtas	11850	100,00	14563	122,89	2713	22,89	15520	106,57	957	6,57	3670	29,47
IV. PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	27450	100,00	225963	823,18	198513	723,18	465710	206,10	239747	106,10	438260	829,28
TURTAS IŠ VISO	1407330	100,00	1453970	103,31	46640	3,31	1516105	104,27	62135	4,27	108775	7,59

4 priedo tęsinys

Balanso straipsniai	2003		2004		Pasikeitimas Lt 2003-2004	Procentinis pasikeitimas 2003-2004	2005		Pasikeitimas Lt 2004-2005	Procentinis pasikeitimas 2004-2005	Pasikeitimas Lt 2003-2005	Procentinis pasikeitimas 2003-2005
	Lt	%	Lt	%			Lt	%				
C. Nuosavas kapitalas	960905	100,00	1070952	111,45	110047	11,45	1184370	110,59	113418	10,59	223465	22,04
I. ĮMONĖS SAVIVINKO KAPITALAS	674000	100,00	674000	100,00	0	0,00	674000	100,00	0	0,00	0	0,00
II. PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAS)												
III. REZERVAI	22600	100,00	22600	100,00	0	0,00	22600	100,00	0	0,00	0	0,00
III.1. Privalomasis	22600	100,00	22600	100,00	0	0,00	22600	100,00	0	0,00	0	0,00
III.2. Kiti rezervai												
IV. NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIS)	264305	100,00	374352	141,64	110047	41,64	487770	130,30	113418	30,30	223465	71,93
IV.1. Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	83861	100,00	110047	131,23	26186	31,23	113418	103,06	3371	3,06	29557	34,29
IV.1. Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	180444	100,00	264305	146,47	83861	46,47	374352	141,64	110047	41,64	193908	88,11
D. Dotacijos, subsidijos												
E. Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai												
I. Po vienerių metų mokėtinos sumos ir ilg.įsipareig.	149760	100,00	100160	66,88	-49600	-33,12	50560	50,48	-49600	-49,52	-99200	-82,64
I.1. Finansinės skolos	149760	100,00	100160	66,88	-49600	-33,12	50560	50,48	-49600	-49,52	-99200	-82,64
I.2. Skolos tiekėjams												
I.3. Gauti išankstiniai apmokėjimai												
I.4. Atidėjimai												
I.5. Atidėtieji mokesčiai												
I.6. Kitos mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareig.												
II. Per vienerius metus mokėtinos ir trump.įsipareig.	296665	100,00	282858	95,35	-13807	-4,65	281175	99,41	-1683	-0,59	-15490	-5,25
II.1. Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis	49600	100,00	49600	100,00	0	0,00	49600	100,00	0	0,00	0	0,00
II.2. Finansinės skolos												
II.3. Skolos tiekėjams	164737	100,00	194172	117,87	29435	17,87	196975	101,44	2803	1,44	32238	19,31
II.4. Gauti išankstiniai apmokėjimai												
II.5. Pelno mokesčio įsipareigojimai	14799	100,00	19420	131,23	4621	31,23	20015	103,06	595	3,06	5216	34,29
II.6. Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	39045	100,00	8043	20,60	-31002	-79,40	7939	98,71	-104	-1,29	-31106	-80,69
II.7. Atidėjimai												
II.8. Kitos mokėtinos sumos ir trump. įsipareigojim.	28484	100,00	11623	40,81	-16861	-59,19	6646	57,18	-4977	-42,82	-21838	-102,01
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI IŠ VISO	1407330	100,00	1453970	103,31	46640	3,31	1516105	104,27	62135	4,27	108775	7,59

5 priedas

Vertikaliąjį UAB "Formula" pelno (nuostolių) ataskaitos analizė, 2003 - 2005 m.

Straipsniai	2003 m		2004 m		Pasikei- timas, % 2003- 2004	2005 m		Pasikei- timas, % 2004- 2005	Pasikei- timas, % 2003- 2005
	Lt	%	Lt	%		Lt	%		
1.1 Pardavimai	639345	100,00	671747	100,00	0,00	707867	100,00	0,00	0,00
1.2 Parduotų prekių ir paslaugų savikaina	398553	62,34	404609	60,23	-2,11	424408	59,96	-0,28	-2,38
II. Bendrasis pelnas (nuostolis)	240792	37,66	267138	39,77	2,11	283459	40,04	0,28	2,38
III. Veiklos sąnaudos	190688	29,83	204932	30,51	0,68	222618	31,45	0,94	1,62
IV. Veiklos pelnas (nuostolis)	50104	7,84	62206	9,26	1,42	60841	8,59	-0,67	0,76
V. Kita veikla	60352	9,44	76448	11,38	1,94	79415	11,22	-0,16	1,78
VI. Finansinė ir investicinė veikla	-9906	-1,55	-7529	-1,12	0,43	-5218	-0,74	0,38	0,81
VI.1 Pajamos	65	0,01	210	0,03	0,02	289	0,04	0,01	0,03
VI.2 Sąnaudos	9971	1,56	7739	1,15	-0,41	5507	0,78	-0,37	-0,78
VII. Įprastinės veiklos pelnas (nuostolis) prieš apmokestinimą	100550	15,73	131125	19,52	3,79	135038	19,08	-0,44	3,35
VIII. Ypatingoji veikla	-1890	-0,30	-1658	-0,25	0,05	-1605	-0,23	0,02	0,07
VIII.1 Pagautė	160	0,03	122	0,02	-0,01	145	0,02	0,00	0,00
VIII.2 Netekimai	2050	0,32	1780	0,26	-0,06	1750	0,25	-0,02	-0,07
IX. Ataskaitinių metų pelnas (nuostolis) prieš apmokestinimą	98660	15,43	129467	19,27	3,84	133433	18,85	-0,42	3,42
X. Pelno mokestis	14799	2,31	19420	2,89	0,58	20015		-2,89	-2,31
XI. Grynasis ataskaitinių metų pelnas (nuostolis) paskirstymui	83861	13,12	110047	16,38	3,27	113418	16,02	-0,36	2,91

Horizontalioji UAB "Formula" pelno (nuostolių) ataskaitos analizė, 2003 - 2005 m.

Straipsniai	2003 m		2004 m		Pasikeitimai 2003-2004		2005 m		Pasikeitimai 2004-2005		Pasikeitimai 2003-2005	
	Lt.	%	Lt.	%	Lt.	%	Lt.	%	Lt.	%	Lt.	%
	I.1 Pardavimai	639345	100,00	671747	105,07	32402	5,07	707867	105,38	36120	5,38	68522
I.2 Parduotų prekių ir paslaugų savikaina	398553	100,00	404609	101,52	6056	1,52	424408	104,89	19799	4,89	25855	6,41
II. Bendrasis pelnas (nuostolis)	240792	100,00	267138	110,94	26346	10,94	283459	106,11	16321	6,11	42667	17,05
III. Veiklos sąnaudos	190688	100,00	204932	107,47	14244	7,47	222618	108,63	17686	8,63	31930	16,10
IV. Veiklos pelnas (nuostolis)	50104	100,00	62206	124,15	12102	24,15	60841	97,81	-1365	-2,19	10737	21,96
V. Kita veikla	60352	100,00	76448	126,67	16096	26,67	79415	103,88	2967	3,88	19063	30,55
VI. Finansinė ir investicinė veikla	-9906	100,00	-7529	76,00	2377	-24,00	-5218	69,31	2311	-30,69	4688	-54,69
VI.1 Pajamos	65	100,00	210	323,08	145	223,08	289	137,62	79	37,62	224	260,70
VI.2 Sąnaudos	9971	100,00	7739	77,62	-2232	-22,38	5507	71,16	-2232	-28,84	-4464	-51,23
VII. Įprastinės veiklos pelnas (nuostolis) prieš apmokestinimą	100550	100,00	131125	130,41	30575	30,41	135038	102,98	3913	2,98	34488	33,39
VIII. Ypatingoji veikla	-1890	100,00	-1658	87,72	232	-12,28	-1605	96,80	53	-3,20	285	-15,47
VIII.1 Pagautė	160	100,00	122	76,25	-38	-23,75	145	118,85	23	18,85	-15	-4,90
VIII.2 Netekimai	2050	100,00	1780	86,83	-270	-13,17	1750	98,31	-30	-1,69	-300	-14,86
IX. Ataskaitinių metų pelnas (nuostolis) prieš apmokestinimą	98660	100,00	129467	131,23	30807	31,23	133433	103,06	3966	3,06	34773	34,29
X. Pelno mokestis	14799	100,00	19420	131,23	4621,05	31,23	20015	103,06	595	3,06	5215,95	34,29
XI. Grynas ataskaitinių metų pelnas (nuostolis) paskirstymui	83861	100,00	110047	131,23	26185,95	31,23	113418	103,06	3371	3,06	29557	34,29

7 priedas

UAB "Formula" pardavimų pelningumo rodikliai ir jų pokyčiai 2003-2005 m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	2003 m.		2004 m.		Pokytis 2003-2004	2005 m.		Pokytis 2004-2005	Pokytis 2003-2005
		skaičiavimas	reikšmė %	skaičiavimas	reikšmė %		skaičiavimas	reikšmė %		
Bendrasis pardavimų pelningumas	<u>Bendrasis pelnas</u> Pajamos	<u>240792</u> 639345	37,6623	<u>267138</u> 671747	39,7677	2,1054	<u>283459</u> 707867	40,0441	0,2765	2,3818
Veiklos pelningumas	<u>Veiklos pelnas</u> Pajamos	<u>50104</u> 639345	7,8368	<u>62206</u> 671747	9,2603	1,4236	<u>60841</u> 707867	8,5950	-0,6654	0,7582
Iprastinės veiklos pelningumas	<u>Iprastinės v. pelnas</u> Pajamos	<u>100550</u> 639345	15,7270	<u>131125</u> 671747	19,5200	3,7930	<u>135038</u> 707867	19,0767	-0,4433	3,3497
Ataskaitinių metų pelningumas	<u>Ataskaitinių m. pelnas</u> Pajamos	<u>98660</u> 639345	15,4314	<u>129467</u> 671747	19,2732	3,8418	<u>133433</u> 707867	18,8500	-0,4232	3,4186
Grynasis pardavimų pelningumas	<u>Grynasis pelnas</u> Pajamos	<u>83861</u> 639345	13,1167	<u>110047</u> 671747	16,3822	3,2655	<u>113418</u> 707867	16,0225	-0,3597	2,9058

UAB "Formula" turto pelningumo rodikliai ir jų pokyčiai 2003-2005m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	2003 m.		2004 m.		Pokytis 2003-2004	2005 m.		Pokytis 2004-2005	Pokytis 2003-2005
		skaičiavimas	reikšmė %	skaičiavimas	reikšmė %		skaičiavimas	reikšmė %		
Turto grynasis pelningumas	<u>Grynasis pelnas</u> Turtas	<u>83861</u> 1407330	5,9589	<u>110047</u> 1453970	7,56872219	1,6098	<u>113418</u> 1516105	7,4808836	-0,0878386	1,5220
Nuosavo kapitalo grynasis pelningumas	<u>Grynasis pelnas</u> Nuosavas kapitalas	<u>83861</u> 960905	8,7273	<u>110047</u> 1070952	10,2756	1,5483	<u>113418</u> 1184370	9,5762	-0,6994	0,8489
Ilgalaikio turto grynasis pelningumas	<u>Grynasis pelnas</u> Ilgalaikis turtas	<u>83861</u> 1306501	6,4187	<u>110047</u> 1112605	9,8909	3,4722	<u>113418</u> 923164	12,2858	2,3949	5,8670
Trumpalaikio turto grynasis pelningumas	<u>Grynasis pelnas</u> Trumpalaikis turtas	<u>83861</u> 100829	83,1715	<u>110047</u> 341365	32,2373	-50,9342	<u>113418</u> 592941	19,1280	-13,109277	-64,0435

8 priedas

UAB "Formula" turto mokumo rodikliai ir jų pokyčiai 2003-2005 m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	2003 m.		2004 m.		Pokytis	2005 m.		Pokytis	Pokytis
		skaičiavimas	reikšmė	skaičiavimas	reikšmė	2003-2004	skaičiavimas	reikšmė	2004-2005	2003-2005
Auksinės balanso taisyklės koeficientas	<u>Ilgalaikis turtas</u> Nuos.kap.+Ilg.įsip.	<u>1306501</u> 1110665	1,1763	<u>1112605</u> 1171112	0,9500	-0,2263	<u>923164</u> 1234930	0,7475	-0,2025	-0,4288
Įsiskolinimo koeficientas	<u>Trump.įsip.+Ilg.įsip.</u> Turtas	<u>446425</u> 1407330	0,3172	<u>383018</u> 1453970	0,2634	-0,0538	<u>331735</u> 1516105	0,2188	-0,0446	-0,0984
Ilgalaikio įsiskolinimo koeficientas	<u>Ilgalaikiai įsipareig.</u> Turtas	<u>149760</u> 1407330	0,1064	<u>100160</u> 1453970	0,0689	-0,0375	<u>50560</u> 1516105	0,0333	-0,0355	-0,0731
Trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas	<u>Trumpalaikiai įsip.</u> Turtas	<u>296665</u> 1407330	0,2108	<u>282858</u> 1453970	0,1945	-0,0163	<u>281175</u> 1516105	0,1855	-0,0091	-0,0253
Finansinės priklausomybės (atsvaros) koeficientas	<u>Trump.įsip.+Ilg.įsip.</u> Nuosavas kapitalas	<u>446425</u> 960905	0,4646	<u>383018</u> 1070952	0,3576	-0,1069	<u>331735</u> 1184370	0,2801	-0,0775	-0,1845
Bendrojo mokumo koeficientas	<u>Nuosavas kapitalas</u> Trump.įsip.+Ilg.įsip.	<u>960905</u> 446425	2,1524	<u>1070952</u> 383018	2,7961	0,6436	<u>1184370</u> 331735	3,5702	0,7741	1,4178
Einamojo mokumo koeficientas	<u>Trumpalaikis turtas</u> Trumpalaikiai įsip.	<u>100829</u> 296665	0,3399	<u>341365</u> 282858	1,2068	0,8670	<u>592941</u> 281175	2,1088	0,9020	1,7689
Kritinio (greitojo) likvidumo koeficientas	<u>Tr.turtas-Atsargos</u> Trumpalaikiai įsip.	<u>78344</u> 296665	0,2641	<u>309503</u> 282858	1,0942	0,8301	<u>544459</u> 281175	1,9364	0,8422	1,6723

UAB "Formula" finansų struktūros rodikliai ir jų pokyčiai 2003-2005 m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	2003 m.		2004 m.		Pokytis	2005 m.		Pokytis	Pokytis
		skaičiavimas	reikšmė	skaičiavimas	reikšmė	2003-2004	skaičiavimas	reikšmė	2004-2005	2003-2005
Skolos koeficientas	<u>Turtas-Sav.nuosav.</u> Turtas	<u>446425</u> 1407330	0,3172	<u>383018</u> 1453970	0,2634	-0,0538	<u>331735</u> 1516105	0,2188	-0,0446	-0,0984
Skolos-nuosavybės koeficientas	<u>Turtas-Sav.nuosav.</u> Sav.nuosavybė	<u>446425</u> 960905	0,4646	<u>383018</u> 1070952	0,3576	-0,1069	<u>331735</u> 1184370	0,2801	-0,0775	-0,1845
Nuosavybės koeficientas	<u>Turtas</u> Sav.nuosavybė	<u>1407330</u> 960905	1,4646	<u>1453970</u> 1070952	1,3576	-0,1069	<u>1516105</u> 1184370	1,2801	-0,0775	-0,1845

9 priedas

UAB "Formula" turto panaudojimo efektyvumo rodikliai ir jų pokyčiai 2003-2005 m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	2003 m.		2004 m.		Pokytis	2005 m.		Pokytis	Pokytis
		skaičiavimas	reikšmė	skaičiavimas	reikšmė	2003-2004	skaičiavimas	reikšmė	2004-2005	2003-2005
Turto graža (fondograža)	<u>Grynasis pelnas</u>	<u>83861</u>	0,0596	<u>110047</u>	0,0757	0,0161	<u>113418</u>	0,0748	-0,0009	0,0152
	Turtas	1407330		1453970			1516105			
Turto imlumas	<u>Turtas</u>	<u>1407330</u>	2,2012	<u>1453970</u>	2,1645	-0,0367	<u>1516105</u>	2,1418	-0,0227	-0,0594
	Pajamos	639345		671747			707867			
Nuosavybės graža	<u>Grynasis pelnas</u>	<u>83861</u>	0,0873	<u>110047</u>	0,1028	0,0155	<u>113418</u>	0,0958	-0,0070	0,0085
	Nuosavas kapitalas	960905		1070952			1184370			

UAB "Formula" apyvartumo rodikliai ir jų pokyčiai 2003-2005 m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	2003 m.		2004 m.		Pokytis	2005 m.		Pokytis	Pokytis
		skaičiavimas	reikšmė	skaičiavimas	reikšmė	2003-2004	skaičiavimas	reikšmė	2004-2005	2003-2005
Turto apyvartumas (graža)	<u>Pajamos</u>	<u>639345</u>	0,45	<u>671747</u>	0,46	0,01	<u>707867</u>	0,47	0,00	0,01
	Turtas	1407330		1453970			1516105			
Turto apyvartumas dienomis	<u>365</u>	<u>365</u>	803,44	<u>365</u>	790,03	-13,41	<u>365</u>	781,75	-8,27	-21,69
	Turto apyvartumas	0,45		0,46			0,47			
Ilgalaikio turto apyvartumas (graža)	<u>Pajamos</u>	<u>639345</u>	0,49	<u>671747</u>	0,60	0,11	<u>707867</u>	0,77	0,16	0,28
	Ilgalaikis turtas	1306501		1112605			923164			
Ilgalaikio turto apyvartumas dienomis	<u>365</u>	<u>365</u>	745,88	<u>365</u>	604,54	-141,33	<u>365</u>	476,01	-128,53	-269,86
	Ilg.turto apyvart.	0,49		0,60			0,77			
Kreditorinio išiskolinimo apyvartumas (graža)	<u>Pajamos</u>	<u>639345</u>	3,88	<u>671747</u>	3,46	-0,42	<u>707867</u>	3,59	0,13	-0,29
	Skolos tiekėjams	164737		194172			196975			
Kreditorinio išiskolinimo apyvartumas dienomis	<u>365</u>	<u>365</u>	94,05	<u>365</u>	105,51	11,46	<u>365</u>	101,57	-3,94	7,52
	Kred. išisk. apyvart.	3,88		3,46			3,59			
Trumpalaikio turto apyvartumas (graža)	<u>Pajamos</u>	<u>639345</u>	6,34	<u>671747</u>	1,97	-4,37	<u>707867</u>	1,19	-0,77	-5,15
	Trumpalaikis turtas	100829		341365			592941			
Trumpalaikio turto apyvartumas dienomis	<u>365</u>	<u>365</u>	57,56	<u>365</u>	185,48	127,92	<u>365</u>	305,74	120,26	248,18
	Tr.turto apyvart.	6,34		1,97			1,19			
Debitorinio išiskolinimo apyvartumas	<u>Pajamos</u>	<u>639345</u>	31,22	<u>671747</u>	15,23	-15,99	<u>707867</u>	16,33	1,10	-14,89
	Debitorių skolos	20479		44121			43349			
Debitorinio išiskolinimo apyvartumas dienomis	<u>365</u>	<u>365</u>	11,69	<u>365</u>	23,97	12,28	<u>365</u>	22,35	-1,62	10,66
	Deb. išisk. apyvart.	31,22		15,23			16,33			
Nuosavo kapitalo apyvartumas (graža)	<u>Pajamos</u>	<u>639345</u>	0,67	<u>671747</u>	0,63	-0,04	<u>707867</u>	0,60	-0,03	-0,07
	Nuosavas kapitalas	960905		1070952			1184370			
Nuosavo kapitalo apyvartumas (graža) dienomis	<u>365</u>	<u>365</u>	548,58	<u>365</u>	581,91	33,33	<u>365</u>	610,70	28,79	62,12
	Nuos.kap. apyvart.	0,67		0,63			0,60			

UAB "Formula" kapitalo pelningumo pokyčio analizė 2003-2005 m.

$$\Delta K_p = \Delta K_{p(GP)} + \Delta K_{p(K)}$$

$$\Delta K_{p(GP)} = GP \text{ (baz.)} / NK \text{ (fakt.)} * 100 - GP \text{ (baz.)} / NK \text{ (baz.)} * 100$$

$$\Delta K_{p(GP) 2004} = 83861/1070952 * 100 - 83861/960905 * 100 = -0,8968$$

$$\Delta K_{p(GP) 2005} = 110047/1184370 * 100 - 110047/1070952 * 100 = -0,9840$$

$$\Delta K_{p(K)} = GP \text{ (fakt.)} / NK \text{ (fakt.)} * 100 - GP \text{ (baz.)} / NK \text{ (baz.)} * 100$$

$$\Delta K_{p(K) 2004} = 110047/1070952 * 100 - 83861/1070952 * 100 = 2,4451$$

$$\Delta K_{p(K) 2005} = 113418/1184370 * 100 - 110047/1184370 * 100 = 0,2846$$

$$\Delta K_p 2004 = 1,54833$$

$$\Delta K_p 2005 = -0,6994$$

UAB "Formula" turto pelningumo analizė pagal Bernstein modelį

$$TP = \frac{GP}{PP} \times \frac{PP}{T}$$

$$TP_{2003} = 0,13117 \times 0,4530 = 0,0596$$

$$TP_{2004} = 0,16382 \times 0,4620 = 0,0757$$

$$TP_{2005} = 0,16023 \times 0,4669 = 0,0748$$

UAB "Formula" nuosavo kapitalo pelningumo analizė pagal Bernstein modelį

$$GP/NK = \frac{GP}{PP} \times \frac{PP}{T} \times \frac{T}{NK}$$

$$GP/NK_{2003} = 0,13117 \times 0,45430 \times 1,46459 = 0,08727$$

$$GP/NK_{2004} = 0,16382 \times 0,46201 \times 1,35764 = 0,10276$$

$$GP/NK_{2005} = 0,16023 \times 0,46690 \times 1,28009 = 0,09576$$

UAB "Formula" pinigų srautų ataskaita 2004-2005 m.

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	2004	2005
Pinigų srautas iš įmonės veiklos		
Grynasis pelnas (nuostolis)	110.047	113.418
Nusidėvėjimas (per metus)	193.896	189.441
Pirkėjų įsiskolinimo sumažėjimas (padidėjimas)	-29.933	5.748
Įsiskolinimo tiekėjimas padidėjimas (sumažėjimas)	29.435	2.803
Atsargų sumažėjimas (padidėjimas)	-9.377	-16.620
Įvairių įmonės skolų padidėjimas (sumažėjimas)	-16.861	-4.977
Įsiskolinimo darbuotojams, biudžetui padidėjimas (sumažėjimas)	-26.381	491
Sumokėtų avansų, nebaigtų vykdyti sutarčių sumažėjimas (padidėjimas)	0	0
Gautų avansų padidėjimas (sumažėjimas)	0	0
Kito trumpalaikio turto sumažėjimas (padidėjimas)	-2.713	-957
Grynieji pinigų srautai iš įmonės veiklos	248.113	289.347
Pinigų srautai iš investicinės veiklos		
Iš ilgalaikio turto perleidimo (įsigijimo)	0	0
Iš investicijų perleidimo (įsigijimo)	0	0
Grynųjų pinigų srautai iš investicinės veiklos	0	0
Pinigų srautai iš finansinės veiklos		
Akcinio kapitalo didinimas	0	0
Ilgalaikių skolų bankui padidėjimas (sumažėjimas)	-49.600	-49.600
Trumpalaikių skolų bankui padidėjimas (sumažėjimas)	0	0
Rezervų padidėjimas (sumažėjimas)	0	0
Išmokėti dividendai (-)	0	0
Finansavimo, atidėjimų padidėjimas (sumažėjimas)	0	0
Grynieji pinigų srautai iš finansinės veiklos	-49.600	-49.600
Grynųjų piniginių srautų padidėjimas (sumažėjimas)	198.513	239.747
Pinigai laikotarpio pradžioje	27.450	225.963
Pinigai laikotarpio pabaigoje	225.963	465.710

Bankroto tikimybės prognozė, remiantis Altman'o modeliu (Z rodiklis) 2003-2005 m.

Rodikliai	Formulė	2003		2004		2005	
		Skaičiavimas	Reikšmė	Skaičiavimas	Reikšmė	Skaičiavimas	Reikšmė
x ₁	<u>Darbinis kapitalas</u>	-195836	-0,1392	58507	0,0402	311766	0,2056
	Turtas	1407330		1453970		1516105	
x ₂	<u>Grynasis pelnas</u>	83861	0,0596	110047	0,0757	113418	0,0748
	Turtas	1407330		1453970		1516105	
x ₃	<u>Bendrasis pelnas</u>	240792	0,1711	267138	0,1837	283459	0,1870
	Turtas	1407330		1453970		1516105	
x ₄	<u>Nuosavas kapitalas</u>	960905	2,1524	1070952	2,7961	1184370	3,5702
	Skolintas kapitalas	446425		383018		331735	
x ₅	<u>Pardavimų pajamos</u>	639345	0,4543	671747	0,4620	707867	0,4669
	Turtas	1407330		1453970		1516105	

$$Z_{(2003)} = 1.2x(-0.1392) + 1.4x0.0596 + 3.3x0.1711 + 0.6x2.1524 + 1x0.4543 = 2.2268$$

$$Z_{(2004)} = 1.2x 0.0402 + 1.4x0.0757 + 3.3x0.1837 + 0.6x2.7961 + 1x0.4620 = 2.9002$$

$$Z_{(2005)} = 1.2x 0.2056 + 1.4x0.0748 + 3.3x0.1870 + 0.6x3.5702 + 1x0.4669 = 3.5775$$

Bankroto tikimybės prognozė, remiantis Blanc'o modeliu 2003-2005 m.

- Nelikvidūs aktyvai + Atsargos < Nuosavas kapitalas (labai maža)
  - Nelikvidūs aktyvai + Atsargos > Nuosavas kapitalas + Trumpalaikiai įsipareigojimai (maža)
  - Nelikvidūs aktyvai + Atsargos > Nuosavas kapitalas + Ilgalaikiai įsipareigojimai (galima)
  - Nelikvidūs aktyvai + Atsargos > Nuosavas kapitalas + T_I+I_{II} (labai didelė)
- 2003-2004 m.: 1) $(1306002+1112271)/2 + (22485+31862)/2 \cdot (960905+1070952)/2$
 $1236310 \cdot 1015929$
 2) $(1306002+1112271)/2 + (22485+31862)/2 \cdot (960905+1070952)/2 + (296665+282858)/2$
 $1236310 \cdot 1305690$
3) $(1306002+1112271)/2 + (22485+31862)/2 > (960905+1070952)/2 + (149760+100160)/2$
 $1236310 > 1140889$
 4) $(1306002+1112271)/2 + (22485+31862)/2 \cdot (960905+1070952)/2 + (296665+282858)/2 + (149760+100160)/2$
 $1236310 \cdot 1430650$
- 2004-2005 m.: 1) $(1112271+922940)/2 + (31862+48482)/2 < (1070952+1184370)/2$
 $1057778 < 1127661$
 2) $(1112271+922940)/2 + (31862+48482)/2 \cdot (1070952+1184370)/2 + (282858+281175)/2$
 $1057778 \cdot 1409678$
 3) $(1112271+922940)/2 + (31862+48482)/2 \cdot (1070952+1184370)/2 + (100160+50560)/2$
 $1057778 \cdot 1203021$
 4) $(1112271+922940)/2 + (31862+48482)/2 \cdot (1070952+1184370)/2 + (282858+281175)/2 + (100160+50560)/2$
 $1057778 \cdot 1409678$

13 priedas

Prognozuojamos UAB "Formula" pajamos 2007 m.

Degalų pardavimai	Litrų per mėn.	Lt/ltr	Iš viso, Lt	Antkainis %	Pajamos per mėn., Lt	Pelnas per mėn., Lt	Pajamos per metus, Lt	Pelnas per metus, Lt
Benzinas A92E	20000	2,31	46200,00	16	53592,00	7392,00	643104,00	88704,00
Benzinas A95E	30000	2,37	71100,00	16	82476,00	11376,00	989712,00	136512,00
Dyzelinas	45000	2,30	103500,00	15	119025,00	15525,00	1428300,00	186300,00
Dujos	55000	1,21	66550,00	20	79860,00	13310,00	958320,00	159720,00
Viso:	150000		287350,00		334953,00	47603,00	4019436,00	571236,00
Parduotuvės ir plovyklos pardavimai			18000,00	30	23400,00	5400,00	280800,00	64800,00
Viso:	150000		305350,00		358353,00	53003,00	4300236,00	636036,00

Prognozuojamos UAB "Formula" pajamos 2008 m.

Degalų pardavimai	Litrų per mėn.	Lt/ltr	Iš viso, Lt	Antkainis %	Pajamos per mėn., Lt	Pelnas per mėn., Lt	Pajamos per metus, Lt	Pelnas per metus, Lt
Benzinas A92E	22000	2,38	52360,00	16	60737,60	8377,60	728851,20	100531,20
Benzinas A95E	33000	2,44	80520,00	16	93403,20	12883,20	1120838,40	154598,40
Dyzelinas	49500	2,37	117315,00	15	134912,25	17597,25	1618947,00	211167,00
Dujos	60500	1,25	75625,00	20	90750,00	15125,00	1089000,00	181500,00
Viso:	165000		325820,00		379803,05	53983,05	4557636,60	647796,60
Parduotuvės ir plovyklos pardavimai			19800,00	30	25740,00	5940,00	308880,00	71280,00
Viso:	165000		345620,00		405543,05	59923,05	4866516,60	719076,60

Prognozuojamos UAB "Formula" pajamos 2009 m.

Degalų pardavimai	Litrų per mėn.	Lt/ltr	Iš viso, Lt	Antkainis %	Pajamos per mėn., Lt	Pelnas per mėn., Lt	Pajamos per metus, Lt	Pelnas per metus, Lt
Benzinas A92E	23100	2,45	56595,00	18	66782,10	10187,10	801385,20	122245,20
Benzinas A95E	34650	2,51	86971,50	18	102626,37	15654,87	1231516,44	187858,44
Dyzelinas	51975	2,44	126819,00	17	148378,23	21559,23	1780538,76	258710,76
Dujos	63525	1,29	81947,25	22	99975,65	18028,40	1199707,74	216340,74
Viso:	173250		352332,75		417762,35	65429,60	5013148,14	785155,14
Parduotuvės ir plovyklos pardavimai			20790,00	32	27442,80	6652,80	329313,60	79833,60
Viso:	173250		373122,75		445205,15	72082,40	5342461,74	864988,74

13 priedo tęsinys

Prognozuojamos UAB "Formula" pajamos 2010 m.

Degalų pardavimai	Litrų per mėn.	Lt/ltr	Iš viso, Lt	Antkainis %	Pajamos per mėn., Lt	Pelnas per mėn., Lt	Pajamos per metus, Lt	Pelnas per metus, Lt
Benzinas A92E	23562	2,47	58304,17	18	68798,92	10494,75	825587,03	125937,01
Benzinas A95E	35343	2,54	89598,04	18	105725,69	16127,65	1268708,24	193531,76
Dyzelinas	53015	2,46	130648,93	17	152859,25	22210,32	1834311,03	266523,82
Dujos	64796	1,30	84422,06	22	102994,91	18572,85	1235938,91	222874,23
Viso:	176715		362973,20		430378,77	67405,57	5164545,21	808866,83
Parduotuvės ir plovyklos pardavimai			21205,80	32	27991,66	6785,86	335899,87	81430,27
Viso:	176715		384179,00		458370,42	74191,42	5500445,09	890297,10

Prognozuojamos UAB "Formula" pajamos 2011 m.

Degalų pardavimai	Litrų per mėn.	Lt/ltr	Iš viso, Lt	Antkainis %	Pajamos per mėn., Lt	Pelnas per mėn., Lt	Pajamos per metus, Lt	Pelnas per metus, Lt
Benzinas A92E	24033	2,50	60064,95	18	70876,65	10811,69	850519,76	129740,30
Benzinas A95E	36050	2,56	92303,90	18	108918,60	16614,70	1307023,23	199376,42
Dyzelinas	54075	2,49	134594,53	17	157475,60	22881,07	1889707,22	274572,84
Dujos	66091	1,32	86971,60	22	106105,36	19133,75	1273264,27	229605,03
Viso:	180249		373934,99		443376,21	69441,22	5320514,48	833294,60
Parduotuvės ir plovyklos pardavimai			21629,92	32,00	28551,49	6921,57	342617,87	83058,88
Viso:	180249	0	395564,91		471927,70	76362,79	5663132,35	916353,48

14 priedas

UAB "Formula" numatomų pajamų ir kaštų suvestinė 2006-2007 m.

	I ketv	II ketv	III ketv	IV ketv	2006 m.	I ketv	II ketv	III ketv	IV ketv	2007 m.
<i>Numatomos pajamos</i>	0	0	0	0	0	967553	1128812	1182565	1021306	4300236
Suteiktų paslaugų kaštai	0	0	0	0	0	868263	1005791	1051633	914105	3839794
Kuro sąnaudos	0	0				775845	905153	948255	818947	3448200
Parduotuvės prekių sąnaudos	0	0				48600	56700	59400	51300	216000
Tiesioginių darbininkų atlyginimas ir soc. dr.	0	0				17316	17316	17316	17316	69264
Nematerialaus turto nusidėvėjimas	0	0				833	833	833	833	3333
Gamybinių pastatų nusidėvėjimas	0	0				6981	6981	6981	6981	27924
Įrengimų nusidėvėjimas	0	0				16943	16943	16943	16943	67772
Draudimas	0	0				1745	1865	1905	1785	7300
Bendrasis pelnas	0	0	0	0	0	99290	123020	130931	107201	460442
<i>Veiklos sąnaudos</i>	0	0	15900	17900	33800	55130	54936	55405	55349	220820
Atlyginimai ir soc. draudimas	0	0	9900	9900	19800	17709	17709	17709	17709	70836
Mokesčiai (žemės ir nekilnojamo turto)	0	0			0	1500	1500	1500	1500	6000
Nematerialaus turto nusidėvėjimas	0	0			0	417	417	417	417	1666
Inventoriaus nusidėvėjimas	0	0			0	4167	4167	4167	4167	16667
Elektra	0	0			0	2100	1650	1500	1950	7200
Šildymas	0	0			0	2400	600	200	2100	5300
Vanduo	0	0			0	2100	2100	2100	2100	8400
Transportas	0	0			0	2700	3000	3000	2800	11500
Ryšių paslaugos	0	0			0	2200	2400	2400	2500	9500
Reklama	0	0			0	4838	5644	5913	5107	21501
Kitos sąnaudos	0	0	6000	8000	14000	15000	15750	16500	15000	62250
<i>Veiklos pelnas</i>	0	0	-15900	-17900	-33800	44160	68084	75526	51852	239622
<i>Kitos veiklos pelnas</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Finansinė ir investicinė veikla</i>	0	0	-11250	-11250	-22500	-11360	-11370	-11136	-10433	-44298
Finansinės ir investicinės veiklos pajamos	0	0			0					0
Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos (be palūkanų)	0	0			0	110	120	120	120	470
Palūkanos	0	0	11250	11250	22500	11250	11250	11016	10313	43828
<i>Įprastinės veiklos pelnas</i>	0	0	-27150	-29150	-56300	32800	56714	64391	41419	195324
<i>Pelnas prieš mokesčius</i>	0	0	-27150	-29150	-56300	32800	56714	64391	41419	195324
<i>Pelno mokesčiai</i>	0	0	0	0	0	0	4982	9659	6213	20854
<i>Pelnas (nuostolis)</i>	0	0	-27150	-29150	-56300	32800	51732	54732	35206	174470
Pelno (nuostolio) absoliutus didėjimas	0	0	-27150	-56300	0	-23500	28232	82964	118170	118170

14 priedo tęsinys

UAB "Formula" numatomų pajamų ir kaštų suvestinė 2008-2009 m.

	I ketv	II ketv	III ketv	IV ketv	2008 m.	I ketv	II ketv	III ketv	IV ketv	2009 m.
<i>Numatomos pajamos</i>	1094966	1277461	1338292	1155798	4866517	1202054	1402396	1469177	1268835	5342462
Suteiktų paslaugų kaštai	978899	1134560	1186447	1030786	4330692	1054204	1222249	1278263	1110219	4664934
Kuro sąnaudos	879714	1026333	1075206	928587	3909840	951298	1109848	1162698	1004149	4227993
Parduotuvės prekių sąnaudos	53460	62370	65340	56430	237600	56133	65489	68607	59251	249480
Tiesioginių darbininkų atlyginimas ir soc. dr.	19048	19048	19048	19048	76192	20000	20000	20000	20000	80000
Nematerialaus turto nusidėvėjimas	833	833	833	833	3333	833	833	833	833	3333
Gamybinių pastatų nusidėvėjimas	6981	6981	6981	6981	27924	6981	6981	6981	6981	27924
Įrengimų nusidėvėjimas	16943	16943	16943	16943	67772	16943	16943	16943	16943	67772
Draudimas	1920	2052	2096	1964	8030	2015	2154	2200	2062	8432
Bendrasis pelnas	116067	142901	151845	125012	535825	147850	180148	190914	158616	677527
Veiklos sąnaudos	56143	55662	56049	56275	224129	58257	57799	58210	58405	232671
Atlyginimai ir soc. draudimas	19480	19480	19480	19480	77920	20454	20454	20454	20454	81816
Mokesčiai (žemės ir nekilnojamo turto)	1500	1500	1500	1500	6000	1500	1500	1500	1500	6000
Nematerialaus turto nusidėvėjimas	417	417	417	417	1666	417	417	417	417	1666
Inventoriaus nusidėvėjimas	4167	4167	4167	4167	16667	4167	4167	4167	4167	16667
Elektra	2163	1700	1545	2009	7417	2228	1751	1591	2069	7639
Šildymas	2472	618	206	2163	5459	2546	637	212	2228	5623
Vanduo	2163	2163	2163	2163	8652	2228	2228	2228	2228	8912
Transportas	2781	3090	3090	2884	11845	2864	3183	3183	2970	12200
Ryšių paslaugos	2266	2472	2472	2575	9785	2334	2546	2546	2652	10078
Reklama	3285	3832	4015	3467	14600	3606	4207	4408	3807	16027
Kitos sąnaudos	15450	16223	16995	15450	64118	15914	16710	17505	15914	66043
Veiklos pelnas	59924	87239	95796	68737	311696	89593	122348	132704	100211	444856
Kitos veiklos pelnas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Finansinė ir investicinė veikla	-9809	-9106	-8403	-7700	-35019	-7017	-6314	-5611	-4908	-23849
Finansinės ir investicinės veiklos pajamos					0					0
Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos (be palūkanų)	200	200	200	200	800	220	220	220	220	880
Palūkanos	9609	8906	8203	7500	34219	6797	6094	5391	4688	22969
Įprastinės veiklos pelnas	50115	78133	87393	61037	276677	82576	116035	127094	95303	421008
Pelnas prieš mokesčius	50115	78133	87393	61037	276677	82576	116035	127094	95303	421008
<i>Pelno mokesčiai</i>	7517	11720	13109	9156	41502	12386	17405	19064	14295	63151
Pelnas (nuostolis)	42597	66413	74284	51881	235175	70189	98629	108030	81008	357856
Pelno (nuostolio) absoliutus didėjimas	160767	227180	301464	353345	353345	423535	522164	630194	711202	711202

14 priedo tęsinys

UAB "Formula" numatomų pajamų ir kaštų suvestinė 2010-2011 m.

	I ketv	II ketv	III ketv	IV ketv	2010 m.	I ketv	II ketv	III ketv	IV ketv	2011 m.
<i>Numatomos pajamos</i>	1237600	1443867	1512622	1306356	5500445	1274205	1486572	1557361	1344994	5663132
Suteiktų paslaugų kaštai	1084495	1257519	1315194	1142170	4799378	1115688	1293836	1353220	1175069	4937813
Kuro sąnaudos	980027	1143366	1197813	1034474	4355680	1009625	1177895	1233986	1065714	4487220
Parduotuvės prekių sąnaudos	57255	66798	69979	60436	254468	58401	68134	71379	61645	259559
Tiesioginių darbininkų atlyginimas ir soc. dr.	20400	20400	20400	20400	81600	20808	20808	20808	20808	83232
Nematerialaus turto nusidėvėjimas	833	833	833	833	3333	833	833	833	833	3333
Gamybinių pastatų nusidėvėjimas	6981	6981	6981	6981	27924	6981	6981	6981	6981	27924
Įrengimų nusidėvėjimas	16943	16943	16943	16943	67772	16943	16943	16943	16943	67772
Draudimas	2056	2197	2244	2103	8600	2097	2241	2289	2145	8772
Bendrasis pelnas	153105	186348	197429	164185	701067	158516	192737	204142	169924	725319
<i>Veiklos sąnaudos</i>	58379	57700	58055	58462	232595	59738	59039	59404	59823	238004
Atlyginimai ir soc. Draudimas	20863	20863	20863	20863	83452	21280	21280	21280	21280	85121
Mokesčiai (žemės ir nekilnojamo turto)	1500	1500	1500	1500	6000	1500	1500	1500	1500	6000
Nematerialaus turto nusidėvėjimas	417	417	417	417	1666	417	417	417	417	1666
Inventoriaus nusidėvėjimas	4167	4167	4167	4167	16667	4167	4167	4167	4167	16667
Elektra	2295	1803	1639	2131	7868	2364	1857	1688	2195	8104
Šildymas	2622	656	218	2295	5792	2701	676	225	2364	5965
Vanduo	2295	2295	2295	2295	9179	2364	2364	2364	2364	9454
Transportas	2950	3278	3278	3059	12566	3038	3377	3377	3151	12943
Ryšių paslaugos	2404	2622	2622	2732	10380	2476	2701	2701	2814	10692
Reklama	2475	2888	3025	2613	11001	2548	2973	3115	2690	11326
Kitos sąnaudos	16391	17211	18030	16391	68024	16883	17728	18571	16883	70065
Veiklos pelnas	94726	128648	139374	105724	468472	98778	133698	144738	110101	487315
<i>Kitos veiklos pelnas</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Finansinė ir investicinė veikla	-4234	-3531	-2828	-2125	-12719	-1452	-749	-280	-280	-2761
Finansinės ir investicinės veiklos pajamos					0					0
Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos (be palūkanų)	250	250	250	250	1000	280	280	280	280	1120
Palūkanos	3984	3281	2578	1875	11719	1172	469	0	0	1641
Įprastinės veiklos pelnas	90492	125117	136546	103599	455753	97326	132949	144458	109821	484555
Pelnas prieš mokesčius	90492	125117	136546	103599	455753	97326	132949	144458	109821	484555
<i>Pelno mokesčiai</i>	13574	18768	20482	15540	68363	14599	19942	21669	16473	72683
Pelnas (nuostolis)	76918	106349	116064	88059	387390	82727	113007	122789	93348	411872
Pelno (nuostolio) absoliutus didėjimas	788120	894469	1010533	1098592	1098592	1181319	1294326	1417115	1510463	1510463

UAB "Formula" paskolos padengimo grafikas 2006-2011 m.

Mokējimo data	Mokējimas	Palūkanos 5%	Paskolos mokējimas	Likusi neapmokēta paskolos daļis
2006 II k.				0
2006 III k.		11250,00	0	900000
2006 IV k.		11250,00	0	900000
2007 I k.		11250,00	0	900000
2007 II k.		11250,00	0	900000
2007 III k.	1	11015,63	56250	843750
2007 IV k.	2	10312,50	56250	787500
2008 I k.	3	9609,38	56250	731250
2008 II k.	4	8906,25	56250	675000
2008 III k.	5	8203,13	56250	618750
2008 IV k.	6	7500,00	56250	562500
2009 I k.	7	6796,88	56250	506250
2009 II k.	8	6093,75	56250	450000
2009 III k.	9	5390,63	56250	393750
2009 IV k.	10	4687,50	56250	337500
2010 I k.	11	3984,38	56250	281250
2010 II k.	12	3281,25	56250	225000
2010 III k.	13	2578,13	56250	168750
2010 IV k.	14	1875,00	56250	112500
2011 I k.	15	1171,88	56250	56250
2011 II k.	16	468,75	56250	0
Viso:		136875,00	900000	

16 priedas

UAB "Formula" numatomos pastovios ir kintamos sąnaudos 2006-2007 m.

	I ketv	II ketv	III ketv	IV ketv	2006 m.	I ketv	II ketv	III ketv	IV ketv	2007 m.
Pajamos	0	0	0	0	0	967553	1128812	1182565	1021306	4300236
Tiesioginių darbininkų atlyginimas ir soc. dr.	0	0				17316	17316	17316	17316	69264
Nematerialaus turto nusidėvėjimas	0	0				833	833	833	833	3333
Gamybinių pastatų nusidėvėjimas	0	0				6981	6981	6981	6981	27924
Įrengimų nusidėvėjimas	0	0				16943	16943	16943	16943	67772
Draudimas	0	0				1745	1865	1905	1785	7300
Atlyginimai ir soc. draudimas	0	0	9900	9900	19800	17709	17709	17709	17709	70836
Mokesčiai (žemės ir nekilnojamo turto)	0	0			0	1500	1500	1500	1500	6000
Nematerialaus turto nusidėvėjimas	0	0			0	417	417	417	417	1666
Inventoriaus nusidėvėjimas	0	0			0	4167	4167	4167	4167	16667
Elektra	0	0			0	2100	1650	1500	1950	7200
Šildymas	0	0			0	2400	600	200	2100	5300
Vanduo	0	0			0	2100	2100	2100	2100	8400
Transportas	0	0			0	2700	3000	3000	2800	11500
Ryšių paslaugos	0	0			0	2200	2400	2400	2500	9500
Reklama	0	0			0	4838	5644	5913	5107	21501
Finansinės sąnaudos	0	0			0	110	120	120	120	470
Palūkanos	0	0	11250	11250	22500	11250	11250	11016	10313	43828
Kitos sąnaudos	0	0	6000	8000	14000	15000	15750	16500	15000	62250
Pelno mokestis	0	0	0	0	0	0	5017	9641	6196	20854
Pastovios sąnaudos	0	0	27150	29150	56300	110308	115262	120160	115836	461566
Kuro sąnaudos	0	0				775845	905153	948255	818947	3448200
Parduotuvės prekių sąnaudos	0	0				48600	56700	59400	51300	216000
Kintamos sąnaudos	0	0	0	0	0	824445	961853	1007655	870247	3664200
Iš viso	0	0	27150	29150	56300	934753	1077115	1127815	986083	4125766
Pelnas (nuostolis)	0	0	-27150	-29150	-56300	32800	51697	54750	35223	174470

16 priedo tęsinys

UAB "Formula" numatomos pastovios ir kintamos sąnaudos 2008-2009 m.

	I ketv	II ketv	III ketv	IV ketv	2008 m.	I ketv	II ketv	III ketv	IV ketv	2009 m.
Pajamos	1094966	1277460	1338293	1155798	4866517	1202054	1402396	1469177	1268835	5342462
Tiesioginių darbininkų atlyginimas ir soc. dr.	19048	19048	19048	19048	76192	20000	20000	20000	20000	80000
Nematerialaus turto nusidėvėjimas	833	833	833	833	3333	833	833	833	833	3333
Gamybinių pastatų nusidėvėjimas	6981	6981	6981	6981	27924	6981	6981	6981	6981	27924
Įrengimų nusidėvėjimas	16943	16943	16943	16943	67772	16943	16943	16943	16943	67772
Draudimas	1920	2052	2096	1964	8032	2015	2154	2200	2062	8431
Atlyginimai ir soc. draudimas	19480	19480	19480	19480	77920	20454	20454	20454	20454	81816
Mokesčiai (žemės ir nekilnojamo turto)	1500	1500	1500	1500	6000	1500	1500	1500	1500	6000
Nematerialaus turto nusidėvėjimas	417	417	417	417	1667	417	417	417	417	1667
Inventoriaus nusidėvėjimas	4167	4167	4167	4167	16667	4167	4167	4167	4167	16667
Elektra	2163	1700	1545	2009	7417	2228	1751	1591	2069	7639
Šildymas	2472	618	206	2163	5459	2546	637	212	2228	5623
Vanduo	2163	2163	2163	2163	8652	2228	2228	2228	2228	8912
Transportas	2781	3090	3090	2884	11845	2864	3183	3183	2970	12200
Ryšių paslaugos	2266	2472	2472	2575	9785	2334	2546	2546	2652	10078
Reklama	3285	3832	4015	3467	14599	3606	4207	4408	3807	16028
Kitos sąnaudos	15450	16223	16995	15450	64118	15914	16710	17505	15914	66043
Finansinės sąnaudos	200	200	200	200	800	220	220	220	220	880
Palūkanos	9609	8906	8203	7500	34219	6797	6094	5391	4688	22969
Pelno mokestis	7517	11720	13109	9156	41502	12386	17405	19064	14295	63151
Pastovios sąnaudos	119195	122345	123463	118899	483902	124433	128430	129843	124428	507133
Parduotuvės prekių sąnaudos	53460	62370	65340	56430	237600	56133	65489	68607	59251	249480
Kuro sąnaudos	879714	1026333	1075206	928587	3909840	951298	1109848	1162698	1004149	4227993
Kintamos sąnaudos	933174	1088703	1140546	985017	4147440	1007431	1175337	1231305	1063400	4477473
Iš viso	1052369	1211048	1264009	1103916	4631342	1131864	1303767	1361148	1187828	4984606
Pelnas (nuostolis)	42597	66412	74284	51882	235175	70190	98629	108029	81007	357856

16 priedo tęsinys

UAB "Formula" numatomos pastovios ir kintamos sąnaudos 2010-2011 m.

	I ketv	II ketv	III ketv	IV ketv	2010 m.	I ketv	II ketv	III ketv	IV ketv	2011 m.
Numatomos pajamos	1237600	1443867	1512622	1306356	5500445	1274205	1486572	1557361	1344994	5663132
Tiesioginių darbininkų atlyginimas ir soc. dr.	20400	20400	20400	20400	81600	20808	20808	20808	20808	83232
Nematerialaus turto nusidėvėjimas	833	833	833	833	3333	833	833	833	833	3333
Gamybinių pastatų nusidėvėjimas	6981	6981	6981	6981	27924	6981	6981	6981	6981	27924
Įrengimų nusidėvėjimas	16943	16943	16943	16943	67772	16943	16943	16943	16943	67772
Draudimas	2056	2197	2244	2103	8600	2097	2241	2289	2145	8772
Atlyginimai ir soc. Draudimas	20863	20863	20863	20863	83452	21280	21280	21280	21280	85121
Mokesčiai (žemės ir nekilnojamo turto)	1500	1500	1500	1500	6000	1500	1500	1500	1500	6000
Nematerialaus turto nusidėvėjimas	417	417	417	417	1666	417	417	417	417	1666
Inventoriaus nusidėvėjimas	4167	4167	4167	4167	16667	4167	4167	4167	4167	16667
Elektra	2295	1803	1639	2131	7868	2364	1857	1688	2195	8104
Šildymas	2622	656	218	2295	5792	2701	676	225	2364	5965
Vanduo	2295	2295	2295	2295	9179	2364	2364	2364	2364	9455
Transportas	2950	3278	3278	3059	12566	3038	3377	3377	3151	12943
Ryšių paslaugos	2404	2622	2622	2732	10380	2476	2701	2701	2814	10692
Reklama	2475	2888	3025	2613	11001	2548	2973	3115	2690	11326
Kitos sąnaudos	16391	17211	18030	16391	68024	16883	17728	18571	16883	70065
Finansinės sąnaudos	250	250	250	250	1000	280	280	280	280	1120
Palūkanos	3984	3281	2578	1875	11719	1172	469	0	0	1641
Pelno mokestis	13574	18768	20482	15540	68363	14599	19942	21669	16473	72683
Pastovios sąnaudos	123401	127353	128766	123387	502907	123452	127536	129207	124287	504482
Kuro sąnaudos	980027	1143366	1197813	1034474	4355680	1009625	1177895	1233986	1065714	4487220
Parduotuvės prekių sąnaudos	57255	66798	69979	60436	254468	58401	68134	71379	61645	259559
Kintamos sąnaudos	1037282	1210164	1267792	1094910	4610148	1068026	1246029	1305365	1127359	4746779
Iš viso	1160683	1337517	1396558	1218297	5113055	1191478	1373565	1434572	1251646	5251261
Pelnas (nuostolis)	76917	106350	116064	88059	387390	82727	113007	122789	93348	411871

Prognozuojamas UAB "Formula" balansas 2006-2011 m.

Balansas		2006	2007	2008	2009	2010	2011
A.	Ilgalaikis turtas	1.231.304	1.113.940	996.578	889.215	1.121.852	1.454.490
I.	NEMATERIALUSIS TURTA	25.000	20.000	15.001	20.002	15.002	10.003
I.1.	Plėtros darbai						
I.2.	Patentai, licencijos	10.000	6.667	3.334	10.001	6.668	3.335
I.3.	Programinė įranga	15.000	13.334	11.667	10.001	8.334	6.668
I.4.	Kitas nematerialus turtas						
II.	MATERIALUSIS TURTA	1.206.304	1.093.940	981.577	869.213	1106.850	1444.487
II.1.	Žemė						
II.2.	Pastatai ir statiniai	564.125	536.201	508.277	480.352	452.428	424.504
II.3.	Mašinos ir įrengimai						
II.4.	Transporto priemonės						
II.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	542.179	474.406	406.634	338.861	271.089	203.317
II.6.	Nebaigta statyba					350.000	800.000
II.7.	Kitas materialusis turtas	100.000	83.333	66.666	50.000	33.333	16.666
III.	FINANSINIS TURTA						
III.1.	Po vienerių metų gautinos sumos						
III.2.	Kitas finansinis turtas						
B.	Trumpalaikis turtas	358.396	546.000	697.400	941.581	858.703	773.399
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	0	192.500	160.400	153.200	142.800	135.200
I.1.	Atsargos	0	127.500	115.400	113.200	112.800	110.200
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai		65.000	45.000	40.000	30.000	25.000
I.3.	Nebaigtos vykdyti sutartys						
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	221.751	184.900	162.700	142.600	127.400	117.900
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	0	184.900	162.700	142.600	127.400	117.900
II.2.	Kitos gautinos sumos	221.751					
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTA	10.645	30.000	45.000	45.000	47.000	47.000
III.1.	Trumpalaikės investicijos						
III.2.	Terminuoti indėliai						
III.3.	Kitas trumpalaikis turtas	10.645	30.000	45.000	45.000	47.000	47.000
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	126.000	138.600	329.300	600.781	541.503	473.299
	TURTAS IŠ VISO:	1.589.700	1.659.940	1.693.978	1.830.796	1.980.555	2.227.889

17 priedo tęsinys

<i>Nuosavas kapitalas</i>	393.700	568.170	803.345	1.161.202	1.548.592	1.960.463
IMONĖS SAVININKO KAPITALAS	450.000	450.000	450.000	450.000	450.000	450.000
PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAS)						
REZERVAI						
Privalomasis						
Kiti rezervai						
NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIS)	-56.300	118.170	353.345	711.202	1.098.592	1.510.463
Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	-56.300	174.470	235.175	357.856	387.390	411.872
Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	0	-56.300	118.170	353.345	711.202	1.098.592
<i>Dotacijos, subsidijos</i>						
<i>Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai</i>						
PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	900.000	562.500	337.500	112.500	0	0
Finansinės skolos	900.000	562.500	337.500	112.500	0	0
Skolos tiekėjams						
Gauti išankstiniai apmokėjimai						
Atidėjimai						
Atidėtieji mokesčiai						
Kitos mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai						
PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	296.000	529.270	553.133	557.094	431.963	267.425
Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis		225.000	225.000	225.000	112.500	
Finansinės skolos						
Skolos tiekėjams	296.000	255.216	252.631	234.643	213.950	157.192
Gauti išankstiniai apmokėjimai		12.500	18.000	18.000	20.400	20.400
Pelno mokesčio įsipareigojimai	0	20.854	41.502	63.151	68.363	72.683
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	0	1.200	1.200	1.500	1.650	1.650
Atidėjimai						
Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai		14.500	14.800	14.800	15.100	15.500
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI IŠ VISO:	1.589.700	1.659.940	1.693.978	1.830.796	1.980.555	2.227.889

18 priedas

UAB "Formula" prognozuojamų pinigų srautų ataskaita 2006-2011 m.

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Pinigų srautas iš įmonės veiklos						
Grynasis pelnas (nuostolis)	-56.300	174.470	235.175	357.857	387.390	411.871
Nusidėvėjimas (per metus)	0	117.364	117.363	117.363	117.363	117.363
Pirkėjų įsiskolinimo sumažėjimas (padidėjimas)	-221.751	36.851	22.200	20.100	15.200	9.500
Įsiskolinimo tiekėjimas padidėjimas (sumažėjimas)	296.000	-40.784	-2.585	-17.988	-20.693	-56.758
Atsargų sumažėjimas (padidėjimas)	0	-127.500	12.100	2.200	400	2.600
Įvairių įmonės skolų padidėjimas (sumažėjimas)	0	14.500	300	0	300	400
Įsiskolinimo darbuotojams biudžetui padidėjimas (sumažėjimas)	0	22.054	20.648	21.950	5.362	4.320
Sumokėtų avansų, nebaigtų vykdyti sutarčių sumažėjimas (padidėjimas)	0	-65.000	20.000	5.000	10.000	5.000
Gautų avansų padidėjimas (sumažėjimas)	0	12.500	5.500	0	2.400	0
Kito trumpalaikio turto sumažėjimas (padidėjimas)	-10.645	-19.355	-15.000	0	-2.000	0
Grynieji pinigų srautai iš įmonės veiklos	7.304	125.100	415.700	506.481	515.722	494.296
Pinigų srautai iš investicinės veiklos						
Iš ilgalaikio turto perleidimo (įsigijimo)	-1.231.304	0	0	-10.000	-350.000	-450.000
Iš investicijų perleidimo (įsigijimo)						
Grynųjų pinigų srautai iš investicinės veiklos	-1.231.304	0	0	-10.000	-350.000	-450.000
Pinigų srautai iš finansinės veiklos						
Akcinio kapitalo didinimas	450.000	0	0	0	0	0
Ilgalaikių skolų bankui padidėjimas (sumažėjimas)	900.000	-337.500	-225.000	-225.000	-112.500	0
Trumpalaikių skolų bankui padidėjimas (sumažėjimas)		225.000	0	0	-112.500	-112.500
Rezervų padidėjimas (sumažėjimas)						
Išmokėti dividendai (-)						
Finansavimo, atidėjimų padidėjimas (sumažėjimas)	0	0	0	0	0	0
Grynieji pinigų srautai iš finansinės veiklos	1.350.000	-112.500	-225.000	-225.000	-225.000	-112.500
Grynųjų piniginių srautų padidėjimas (sumažėjimas)	126.000	12.600	190.700	271.481	-59.278	-68.204
Pinigai laikotarpio pradžioje	0	126.000	138.600	329.300	600.781	541.503
Pinigai laikotarpio pabaigoje	126.000	138.600	329.300	600.781	541.503	473.299

UAB "Formula" pardavimų pelningumo rodikliai 2007-2011 m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	2007 m.		2008 m.		2009 m.		2010 m.		2011 m.	
		skaičiavimas	reikšmė %	skaičiavimas	reikšmė %	skaičiavimas	reikšmė %	skaičiavimas	reikšmė %	skaičiavimas	reikšmė %
Bendrasis pardavimų pelningumas	<u>Bendrasis pelnas</u> Pajamos	<u>460442</u> 4300236	10,7074	<u>535825</u> 4866517	11,0104	<u>677527</u> 5342462	12,6819	<u>701067</u> 5500445	12,7456	<u>725319</u> 5663132	12,8077
Įprastinės veiklos pelningumas	<u>Įprastinės v. pelnas</u> Pajamos	<u>195324</u> 4300236	4,5422	<u>276677</u> 4866517	5,6853	<u>421008</u> 5342462	7,8804	<u>455753</u> 5500445	8,2857	<u>484555</u> 5663132	8,5563
Grynasis pardavimų pelningumas	<u>Grynasis pelnas</u> Pajamos	<u>174470</u> 4300236	4,0572	<u>235175</u> 4866517	4,8325	<u>357856</u> 5342462	6,6983	<u>387390</u> 5500445	7,0429	<u>411872</u> 5663132	7,2729

UAB "Formula" turto pelningumo rodikliai 2007-2011 m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	2007 m.		2008 m.		2009 m.		2010 m.		2011 m.	
		skaičiavimas	reikšmė %	skaičiavimas	reikšmė %	skaičiavimas	reikšmė %	skaičiavimas	reikšmė %	skaičiavimas	reikšmė %
Turto grynasis pelningumas	<u>Grynasis pelnas</u> Turtas	<u>174470</u> 1659940	10,5106	<u>235175</u> 1693978	13,883	<u>357856</u> 1830796	19,546	<u>387390</u> 1980555	19,56	<u>411872</u> 2227889	18,4871
Nuosavo kapitalo grynasis pelningumas	<u>Grynasis pelnas</u> Nuosavas kapitalas	<u>174470</u> 568170	30,7074	<u>235175</u> 803345	29,2745	<u>357856</u> 1161202	30,8178	<u>387390</u> 1548592	25,0156	<u>411872</u> 1960463	21,0089
Ilgalaikio turto grynasis pelningumas	<u>Grynasis pelnas</u> Ilgalaikis turtas	<u>174470</u> 1113940	15,6624	<u>235175</u> 996578	23,5983	<u>357856</u> 889215	40,2441	<u>387390</u> 1121852	34,5313	<u>411872</u> 1454490	28,3173
Trumpalaikio turto grynasis pelningumas	<u>Grynasis pelnas</u> Trumpalaikis turtas	<u>174470</u> 546000	31,9542	<u>235175</u> 697400	33,7217	<u>357856</u> 941581	38,0059	<u>387390</u> 858703	45,1134	<u>411872</u> 773399	53,2547

UAB "Formula" turto mokumo rodikliai 2007-2011 m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	2007 m.		2008 m.		2009 m.		2010 m.		2011 m.	
		skaičiavimas	reikšmė	skaičiavimas	reikšmė	skaičiavimas	reikšmė	skaičiavimas	reikšmė	skaičiavimas	reikšmė
Aukšinės balanso taisyklės koeficientas	<u>Ilgalaikis turtas</u>	<u>1113940</u>	0,9852	<u>996578</u>	0,8735	<u>889215</u>	0,6981	<u>1121852</u>	0,7244	<u>1454490</u>	0,7419
	Nuos.kap.+Ilg.isip.	1130670		1140845		1273702		1548592		1960463	
Įsiskolinimo koeficientas	<u>Trump.isip.+Ilg.isip.</u>	<u>1091770</u>	0,6577	<u>890633</u>	0,5258	<u>669594</u>	0,3657	<u>431963</u>	0,2181	<u>267425</u>	0,1200
	Turtas	1659940		1693978		1830796		1980555		2227889	
Ilgalaikio įsiskolinimo koeficientas	<u>Ilgalaikiai įsipareig.</u>	<u>562500</u>	0,3389	<u>337500</u>	0,1992	<u>112500</u>	0,0614	<u>0</u>	0,0000	<u>0</u>	0,0000
	Turtas	1659940		1693978		1830796		1980555		2227889	
Trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas	<u>Trumpalaikiai įsip.</u>	<u>529270</u>	0,3188	<u>553133</u>	0,3265	<u>557094</u>	0,3043	<u>431963</u>	0,2181	<u>267425</u>	0,1200
	Turtas	1659940		1693978		1830796		1980555		2227889	
Finansinės priklausomybės (atsvaros) koeficientas	<u>Trump.isip.+Ilg.isip.</u>	<u>1091770</u>	1,9216	<u>890633</u>	1,1087	<u>669594</u>	0,5766	<u>431963</u>	0,2789	<u>267425</u>	0,1364
	Nuosavas kapitalas	568170		803345		1161202		1548592		1960463	
Bendrojo mokumo koeficientas	<u>Nuosavas kapitalas</u>	<u>568170</u>	0,5204	<u>803345</u>	0,9020	<u>1161202</u>	1,7342	<u>1548592</u>	3,5850	<u>1960463</u>	7,3309
	Trump.isip.+Ilg.isip.	1091770		890633		669594		431963		267425	
Einamojo mokumo koeficientas	<u>Trumpalaikis turtas</u>	<u>546000</u>	1,0316	<u>697400</u>	1,2608	<u>941581</u>	1,6902	<u>858703</u>	1,9879	<u>773399</u>	2,8920
	Trumpalaikiai įsip.	529270		553133		557094		431963		267425	
Kritinio (greitojo) likvidumo koeficientas	<u>Tr.turtas-Atsargos</u>	<u>353500</u>	0,6679	<u>537000</u>	0,9708	<u>788381</u>	1,4152	<u>715903</u>	1,6573	<u>638199</u>	2,3865
	Trumpalaikiai įsip.	529270		553133		557094		431963		267425	

21 priedas

UAB "Formula" finansų struktūros rodikliai 2007-2011 m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	2007 m.		2008 m.		2009 m.		2010 m.		2011 m.	
		skaičiavimas	reikšmė	skaičiavimas	reikšmė	skaičiavimas	reikšmė	skaičiavimas	reikšmė	skaičiavimas	reikšmė
Skolos koeficientas	<u>Turtas-Sav.nuosav.</u>	<u>1091770</u>	0,6577	<u>890632</u>	0,5258	<u>669594</u>	0,3657	<u>431963</u>	0,2181	<u>267425</u>	0,1200
	Turtas	1659940		1693978		1830796		1980555		2227889	
Skolos-nuosavybės koeficientas	<u>Turtas-Sav.nuosav.</u>	<u>1091770</u>	1,9216	<u>890632</u>	1,1087	<u>669594</u>	0,5766	<u>431963</u>	0,2789	<u>267425</u>	0,1364
	Sav.nuosavybė	568170		803345		1161202		1548592		1960463	
Nuosavybės koeficientas	<u>Turtas</u>	<u>1659940</u>	2,9216	<u>1693978</u>	2,1087	<u>1830796</u>	1,5766	<u>1980555</u>	1,2789	<u>2227889</u>	1,1364
	Sav.nuosavybė	568170		803345		1161202		1548592		1960463	

UAB "Formula" turto panaudojimo efektyvumo rodikliai 2007-2011 m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	2007 m.		2008 m.		2009 m.		2010 m.		2011 m.	
		skaičiavimas	reikšmė	skaičiavimas	reikšmė	skaičiavimas	reikšmė	skaičiavimas	reikšmė	skaičiavimas	reikšmė
Turto grąža (fondograža)	<u>Grynasis pelnas</u>	<u>174470</u>	0,1051	<u>235175</u>	0,1388	<u>357856</u>	0,1955	<u>387390</u>	0,1956	<u>411872</u>	0,1849
	Turtas	1659940		1693978		1830796		1980555		2227889	
Turto imlumas	<u>Turtas</u>	<u>1659940</u>	0,3860	<u>1693978</u>	0,3481	<u>1830796</u>	0,3427	<u>1980555</u>	0,3601	<u>2227889</u>	0,3934
	Pajamos	4300236		4866517		5342462		5500445		5663132	
Nuosavybės grąža	<u>Grynasis pelnas</u>	<u>174470</u>	0,3071	<u>235175</u>	0,2927	<u>357856</u>	0,3082	<u>387390</u>	0,2502	<u>411872</u>	0,2101
	Nuosavas kapitalas	568170		803345		1161202		1548592		1960463	

UAB "Formula" grynoji dabartinė vertė 2006-2011 m.

	2006 m.	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	Viso
Grynasis pinigų srautas, Lt	7304	125100	415700	506481	515722	494296	2064603
Diskonto norma (k)	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	
1+k	1,07	1,07	1,07	1,07	1,07	1,07	
(1+k) ^t	1,07	1,1449	1,2250	1,3108	1,4026	1,5007	
Disconto skaičiavimas	93,5	87,3	81,6	76,3	71,3	66,6	0
Discontuoti pinigų srautai	6826	109267	339335	386392	367703	329370	1538893
Investicijos	1520000						1520000
Diskontuotos investicijos	1420561						1420561

23 priedas

UAB "Formula" numatomos pastovios ir kintamos sąnaudos degalams 2006-2007 m.

						10%-	5%+	10%+	5%-	
	I ketv	II ketv	III ketv	IV ketv	2006 m.	I ketv	II ketv	III ketv	IV ketv	2007 m.
Pajamos	0	0	0	0	0	904373	1055102	1105345	954616	4019436
Tiesioginių darbininkų atlyginimas ir soc. dr.	0	0				17316	17316	17316	17316	69264
Nematerialaus turto nusidėvėjimas	0	0				833	833	833	833	3333
Gamybinių pastatų nusidėvėjimas	0	0				6981	6981	6981	6981	27924
Įrengimų nusidėvėjimas	0	0				16943	16943	16943	16943	67772
Draudimas	0	0				1745	1865	1905	1785	7300
Atlyginimai ir soc. draudimas	0	0	9900	9900	19800	17709	17709	17709	17709	70836
Mokesčiai (žemės ir nekilnojamo turto)	0	0			0	1500	1500	1500	1500	6000
Nematerialaus turto nusidėvėjimas	0	0			0	417	417	417	417	1667
Inventoriaus nusidėvėjimas	0	0			0	4167	4167	4167	4167	16667
Elektra	0	0			0	2100	1650	1500	1950	7200
Šildymas	0	0			0	2400	600	200	2100	5300
Vanduo	0	0			0	2100	2100	2100	2100	8400
Transportas	0	0			0	2700	3000	3000	2800	11500
Ryšių paslaugos	0	0			0	2200	2400	2400	2500	9500
Reklama	0	0			0	4522	5276	5527	4773	20097
Finansinės sąnaudos	0	0			0	110	120	120	120	470
Palūkanos	0	0	11250	11250	22500	11250	11250	11016	10313	43828
Kitos sąnaudos	0	0	6000	8000	14000	15000	15750	16500	15000	62250
Pelno mokesčiai	0	0	0	0	0	0	5017	9641	6196	20854
Pastovios sąnaudos	0	0	27150	29150	56300	109993	114893	119774	115502	460163
Kuro sąnaudos	0	0				775845	905153	948255	818947	3448200
Kintamos sąnaudos	0	0	0	0	0	775845	905153	948255	818947	3448200
Iš viso	0	0	27150	29150	56300	885837,7	1020046	1068029	934449,4	3908363
Pelnas (nuostolis)	0	0	-27150	-29150	-56300	18535	35056	37316	20167	111073

23 priedo tęsinys

UAB "Formula" numatomos pastovios ir kintamos sąnaudos degalams 2008-2009 m.

	I ketv	II ketv	III ketv	IV ketv	2008 m.	I ketv	II ketv	III ketv	IV ketv	2009 m.
Pajamos	1025468	1196380	1253350	1082439	4557637	1127958	1315951	1378616	1190623	5013148
Tiesioginių darbininkų atlyginimas ir soc. dr.	19048	19048	19048	19048	76192	20000	20000	20000	20000	80000
Nematerialaus turto nusidėvėjimas	833	833	833	833	3333	833	833	833	833	3333
Gamybinių pastatų nusidėvėjimas	6981	6981	6981	6981	27924	6981	6981	6981	6981	27924
Įrengimų nusidėvėjimas	16943	16943	16943	16943	67772	16943	16943	16943	16943	67772
Draudimas	1920	2052	2096	1964	8032	2015	2154	2200	2062	8431
Atlyginimai ir soc. draudimas	19480	19480	19480	19480	77920	20454	20454	20454	20454	81816
Mokesčiai (žemės ir nekilnojamo turto)	1500	1500	1500	1500	6000	1500	1500	1500	1500	6000
Nematerialaus turto nusidėvėjimas	417	417	417	417	1667	417	417	417	417	1667
Inventoriaus nusidėvėjimas	4167	4167	4167	4167	16667	4167	4167	4167	4167	16667
Elektra	2163	1700	1545	2009	7417	2228	1751	1591	2069	7639
Šildymas	2472	618	206	2163	5459	2546	637	212	2228	5623
Vanduo	2163	2163	2163	2163	8652	2228	2228	2228	2228	8912
Transportas	2781	3090	3090	2884	11845	2864	3183	3183	2970	12200
Ryšių paslaugos	2266	2472	2472	2575	9785	2334	2546	2546	2652	10078
Reklama	3076	3589	3760	3247	13673	3384	3948	4136	3572	15039
Kitos sąnaudos	15450	16223	16995	15450	64118	15914	16710	17505	15914	66043
Finansinės sąnaudos	200	200	200	200	800	220	220	220	220	880
Palūkanos	9609	8906	8203	7500	34219	6797	6094	5391	4688	22969
Pelno mokestis	7517	11720	13109	9156	41502	12386	17405	19064	14295	63151
Pastovios sąnaudos	118987	122102	123208	118680	482976	124211	128171	129570	124193	506145
Kuro sąnaudos	879714	1026333	1075206	928587	3909840	951298	1109848	1162698	1004149	4227993
Kintamos sąnaudos	879714	1026333	1075206	928587	3909840	951298	1109848	1162698	1004149	4227993
Iš viso	998701	1148435	1198414	1047267	4392816	1075509	1238019	1292268	1128342	4734138
Pelnas (nuostolis)	26767	47945	54936	35172	164820	52449	77933	86347	62281	279011

23 priedo tęsinys

UAB "Formula" numatomos pastovios ir kintamos sąnaudos degalams 2010-2011 m.

	I ketv	II ketv	III ketv	IV ketv	2010 m.	I ketv	II ketv	III ketv	IV ketv	2011 m.
Numatomos pajamos	1162023	1355693	1420250	1226579	5164545	1197116	1396635	1463141	1263622	5320514
Tiesioginių darbininkų atlyginimas ir soc. dr.	20400	20400	20400	20400	81600	20808	20808	20808	20808	83232
Nematerialaus turto nusidėvėjimas	833	833	833	833	3333	833	833	833	833	3333
Gamybinių pastatų nusidėvėjimas	6981	6981	6981	6981	27924	6981	6981	6981	6981	27924
Įrengimų nusidėvėjimas	16943	16943	16943	16943	67772	16943	16943	16943	16943	67772
Draudimas	2056	2197	2244	2103	8600	2097	2241	2289	2145	8772
Atlyginimai ir soc. draudimas	20863	20863	20863	20863	83452	21280	21280	21280	21280	85121
Mokesčiai (žemės ir nekilnojamo turto)	1500	1500	1500	1500	6000	1500	1500	1500	1500	6000
Nematerialaus turto nusidėvėjimas	417	417	417	417	1667	417	417	417	417	1667
Inventoriaus nusidėvėjimas	4167	4167	4167	4167	16667	4167	4167	4167	4167	16667
Elektra	2295	1803	1639	2131	7868	2364	1857	1688	2195	8104
Šildymas	2622	656	218	2295	5792	2701	676	225	2364	5965
Vanduo	2295	2295	2295	2295	9179	2364	2364	2364	2364	9454
Transportas	2950	3278	3278	3059	12566	3038	3377	3377	3151	12943
Ryšių paslaugos	2404	2622	2622	2732	10380	2476	2701	2701	2814	10692
Reklama	2324	2711	2840	2453	10329	2394	2793	2926	2527	10641
Kitos sąnaudos	16391	17211	18030	16391	68024	16883	17728	18571	16883	70065
Finansinės sąnaudos	250	250	250	250	1000	280	280	280	280	1120
Palūkanos	3984	3281	2578	1875	11719	1172	469	0	0	1641
Pelno mokestis	13574	18768	20482	15540	68363	14599	19942	21669	16473	72683
Pastovios sąnaudos	123250	127177	128582	123228	502236	123298	127357	129019	124124	503797
Kuro sąnaudos	980027	1143366	1197813	1034474	4355680	1009625	1177895	1233986	1065714	4487220
Kintamos sąnaudos	980027	1143366	1197813	1034474	4355680	1009625	1177895	1233986	1065714	4487220
Iš viso	1103277	1270543	1326395	1157702	4857916	1132923	1305252	1363005	1189838	4991017
Pelnas (nuostolis)	58746	85150	93855	68878	306630	64193	91384	100137	73784	329498

UAB "FORMULA" prognozuojamas balansas esamai ir planuojamai veiklai 2006-2011 m.

Balansas		2006	2007	2008	2009	2010	2011
A.	<i>Ilgalaikis turtas</i>	1984474	1674386	1328096	1450542	1552549	1754714
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS	25499	20334	15225	20500	15335	10226
I.1.	Plėtros darbai						
I.2.	Patentai, licencijos	10000	6667	3334	10001	6668	3335
I.3.	Programinė įranga	15499	13667	11891	10499	8667	6891
I.4.	Kitas nematerialusis turtas						
II.	MATERIALUSIS TURTAS	1958975	1654052	1312871	1430042	1537214	1744488
II.1.	Žemė				300000	300000	300000
II.2.	Pastatai ir statiniai	1077240	947377	817514	687650	557787	424504
II.3.	Mašinos ir įrengimai	100448	38353				
II.4.	Transporto priemonės	49108	38582	28056	17530	7004	450000
II.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	542179	474407	406634	338862	271090	203317
II.6.	Nebaigta statyba					350000	350000
II.7.	Kitas materialusis turtas	190000	155333	60667	86000	51333	16667
III.	FINANSINIS TURTAS						
III.1.	Po vienerių metų gautinos sumos						
III.2.	Kitas finansinis turtas						
B.	<i>Trumpalaikis turtas</i>	549527	964105	1236142	1297761	1352113	1407043
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	45000	287500	305400	248200	287800	280200
I.1.	Atsargos	45000	222500	260400	208200	257800	255200
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai		65000	45000	40000	30000	25000
I.3.	Nebaigtos vykdyti sutartys						
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	290018	348444	345352	350010	359493	418853
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	48267	310444	307352	312010	321493	380853
II.2.	Kitos gautinos sumos	241751	38000	38000	38000	38000	38000
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS	75645	95000	110000	110000	112000	112000
III.1.	Trumpalaikės investicijos						
III.2.	Terminuoti indėliai						
III.3.	Kitas trumpalaikis turtas	75645	95000	110000	110000	112000	112000
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	138864	233161	475390	589551	592820	595990
	TURTAS IŠ VISO:	2534001	2638491	2564238	2748303	2904662	3161757

24 priedo tęsinys

<i>Nuosavas kapitalas</i>	<i>1222664</i>	<i>1457993</i>	<i>1589146</i>	<i>1987307</i>	<i>2378751</i>	<i>2807984</i>
ĮMONĖS SAVININKO KAPITALAS	1124000	1124000	1124000	1124000	1124000	1124000
PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAS)						
REZERVAI	22600	22600	22600	22600	22600	22600
Privalomasis	22600	22600	22600	22600	22600	22600
Kiti rezervai						
NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIS)	76064	311393	442546	840707	1232151	1661384
Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	68294	305329	371153	498161	531444	559233
Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	7770	6064	71393	342546	700707	1102151
<i>Dotacijos, subsidijos</i>						
<i>Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai</i>						
PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	900960	562500	337500	112500	0	0
Finansinės skolos	900960	562500	337500	112500		
Skolos tiekėjams						
Gauti išankstiniai apmokėjimai						
Atidėjimai						
Atidėtieji mokesčiai						
Kitos mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai						
PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	410377	617998	637592	648496	525911	353773
Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis	49600	225000	225000	225000	112500	
Finansinės skolos						
Skolos tiekėjams	334725	296916	299094	287285	268477	203535
Gauti išankstiniai apmokėjimai		12500	18000	18000	20400	20400
Pelno mokesčio įsipareigojimai	12052	53882	65498	87911	93784	98688
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	8000	9200	9200	9500	9650	9650
Atidėjimai						
Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	6000	20500	20800	20800	21100	21500
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI IŠ VISO:	2534001	2638491	2564238	2748303	2904662	3161757

25 priedas

UAB "Formula" prognozuojama pelno (nuostolio) ataskaita esamai ir planuojamai veiklai 2006-2011 m.

Staipsniai	2006 m.	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.
I. PARDAVIMAI IR PARDUOTŲ PREKIŲ BEI PASLAUGŲ SAVIKAINA						
I.1. Pardavimai	720873	5034651	5611997	6097297	6263384	6433219
I.2. Parduotų prekių ir paslaugų savikaina	426503	4271193	4766091	5103715	5241089	5382108
II. BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIS)	294370	763458	845906	993582	1022295	1051111
III. VEIKLOS SĄNAUDOS	270693	443131	460697	470194	475983	484182
IV. VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIS)	23677	320327	385209	523388	546312	566929
V. KITA VEIKLA	86262	90275	93554	93626	98728	100846
VI. FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	-27924	-49722	-40443	-29273	-18143	-8185
VI.1. Pajamos	303	303	303	303	303	303
VI.2. Sąnaudos	28227	50025	40746	29576	18446	8488
VII. ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIS) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	82015	360880	438320	587741	626897	659590
VIII. YPATINGOJI VEIKLA	-1669	-1669	-1669	-1669	-1669	-1669
VIII.1. Pagautė	151	151	151	151	151	151
VIII.2. Netekimai	1820	1820	1820	1820	1820	1820
IX. ATASKAITINIŲ METŲ PELNAS (NUOSTOLIS) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	80346	359211	436651	586072	625228	657921
X. PELNO MOKESTIS	12052	53882	65498	87911	93784	98688
XI. GRYNASIS ATASKAITINIŲ METŲ PELNAS (NUOSTOLIS) PASKIRSTYMUI	68294	305329	371153	498161	531444	559233

26 priedas

Prognozuojama UAB "Formula" pinigų srautų ataskaita esamai ir planuojamai veiklai 2007-2011 m.

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	2007	2008	2009	2010	2011
Pinigų srautas iš įmonės veiklos					
Grynasis pelnas (nuostolis)	305.329	371.153	498.161	531.444	559.233
Nusidėvėjimas (per metus)	310.088	346.290	177.554	247.993	247.835
Pirkėjų išskolinimo sumažėjimas (padidėjimas)	-58.426	3.092	-4.658	-9.483	-59.360
Išskolinimo tiekėjimas padidėjimas (sumažėjimas)	-37.809	2.178	-11.809	-18.808	-64.942
Atsargų sumažėjimas (padidėjimas)	-177.500	-37.900	52.200	-49.600	2.600
Įvairių įmonės skolų padidėjimas (sumažėjimas)	14.500	300	0	300	400
Išskolinimo darbuotojams, biudžetui padidėjimas (sumažėjimas)	43.030	11.616	22.713	6.023	4.904
Sumokėtų avansų, nebaigtų vykdyti sutarčių sumažėjimas (padidėjimas)	-65.000	20.000	5.000	10.000	5.000
Gautų avansų padidėjimas (sumažėjimas)	12.500	5.500	0	2.400	0
Kito trumpalaikio turto sumažėjimas (padidėjimas)	-19.355	-15.000	0	-2.000	0
Grynieji pinigų srautai iš įmonės veiklos	327.357	707.229	739.161	718.269	695.670
Pinigų srautai iš investicinės veiklos					
Iš ilgalaikio turto perleidimo (išigijimo)	0	0	-300000	-350.000	-450000
Iš investicijų perleidimo (išigijimo)	0	0	0	0	0
Grynųjų pinigų srautai iš investicinės veiklos	0	0	-300.000	-350.000	-450.000
Pinigų srautai iš finansinės veiklos					
Akcinio kapitalo didinimas	0	0	0	0	0
Ilgalaikių skolų bankui padidėjimas (sumažėjimas)	-338.460	-225.000	-225.000	-112.500	0
Trumpalaikių skolų bankui padidėjimas (sumažėjimas)	175.400	0	0	-112.500	-112.500
Rezervų padidėjimas (sumažėjimas)	0	0	0	0	0
Išmokėti dividendai (-)	-70000	-240000	-100000	-140000	-130000
Finansavimo, atidėjimų padidėjimas (sumažėjimas)	0	0	0	0	0
Grynieji pinigų srautai iš finansinės veiklos	-233.060	-465.000	-325.000	-365.000	-242.500
Grynųjų piniginių srautų padidėjimas (sumažėjimas)	94.297	242.229	114.161	3.269	3.170
Pinigai laikotarpio pradžioje	138.864	233.161	475.390	589.551	592.820
Pinigai laikotarpio pabaigoje	233.161	475.390	589.551	592.820	595.990

UAB "Formula" pardavimų pelningumo rodikliai esamai ir planuojamai veiklai 2006-2011 m.

Rodiklio pavadinimas	2006 m.		2007 m.		Pokytis	2008 m.		Pokytis	2009 m.		Pokytis
	skaičiavimas	reikšmė %	skaičiavimas	reikšmė %	2006-2007	skaičiavimas	reikšmė %	2007-2008	skaičiavimas	reikšmė %	2008-2009
Bendrasis pardavimų pelningumas	<u>294370</u> 720873	40,8352	<u>763458</u> 5034651	15,1641	-25,6711	<u>845906</u> 5611997	15,0732	-0,0909	<u>993582</u> 6097297	16,2955	1,2223
Veiklos pelningumas	<u>23677</u> 720873	3,2845	<u>320327</u> 5034651	6,3624	3,0780	<u>385209</u> 5611997	6,8640	0,5016	<u>523388</u> 6097297	8,5839	1,7199
Įprastinės veiklos pelningumas	<u>82015</u> 720873	11,3772	<u>360880</u> 5034651	7,1679	-4,2093	<u>438320</u> 5611997	7,8104	0,6425	<u>587741</u> 6097297	9,6394	1,8290
Ataskaitinių metų pelningumas	<u>80346</u> 720873	11,1457	<u>359211</u> 5034651	7,1348	-4,0109	<u>436651</u> 5611997	7,7807	0,6459	<u>586072</u> 6097297	9,6120	1,8313
Grynasis pardavimų pelningumas	<u>68294</u> 720873	9,4738	<u>305329</u> 5034651	6,0646	-3,4092	<u>371153</u> 5611997	6,6136	0,5490	<u>498161</u> 6097297	8,1702	1,5566

Rodiklio pavadinimas	2010 m.		Pokytis	2011 m.		Pokytis	Pokytis
	skaičiavimas	reikšmė %	2009-2010	skaičiavimas	reikšmė %	2010-2011	2006-2011
Bendrasis pardavimų pelningumas	<u>1022295</u> 6263384	16,3218	0,0263	<u>1051111</u> 6433219	16,3388	0,0170	-24,4964
Veiklos pelningumas	<u>546312</u> 6263384	8,7223	0,1384	<u>566929</u> 6433219	8,8125	0,0902	5,5280
Įprastinės veiklos pelningumas	<u>626897</u> 6263384	10,0089	0,3695	<u>659590</u> 6433219	10,2529	0,2440	-1,1243
Ataskaitinių metų pelningumas	<u>625228</u> 6263384	9,9823	0,3703	<u>657921</u> 6433219	10,2269	0,2447	-0,9187
Grynasis pardavimų pelningumas	<u>531444</u> 6263384	8,4849	0,3147	<u>559233</u> 6433219	8,6929	0,2080	-0,7809

UAB "Formula" turto pelningumo rodikliai esamai ir planuojamai veiklai 2006-2011 m.

Rodiklio pavadinimas	2006 m.		2007 m.		Pokytis 2006-2007	2008 m.		Pokytis 2007-2008	2009 m.		Pokytis 2008-2009
	skaičiavimas	reikšmė %	skaičiavimas	reikšmė %		skaičiavimas	reikšmė %		skaičiavimas	reikšmė %	
Turto grynasis pelningumas	<u>68294</u> 2534001	2,6951	<u>305329</u> 2638491	11,5721	8,8770	<u>371153</u> 2564238	14,4742	2,9021	<u>498161</u> 2748303	18,1261	3,6519
Nuosavo kapitalo grynasis pelningumas	<u>68294</u> 1222664	5,5857	<u>305329</u> 1457993	20,9418	15,3561	<u>371153</u> 1589146	23,3555	2,4138	<u>498161</u> 1987307	25,0671	1,7116
Ilgalaikio turto grynasis pelningumas	<u>68294</u> 1984474	3,4414	<u>305329</u> 1674386	18,2353	14,7939	<u>371153</u> 1328096	27,9463	9,7110	<u>498161</u> 1450542	34,3431	6,3968
Trumpalaikio turto grynasis pelningumas	<u>68294</u> 549527	12,4278	<u>305329</u> 964105	31,6697	19,2419	<u>371153</u> 1236142	30,0251	-1,64458	<u>498161</u> 1297761	38,3862	8,3611

Rodiklio pavadinimas	2010 m.		Pokytis 2009-2010	2011 m.		Pokytis 2010-2011	Pokytis 2006-2011
	skaičiavimas	reikšmė %		skaičiavimas	reikšmė %		
Turto grynasis pelningumas	<u>531444</u> 2904662	18,2962	0,1701	<u>559233</u> 3161757	17,6874	-0,6088	14,9923
Nuosavo kapitalo grynasis pelningumas	<u>531444</u> 2378751	22,3413	-2,7259	<u>559233</u> 2807984	19,9158	-2,4255	14,3301
Ilgalaikio turto grynasis pelningumas	<u>531444</u> 1552549	34,2304	-0,1127	<u>559233</u> 1754714	31,8703	-2,3601	28,4289
Trumpalaikio turto grynasis pelningumas	<u>531444</u> 1352113	39,3047	0,9185	<u>559233</u> 1407043	39,7453	0,4406	27,3175

29 priedas

UAB "Formula" turto mokumo rodikliai esamai ir planuojamai veiklai 2006-2011 m.

Rodiklio pavadinimas	2006 m.		2007 m.		Pokytis	2008 m.		Pokytis	2009 m.		Pokytis
	skaičiavimas	reikšmė	skaičiavimas	reikšmė	2006-2007	skaičiavimas	reikšmė	2007-2008	skaičiavimas	reikšmė	2008-2009
Auksinės balanso taisyklės koeficientas	<u>1984474</u> 2123624	0,9345	<u>1674386</u> 2020493	0,8287	-0,1058	<u>1328096</u> 1926646	0,6893	-0,1394	<u>1450542</u> 2099807	0,6908	0,0015
Įsiskolinimo koeficientas	<u>1311337</u> 2534001	0,5175	<u>1180498</u> 2638491	0,4474	-0,0701	<u>975092</u> 2564238	0,3803	-0,0671	<u>760996</u> 2748303	0,2769	-0,1034
Ilgalaikio įsiskolinimo koeficientas	<u>900960</u> 2534001	0,3555	<u>562500</u> 2638491	0,2132	-0,1424	<u>337500</u> 2564238	0,1316	-0,0816	<u>112500</u> 2748303	0,0409	-0,0907
Trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas	<u>410377</u> 2534001	0,1619	<u>617998</u> 2638491	0,2342	0,0723	<u>637592</u> 2564238	0,2486	0,0144	<u>648496</u> 2748303	0,2360	-0,0127
Finansinės priklausomybės (atsvaros) koeficientas	<u>1311337</u> 1222664	1,0725	<u>1180498</u> 1457993	0,8097	-0,2629	<u>975092</u> 1589146	0,6136	-0,1961	<u>760996</u> 1987307	0,3829	-0,2307
Bendrojo mokumo koeficientas	<u>1222664</u> 1311337	0,9324	<u>1457993</u> 1180498	1,2351	0,3027	<u>1589146</u> 975092	1,6297	0,3947	<u>1987307</u> 760996	2,6115	0,9817
Einamojo mokumo koeficientas	<u>549527</u> 410377	1,3391	<u>964105</u> 617998	1,5600	0,2210	<u>1236142</u> 637592	1,9388	0,3787	<u>1297761</u> 648496	2,0012	0,0624
Kritinio (greitojo) likvidumo koeficientas	<u>504527</u> 410377	1,2294	<u>676605</u> 617998	1,0948	-0,1346	<u>930742</u> 637592	1,4598	0,3649	<u>1049561</u> 648496	1,6185	0,1587

Rodiklio pavadinimas	2010 m.		Pokytis	2011 m.		Pokytis	Pokytis
	skaičiavimas	reikšmė	2009-2010	skaičiavimas	reikšmė	2010-2011	2006-2011
Auksinės balanso taisyklės koeficientas	<u>1552549</u> 2378751	0,6527	-0,0381	<u>1754714</u> 2807984	0,6249	-0,0278	-0,3096
Įsiskolinimo koeficientas	<u>525911</u> 2904662	0,1811	-0,0958	<u>353773</u> 3161757	0,1119	-0,0692	-0,4056
Ilgalaikio įsiskolinimo koeficientas	<u>0</u> 2904662	0,0000	-0,0409	<u>0</u> 3161757	0,0000	0,0000	-0,3555
Trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas	<u>525911</u> 2904662	0,1811	-0,0549	<u>353773</u> 3161757	0,1119	-0,0692	-0,0501
Finansinės priklausomybės (atsvaros) koeficientas	<u>525911</u> 2378751	0,2211	-0,1618	<u>353773</u> 2807984	0,1260	-0,0951	-0,9465
Bendrojo mokumo koeficientas	<u>2378751</u> 525911	4,5231	1,9117	<u>2807984</u> 353773	7,9372	3,4141	7,0049
Einamojo mokumo koeficientas	<u>1352113</u> 525911	2,5710	0,5698	<u>1407043</u> 353773	3,9772	1,4063	2,6382
Kritinio (greitojo) likvidumo koeficientas	<u>1064313</u> 525911	2,0238	0,4053	<u>1126843</u> 353773	3,1852	1,1615	1,9558

30 priedas

UAB "Formula" apyvartumo rodikliai esamai ir planuojamai veiklai 2006-2011 m.

Rodiklio pavadinimas	2006 m.		2007 m.		Pokytis	2008 m.		Pokytis	2009 m.		Pokytis
	skaičiavimas	reikšmė	skaičiavimas	reikšmė	2006-2007	skaičiavimas	reikšmė	2007-2008	skaičiavimas	reikšmė	2008-2009
Turto apyvartumas (graža)	<u>720873</u> 2534001	0,28	<u>5034651</u> 2638491	1,91	1,62	<u>5611997</u> 2564238	2,19	0,28	<u>6097297</u> 2748303	2,22	0,03
Turto apyvartumas dienomis	<u>365</u> 0,28	1283,04	<u>365</u> 1,91	191,28	-1091,76	<u>365</u> 2,19	166,78	-24,51	<u>365</u> 2,22	164,52	-2,26
Ilgalaikio turto apyvartumas (graža)	<u>720873</u> 1984474	0,36	<u>5034651</u> 1674386	3,01	2,64	<u>5611997</u> 1328096	4,23	1,22	<u>6097297</u> 1450542	4,20	-0,02
Ilgalaikio turto apyvartumas dienomis	<u>365</u> 0,36	1004,80	<u>365</u> 3,01	121,39	-883,41	<u>365</u> 4,23	86,38	-35,01	<u>365</u> 4,20	86,83	0,45
Trumpalaikio turto apyvartumas (graža)	<u>720873</u> 549527	1,31	<u>5034651</u> 964105	5,22	3,91	<u>5611997</u> 1236142	4,54	-0,68	<u>6097297</u> 1297761	4,70	0,16
Trumpalaikio turto apyvartumas dienomis	<u>365</u> 1,31	278,24	<u>365</u> 5,22	69,90	-208,35	<u>365</u> 4,54	80,40	10,50	<u>365</u> 4,70	77,69	-2,71
Nuosavo kapitalo apyvartumas (graža)	<u>720873</u> 1222664	0,59	<u>5034651</u> 1457993	3,45	2,86	<u>5611997</u> 1589146	3,53	0,08	<u>6097297</u> 1987307	3,07	-0,46
Nuosavo kapitalo apyvartumas dienomis	<u>365</u> 0,59	619,07	<u>365</u> 3,45	105,70	-513,37	<u>365</u> 3,53	103,36	-2,34	<u>365</u> 3,07	118,97	15,61

Rodiklio pavadinimas	2010 m.		Pokytis	2011 m.		Pokytis	Pokytis
	skaičiavimas	reikšmė	2009-2010	skaičiavimas	reikšmė	2010-2011	2006-2011
Turto apyvartumas (graža)	<u>6263384</u> 2904662	2,16	-0,06	<u>6433219</u> 3161757	2,03	-0,12	1,75
Turto apyvartumas dienomis	<u>365</u> 2,16	169,27	4,75	<u>365</u> 2,03	179,39	10,12	-1103,65
Ilgalaikio turto apyvartumas (graža)	<u>6263384</u> 1552549	4,03	-0,17	<u>6433219</u> 1754714	3,67	-0,37	3,30
Ilgalaikio turto apyvartumas dienomis	<u>365</u> 4,03	90,48	3,64	<u>365</u> 3,67	99,56	9,08	-905,24
Trumpalaikio turto apyvartumas (graža)	<u>6263384</u> 1352113	4,63	-0,07	<u>6433219</u> 1407043	4,57	-0,06	3,26
Trumpalaikio turto apyvartumas dienomis	<u>365</u> 4,63	78,79	1,11	<u>365</u> 4,57	79,83	1,04	-198,41
Nuosavo kapitalo apyvartumas (graža)	<u>6263384</u> 2378751	2,63	-0,44	<u>6433219</u> 2807984	2,29	-0,34	1,70
Nuosavo kapitalo apyvartumas dienomis	<u>365</u> 2,63	138,62	19,66	<u>365</u> 2,29	159,32	20,69	-459,76